

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ KONSOLIDOVANOG
MESSER TEHNOGAS A.D. ZA 2023.GODINU**

Beograd, april 2024.

S A D R Ž A J:

I GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	4
1. Finansijski izveštaji za 2023. godinu	4
1.1. Bilans stanja	5
1.2. Bilans uspeha.....	11
1.3. Izveštaj o tokovima gotovine.....	14
1.4. Izveštaj o promenama na kapitalu.....	16
1.5. Izveštaj o ostalom rezultatu.....	19
1.6. Napomene uz finansijske izveštaje.....	21
II REVIZORSKI IZVEŠTAJ SA FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA (u celini).....	74
III GODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA (Izveštaj uprave o poslovanju društva).....	174
IV IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA	197
V ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA (u celini)	197
VI ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA (u celini)	197
VII NAPOMENA	197

U skladu sa članom 34. i 35. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS" broj 73/2019 i 44/2021), Zakonom o tržištu kapitala i ostalim podzakonskim akata, „Messer Tehnogas“ AD iz Beograda, Banjički put 62, MB: 07011458 objavljuje:

GODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ ZA 2023.GODINU

I GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

1. Finansijski konsolidovani izveštaji za 2023. godinu

- Bilans stanja
- Bilans uspeha
- Izveštaj o tokovima gotovine
- Izveštaj o promenama na kapitalu
- Izveštaj o ostalom rezultatu
- Napomene uz finansijske izveštaje

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПРОМЕТ ТЕХНИЧКИХ И МЕДИЦИНСКИХ ГАСОВА И ПРАТЕЋЕ ОПРЕМЕ, БЕОГРАД (РАКОВИЦА)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		20.226.716	19.754.976	
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003		47.776	52.728	
010	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005	24	47.776	52.728	
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007				
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009		19.939.779	19.426.764	
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	25	2.662.624	2.420.489	
023	2. Постројења и опрема	0011	25	13.367.661	11.020.107	
024	3. Инвестиционе некретнине	0012	26	44.683	45.885	
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	25	3.592.590	5.400.489	
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	25	3.271	3.876	
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	25	71.672	159.429	
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016	25	197.278	376.489	
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017				
04 и 05	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018		239.161	275.484	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	27	66.618	66.698	
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023		5.859	5.866	
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027	28	166.684	202.920	
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029	23	279.019	250.858	
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057 + 0058)	0030		12.196.076	9.117.710	
Класа 1, осим групе рачуна 14	I. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031	29	802.462	743.911	
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032	29	274.832	244.091	
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033	29	227.490	153.870	
13	3. Роба	0034	29	273.988	300.989	
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035	29	19.832	27.455	
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036	29	6.320	17.506	
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037				
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038	30	4.005.731	3.576.309	
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039	30	2.102.928	1.598.281	
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040	30	1.470.258	1.599.614	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041	30	3.294	1.783	
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042	30	429.251	376.631	
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043				
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044		67.439	186.509	
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045	31	67.439	83.455	
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046			103.054	
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047				
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	32	2.581.813	1.077.936	
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		32.601	35.479	
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хртије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		2.549.212	1.042.457	
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	33	4.675.717	3.490.816	
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	34	62.914	42.229	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		32.701.811	29.123.544	
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060	42	110.382	107.694	
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	35	29.934.402	26.780.803	
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	35	1.870.864	1.870.864	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404	35	13.371	13.371	
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405	35	1.282.231	1.282.231	
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406			7	
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407	35	3.151		
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408	35	26.543.508	23.393.833	
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409	35	22.927.337	21.074.847	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410	35	3.616.171	2.318.986	
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411	35	292.810	285.728	
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412	35	65.231	65.231	
350	1. Губитак ранијих година	0413	35	65.231	65.231	
351	2. Губитак текуће године	0414				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		162.688	122.281	
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	36	144.797	103.141	
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		46.985	47.416	
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419		97.812	55.725	
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420	37	17.891	19.140	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421				
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424		12.032	13.274	
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425				
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427		5.859	5.866	
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	V. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429	23	4.977	4.396	
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		2.599.744	2.216.064	
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	38	1.303	2.247	
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		1.303	2.247	
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437				
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438				
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441		75.069	83.020	
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	39	1.880.217	1.751.959	
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443				
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444		234.330	510.363	
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		1.065.761	481.082	
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		580.126	760.514	
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448				
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449	40	418.571	244.240	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450		192.091	138.280	
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451		77.826	59.194	
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452		148.654	46.766	
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453				
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	41	224.584	134.598	
	Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		32.701.811	29.123.544	
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457	42	110.382	107.694	

у Београд, _____
 дана 12-04-2024 године _____
 Законски заступник _____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИH I MEDICINSКИH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001		21.965.754	16.967.579
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002	5	1.792.768	1.658.401
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003		872.415	841.492
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004		920.353	816.909
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005	6	19.610.127	14.860.729
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006		11.621.190	7.861.822
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007		7.988.937	6.998.907
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008	8	14.211	64.739
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009		125.691	32.234
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010			
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	7	421.264	340.063
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012		1.693	11.413
	B. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		16.977.188	13.672.171
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014	9	1.509.445	1.489.457
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	10	8.265.373	5.946.206
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016	11	1.848.324	1.621.786
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		1.413.852	1.224.879
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		221.459	197.096
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019		213.013	199.811
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	13	1.983.569	1.614.213
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021		44.338	6.740
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	12	1.844.742	1.740.344
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	14	53.208	11.813
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	15	1.428.189	1.241.612

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025		4.988.566	3.295.408
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026			
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	16	72.867	57.825
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		44.733	30.716
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		21.061	22.071
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		7.073	5.038
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	17	27.322	49.732
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034		843	3.899
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		25.040	24.691
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		1.439	21.142
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037		45.545	8.093
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038			
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039			
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	18	777.364	525.314
67	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	19	172.062	84.039
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	20	181.044	95.438
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		22.210.683	17.109.443
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		17.962.918	14.342.655
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		4.247.765	2.766.788
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047			
59- 69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048	21	39.530	14.078
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		4.208.235	2.752.710

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	22	669.891	471.091
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	22	2.351	352
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053	22	28.185	14.223
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054			
	Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 - 1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055		3.564.178	2.295.490
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057		7.082	3.798
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058		3.557.096	2.291.692
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061	43	3	2
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062			

у Феограду, _____
 дана 12-06-2024 године _____
 Законски заступник _____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČKIH I MEDICINSKIH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	24.212.051	18.554.021
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	21.649.596	16.565.022
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	2.540.315	1.969.279
3. Примљене камате из пословних активности	3004	7.252	5.547
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	14.888	14.173
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	18.348.279	15.060.531
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	12.332.552	9.633.291
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	1.847.864	1.898.382
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	1.863.357	1.584.416
4. Плаћене камате у земљи	3010	142	3.140
5. Плаћене камате у иностранству	3011	839	
6. Порез на добитак	3012	482.737	379.058
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	1.820.788	1.562.244
8. Остали одливи из пословних активности	3014		
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015	5.863.772	3.493.490
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	108.331	1.663.968
1. Продаја акција и удела	3018		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019	38.384	25.765
3. Остали финансијски пласмани	3020	34.226	1.607.204
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021	35.721	30.999
5. Примљене дивиденде	3022		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	4.319.505	4.734.123
1. Куповина акција и удела	3024		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	2.796.576	4.695.197

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Остали финансијски пласмани	3026	1.522.929	38.926
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028	4.211.174	3.070.155
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	1.255	
1. Увећање основног капитала	3030		
2. Дугорочни кредити у земљи	3031		
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032		
4. Краткорочни кредити у земљи	3033		
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		
6. Остале дугорочне обавезе	3035	1.255	
7. Остале краткорочне обавезе	3036		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до В)	3037	466.496	607.757
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
2. Дугорочни кредити у земљи	3039		1.312
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040		
4. Краткорочни кредити у земљи	3041		
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042		
6. Остале обавезе	3043		
7. Финансијски лизинг	3044		
8. Исплаћене дивиденде	3045	466.496	606.445
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047	465.241	607.757
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	24.321.637	20.217.989
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	23.134.280	20.402.411
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050	1.187.357	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051		184.422
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	3.490.816	3.678.097
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	14.877	10.263
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054	17.333	13.122
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	4.675.717	3.490.816

у Ареогрону

дана 12-04-2024 године

Законски заступник

[Handwritten signature]

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИH I MEDICINSКИH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Позиција	ОПИС	АОП	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)	АОП	Остали основни капитал (рн 309)	АОП	Уписани а неуплаћени капитал (група 31)	АОП	Емисиона премија и резерве (рн 306 и група 32)
			2		3		4		5
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4001	1.865.984	4010	4.880	4019		4028	1.295.602
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002		4011		4020		4029	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4003	1.865.984	4012	4.880	4021		4030	1.295.602
4.	Нето промене у ____ години	4004		4013		4022		4031	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4005	1.865.984	4014	4.880	4023		4032	1.295.602
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006		4015		4024		4033	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4007	1.865.984	4016	4.880	4025		4034	1.295.602
8.	Нето промене у ____ години	4008		4017		4026		4035	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4009	1.865.984	4018	4.880	4027		4036	1.295.602

Позиција	ОПИС	АОП	Рев. рез. и нер. доб. и губ. (група 33)	АОП	Нераспоређени добитак (група 34)	АОП	Губитак (група 35)	АОП	Учешће без права контроле
	1		6		7		8		9
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4037	1.378	4046	21.681.292	4055	65.231	4064	281.930
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038		4047		4056		4065	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4039	1.378	4048	21.681.292	4057	65.231	4066	281.930
4.	Нето промене у ____ години	4040	-1.371	4049	1.712.541	4058		4067	3.798
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4041	7	4050	23.393.833	4059	65.231	4068	285.728
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042		4051		4060		4069	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4043	7	4052	23.393.833	4061	65.231	4070	285.728
8.	Нето промене у ____ години	4044	-3.158	4053	3.149.675	4062		4071	7.082
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4045	-3.151	4054	26.543.508	4063	65.231	4072	292.810

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥ 0	АОП	Губитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) < 0
			10		11
1.	Стање на дан 01.01. _____ године	4073	25.065.835	4082	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074		4083	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 1+2)	4075	25.065.835	4084	
4.	Нето промене у _____ години	4076		4085	
5.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 3+4)	4077	26.780.803	4086	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078		4087	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 5+6)	4079	26.780.803	4088	
8.	Нето промене у _____ години	4080		4089	
9.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 7+8)	4081	29.934.402	4090	

у Београд,
 дана 17-04-2026 године

Законски заступник

Poruk

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја са привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČKIH I MEDICINSKIH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001		3.564.178	2.295.490
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
333	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
332	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
334	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012		3.158	1.371

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добиси	2013			
	б) губици	2014			
336	4. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добиси	2015			
	б) губици	2016			
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добиси	2017			
	б) губици	2018			
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		3.158	1.371
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022			
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023			
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024		3.158	1.371
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		3.561.020	2.294.119
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027		3.561.020	2.294.119
	1. Приписан матичном правном лицу	2028		3.553.938	2.290.321
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029		7.082	3.798

у Београд

дана 12-04-2024 године

Законски заступник

[Handwritten signature]

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца статистичких извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

„MESSER TEHNOGAS“ AD Beograd

Napomene uz konsolidovane finansijske
izveštaje za 2023. godinu

1. OSNIVANJE I DELATNOST

„Messer Tehnogas“ AD Beograd (u daljem tekstu „Matično društvo“ ili „Društvo“) akcionarsko društvo registrovano u Srbiji, koje se bavi proizvodnjom i distribucijom tehničkih gasova i medicinske opreme.

Matično društvo je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasova, locirana u Rakovici.

Sadašnji većinski vlasnik je Messer SE&CO KGaA koji sa učešćem u kapitalu od 81,93%. Messer SE & Co. KGaA je sa sedištem u Nemačkoj. Stefan Meser je stvarni vlasnik zbog činjenice da je u poziciji da indirektno vrši kontrolu.

Matično društvo se kotira na Beogradskoj berzi na regulisanom tržištu u okviru grupe Open Market. Simbol hartije od vrednosti je TGAS. Broj izdatih hartija od vrednosti je 1.036.658 (obične akcije sa pravom glasa).

Sedište Matičnog društva je u Beogradu, Banjički put br. 62.

Messer Tehnogas a.d., Beograd kao kontrolno (matično) društvo i njegova zavisna društva čine grupu (u daljem tekstu: Grupa).

Grupa u svome sastavu ima zavisna preduzeća i to: Messer GTM, Kosovska Mitrovica, Messer BH Gas Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska, koje ima dve Poslovne jedinice u Bosni i Hercegovini, jednu u Sarajevu i jednu u Zenici, Bosna i Hercegovina, Messer Albagas, Tirana, Albanija i Messer Slovenija Ruše, Republika Slovenija.

Sedišta zavisnih preduzeća članica Grupe, su sledeća:

Zavisna preduzeća	Adresa
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	Sitnica, K. Mitrovica
Messer BH Gas, Petrovo	Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska, BIH
Messer Albagaz, Tirana	Autostrada Tiranë-Durrës KM 4,5
Messer Slovenija, Ruše	Jugova 20, Ruše

Prosečan broj zaposlenih u Grupi u 2023. i 2022. godine bio je sledeći:

Grupa	2023.	2022.
Messer Tehnogas, Beograd	348	341
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	1	5
Messer BH Gas, Petrovo	23	24
Messer Albagaz, Tirana	22	22
Messer Slovenija, Ruše	96	92
Ukupno	490	484

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Grupa vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu Republike Srbije (Službeni glasnik RS broj 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon) i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, privredna društva sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom. Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima Grupa je, kao veliko pravno lice, u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) koji u smislu Zakona o računovodstvu podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor“), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija („Ministarstvo“).

Prevod MSFI koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, osnovni tekstovi MRS i MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, u obliku u kojem su izdati, i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevod MSFI utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-4351/2020-16 od 10. septembra 2020. godine (Službeni glasnik RS br. 123/2020 u 125/2020). Navedeni prevod MSFI primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine.

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe prezentovani su u formi predviđenoj Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrasca statističkog izveštaja za privredna društva, zadrugе i preduzetnike („Službeni glasnik RS“ broj 89/2020). Ovim Pravilnikom propisana je forma i sadržina obrazaca finansijskih izveštaja i sadržina pozicija koja su u njima navedena. Sadržina i forma obrazaca finansijskih izveštaja kao i sadržina pozicija koje su u njima sadržani nije u potpunosti u svim materijalno značajnim aspektima usaglašena sa zahtevima MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

S obzirom na napred navedeno i na to da pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke koji u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MSFI, kao i to da je Zakonom o računovodstvu dinar utvrđen kao zvanična valuta izveštavanja, računovodstveni propisi Republike Srbije mogu odstupati od zahteva MSFI što može imati uticaj na realnost i objektivnost priloženih finansijskih izveštaja. Shodno tome, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI na način kako je to definisano odredbama MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako drugačije nije navedeno u računovodstvenim politikama koje su navedene u daljem tekstu.

Ovi konsolidovani finansijski izveštaji odobreni su od strane Izvršnog direktora 08.04.2024.

2.2. Pravila procenjivanja

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti. Istorijska vrednost se generalno zasniva na fer vrednosti naknade koja je data u zamenu za dobra ili usluge u momentu kada je transakcija nastala.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara (RSD), koji je funkcionalna valuta matičnog društva i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima zaokruženi u hiljadama.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Konsolidovani finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.5. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.5. i 3.6 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i obezvređenje istih;
- Napomena 3.3 – Obezvređenje finansijskih sredstava;
- Napomena 3.11 – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova;

2.6. Objavljivanje standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu ili nisu u primeni

2.6.1 Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja Komiteta za tumačenje međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, ali isti nisu prevedeni i zvanično usvojeni u Republici Srbiji:

- Izmene i dopune referisanja na konceptualni okvir u MSFI standardima (izdato u martu 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ – definicija materijalnosti (izdato u oktobru 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Izmene i dopune MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ – definicija poslovanja (biznisa) izdato u oktobru 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Revidirani okvir za finansijsko izveštavanje – izmene i dopune objavljene u martu 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Reforma referentne kamatne stope (faza 1) – izmene MSFI 7, MSFI 9 i MRS 39, (izmene objavljene u septembru 2019. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Izmene i dopune MSFI 16 „Lizing“ – pogodnosti odobrene zakupcima usled Kovid-19 pandemije (izmene objavljene u maju 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine);
- Reforma referentne kamatne stope (faza 2) – izmene MSFI 4, MSFI 9, MSFI 7, MSFI 16 i MRS 39, (izmene objavljene u avgustu 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine);
- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - ažuriranje referisanja na konceptualni okvir (izdate u maju 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Izmene i dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – prilivi od prodaje pre nameravane upotrebe sredstava u izgradnji (izdate u maju 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Izmene i dopune MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva“ – štetni ugovori, troškovi ispunjenja ugovora (izdate u maju 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Godišnja unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16, MRS 41) nastala kao rezultat projekta ciklusa poboljšanja standarda za period od 2018. do 2020. godine izdata u maju 2020. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);

2.6.2 Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 17 „Ugovori za osiguranje “ – revidiran i izdat tokom 2017. godine kao kompletan standard (inicijalno, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine – izmenama i dopunama od 25. juna 2020. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je doneo odluku da odloži primenu ovog standarda za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine), uključujući izmene i dopune za početnu primenu MSFI 17 i povezana izmene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ za prezentaciju uporednih podataka ;
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – inicijativa za promenu obelodanjivanja računovodstvenih politika uključujući i izmene MSFI Tumačenja u praksi 2 „Procena materijalnosti“ (izdate u februaru 2021. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- Izmene i dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke entitete “ – Prodaja ili prenos sredstava bez naknade između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog entiteta (izmene donete u septembru 2014. godine, početak primene odložen je na neodređeno vreme);
- Izmene i dopune MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ – definicija računovodstvene procene, izmene donete u februaru 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- Izmene i dopune MRS 12 „Porezi iz dobitka“ – odloženi porezi u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz pojedinačne transakcije, izmene donete u maju 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na dugoročne i kratkoročne obaveze koje imaju posebne uslove (“covenants”) po ugovorima o kreditu (izdate u januaru 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine);
- Izmene i dopune MSFI 16 „Lizing“ - procenjivanje obaveza za lizing u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (izdate u septembru 2022. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine);

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike, date u nastavku, Grupa konzistentno primenjuje u svim periodima prezentovanim u ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

3.1. Konsolidacija

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

Grupa

Grupu čine Matično društvo i zavisna lice gde je Matično društvo 100% vlasnik:

- Messer GTM Kosovska Mitrovica;
- Messer BH Gas, Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska, koje ima dve Poslovne jedinice u Bosni i Hercegovini, jednu u Sarajevu i jednu u Zenici;
- Messer Albagaz, Tirana, Albanija;

kao i društva čiji je Matično društvo vlasnik sa 99,13%

- Messer Slovenija, Ruše, Slovenija.

Zavisna pravna lica

Zavisno pravno lice je pravno lice pod kontrolom Matičnog preduzeća. Kontrola postoji kada Matično preduzeće ima sposobnost uticaja na finansijske i poslovne politike zavisnog pravnog lica u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Prilikom procene kontrole, potencijalna prava glasa koja trenutno postoje se uzimaju u obzir. Finansijski izveštaji zavisnog pravnog lica su uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje od dana uspostavljanja kontrole do dana prestanka kontrole. Finansijski izveštaji su sačinjeni na osnovu jedinstvenih računovodstvenih politika za slične transakcije i za druge događaje pod jednakim okolnostima.

Zajednička ulaganja

Zajednička ulaganja su oni entiteti nad čijim aktivnostima Grupa vrši zajedničku kontrolu uspostavljenu ugovorom i kod kojih odlučuje konsenzusom o njihovoj poslovnoj i finansijskoj politici. Grupa zajednička ulaganja vrednuje metodom udela. Grupa nema zajedničko ulaganje u periodima prezentiranim u ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Isključivanje internih odnosa pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Interni odnosi, kao i nerealizovani prihodi i rashodi nastali po osnovu transakcija unutar Grupe, isključuju se pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Nerealizovani gubici isključeni su na isti način kao i nerealizovani dobitci, ali samo do iznosa do kog nema dokaza o obezvređenju.

Poslovne kombinacije sa entitetima pod zajedničkom kontrolom (entiteti unutar Messer grupe)

Poslovna kombinacija u kojoj učestvuju entiteti ili poslovanja pod zajedničkom kontrolom je poslovna kombinacija u kojoj sve entitete ili poslovanja koji se kombinuju, u krajnjoj instanci kontroliše ista strana ili strane pre i posle poslovne kombinacije i ta kontrola nije prolazna. U poslovnim kombinacijama sa entitetima pod zajedničkom kontrolom u kojima se Matično preduzeće javlja u ulozi sticaoca, Grupa primenjuje računovodstvenu politiku knjigovodstvene vrednosti za uključivanje imovine i obaveza stečenog zavisnog društva u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Razlika između iznosa plaćenog za sticanje učešća i knjigovodstvene vrednosti prepoznatljive imovine i obaveza entiteta u kome je učešće stečeno, iskazuje su okviru konsolidovanog kapitala Grupe na teret ili u korist neraspoređenog dobitka. Usvojena računovodstvena politika konzistentno se primenjuje u izveštajnim periodima Grupe.

3.2. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih koje su uključene u konsolidaciju u odnosu na RSD:

Valuta	Prosečni 2023.	31.12.2023.	Prosečni 2022.	31.12.2022.
EUR	117,2530	117,1737	117,4641	117,3224
USD	-	105,8671	-	110,1515
CHF	-	125,5343	-	119,2543
CNY	-	14,9175	-	15,8441
BAM	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583
ALL	108,7483	103,8800	118,9800	114,2550

3.3. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

U skladu sa MSFI 9 Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: ona koja se naknadno odmeravaju prema fer vrednosti (bilo kroz ostali ukupni rezultat ili kroz bilans uspeha) i ona koja se odmeravaju prema amortizovanoj vrednosti. Klasifikacija se vrši na osnovu:

- poslovnog modela Grupe za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristika ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po amortizovanoj vrednosti ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih tokova gotovine, i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplata glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj se postiže naplatom ugovornih tokova gotovine i prodajom finansijskih sredstava i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplate glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ukoliko se ne odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Dodatno, prilikom početnog priznavanja, Grupa može neopozivo da naznači finansijsko sredstvo koje inače zadovoljava zahteve da se odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, po fer vrednosti kroz bilans uspeha ako se na taj način eliminiše ili značajno smanjuje računovodstvena neusaglašenost koja bi inače nastala.

Reklasifikacija finansijskih instrumenata se vrši samo onda kada dođe do promene poslovnog modela za upravljanje portfoliom u celini. Reklasifikacija ima prospektivni efekat i vrši se od početka prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

Grupa nije menjalo svoj poslovni model ni u tekućem ni u uporednom periodu, te nisu vršene nikakve reklasifikacije.

Procena poslovnog modela

Poslovni model se procenjuje sa ciljem utvrđivanja da li se sredstvo sa isključivim plaćanjem glavnice i kamate klasifikuje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Poslovnim modelom se utvrđuje da li novčani tokovi nastaju iz prikupljanja ugovornih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba.

Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju tako da se neto iznos iskazuje u bilansu stanja ako i samo ako postoji trenutno zakonsko pravo na prebijanje priznatih iznosa i kada postoji namera za izmirenje na neto osnovi ili istovremene realizacije sredstva i izmirenja obaveze.

Pri početnom priznavanju, Grupa odmerava finansijsko sredstvo prema njegovoj fer vrednosti koja je, u slučaju finansijskih sredstava koja se ne odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uvećana za transakcione troškove koji se direktno pripisuju sticanju finansijskih sredstava. Transakcioni troškovi finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha prikazuju se kao rashodi perioda u bilansu uspeha.

Nakon početnog priznavanja, rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaje se za finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti i ulaganja u dužničke instrumente koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, uzrokujući neposredni gubitak.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva u blagajni, depozite kod banaka po viđenju, i ostala kratkoročno visoko likvidna ulaganja sa dospećem do tri meseca i manje.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u skladu sa zahtevima MSFI 9 se svrstavaju u kategoriju finansijskih sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti iz razloga što se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, pri čemu ti novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate i nisu iskazani prema fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja koja nemaju značajnu komponentu finansiranja početno se priznaju prema transakcionoj vrednosti i naknadno se iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjene za očekivane kreditne gubitke. Transakciona vrednost predstavlja iznos koji će se dobiti za dobra koja su isporučena i usluge koje su pružene kupcu (fakturna vrednost).

Potraživanja od kupaca predstavljaju iznose koje kupci duguju za prodane proizvode i robu ili pružene usluge u redovnom toku poslovanja. Ukoliko se naplata očekuje u roku od godinu dana ili kraće (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže), klasifikuje se kao tekuća sredstva. U suprotnom, klasifikuju se kao stalna sredstva, tj. dugoročna potraživanja.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

Obaveze prema dobavljačima nastaju kada druga ugovorna strana izvrši svoje obaveze prema ugovoru, i početno se priznaju prema fer vrednosti, dok se naknadno iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Obaveze prema dobavljačima predstavljaju obaveze plaćene za robu ili usluge koje se nabavljaju od dobavljača u redovnom toku poslovanja. Ove obaveze se klasifikuju kao tekuće obaveze, ukoliko plaćanje dospeva u roku od godinu dana ili manje (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže). U suprotnom, klasifikuju se kao dugoročne obaveze.

Otpis

Otpis finansijskih sredstava se vrši, u celosti ili delimično, kada Grupa iskoristi sve mogućnosti naplate i zaključi da ne postoje razumna očekivanja da je naplatu moguće izvršiti tj. kada Grupa nema opravdanih očekivanja da će povratiti finansijsko sredstvo u celosti ili njegov deo. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja.

Grupa može otpisati finansijska sredstva koja su i dalje u procesu prinudne naplate, tamo gde pokuša da naplati sredstva koja potražuje, a gde ne postoji razumna očekivanja da će naplata biti izvršena.

Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava se priznaje na dan transakcije, odnosno na dan kada se Grupa obaveže da izvrši kupovinu ili prodaju sredstva.

Prestanka priznavanja finansijskih sredstava se vrši po isteku prava na novčane tokove od finansijskih sredstava, ili po prenosu istih, pri čemu Grupa prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva. Takođe, finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje kada se dogode naknadne izmene ugovornih uslova finansijskog sredstva koje imaju za posledicu značajnu izmenu novčanih tokova od finansijskog sredstva.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada se obaveza utvrđena ugovorom izmiri, otkáže ili istekne njeno važenje.

Modifikacija

Kada se ugovorni tokovi gotovine finansijskog sredstva ponovo dogovaraju ili se na drugi način modifikuju, a ponovo dogovaranje ili modifikovanje nemaju za rezultat prestanak priznavanja tog finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9, Grupa procenjuje da li je izmena ugovorenih novčanih tokova značajna, imajući u vidu sledeće faktore: značajnu promenu kamatne stope ili poboljšanje uslova kredita, koji u znatnoj meri utiču na kreditni rizik povezan sa imovinom, ili pak značajan produžetak roka vraćanja zajma kada zajmoprimac nema finansijskih poteškoća.

Ukoliko se izmenjeni uslovi značajno razlikuju, prava na novčane tokove od prvobitnih sredstva ističu, i Grupa prestaje sa priznavanjem prvobitnih finansijskih sredstava i vrši priznavanje novog sredstva prema njegovoj fer vrednosti.

Bilo koja razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava čije je priznavanje prestalo i fer vrednosti novog značajnog izmenjenog sredstva se priznaje u bilansu uspeha, osim ukoliko se suština razlike odnosi na kapitalne transakcije sa vlasnicima.

Obezvredenje finansijskih sredstava

Grupa unapred procenjuje očekivane kreditne gubitke (ECL) po finansijskim sredstvima merenim po amortizovanoj vrednosti i fer vrednosti kroz ostali rezultat i priznaje neto gubitke po osnovu obezvređenja na svaki datum izveštavanja.

Merenje ECL odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
- vremensku vrednost novca i
- razumne i raspoložive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti i ugovorna sredstva se prikazuju u bilansu stanja umanjeni za očekivani kreditni gubitak. Za finansijska sredstva koja se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat očekivani kreditni gubitak se priznaje u bilansu uspeha, a ostale promene vrednosti se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu.

Pojednostavljeni pristup obezvređenja potraživanja

Grupa primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Obezvređenje potraživanja kod ključnih kupaca se vrši na osnovu individualne procene očekivanih kreditnih gubitaka procenjenih na bazi kreditnog rejtinga matičnih kompanija navedenih društava uz dodatna prilagođavanja kako bi se uzele u obzir specifičnosti tržišta, buduća očekivanja i položaj entiteta u okviru Grupe.

Preostali kupci su podeljeni u dve kategorije kod kojih se obezvređenje vrši korišćenjem matrice rezervisanja. Prvu kategoriju čine zdravstvene i državne ustanove koje imaju duži ciklus naplate potraživanja i kod kojih je iz tog razloga nastanak događaj neizvršenja obaveza definisan kao 120 dana od dospelosti potraživanja. Drugu kategoriju čine ostala pravna lica dominantno iz privatnog sektora kod kojih je u skladu sa zahtevima MSFI 9 nastanak događaja neizvršenja obaveze definisan kao 90 dana od dospelosti potraživanja.

Grupa koristi matricu rezervisanja prilikom izračunavanja očekivanih kreditnih gubitaka po osnovu potraživanja od kupaca iz navedenih kategorija.

Grupa koristi istorijske kreditne gubitke (korigovane na osnovu tekućih podataka koji se mogu uočiti kako bi prikazalo efekte tekućih uslova i predviđanja budućih uslova) za potraživanja od kupaca kako bi procenila 12- mesečne očekivane kreditne gubitke ili očekivane kreditne gubitke tokom celokupnog životnog veka finansijskih sredstava, shodno tome šta je primenljivo.

Knjigovodstvena vrednost sredstva se umanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a visina gubitka se priznaje u Bilansu uspeha.

Gubici po osnovu obezvređenja se ukidaju kroz Bilans uspeha ukoliko se iznos gubitaka po osnovu obezvređenja smanji, a takvo smanjenje se može pripisati događaju koji je nastao nakon priznavanje obezvređenja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Grupe odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Grupa vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.4. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica se odnose na ulaganja u pravna lica gde Grupa nema ostvarenu kontrolu vlasništva niti vrši značajan uticaj na poslovanje tih pravnih lica, odnosno koja ne predstavljaju zavisna pravna lica ili pridružena pravna lica. Ovakvim ulaganjima smatraju se sva ulaganja gde Grupa ima učešće bez prava kontrole do visine od 20% vlasništva u kapitalu.

Grupa naknadno odmerava sva učešća u kapitalu drugih pravnih lica po fer vrednosti. Ukoliko za navedena učešća postoji organizovano aktivno tržište kapitala na kojem se vrši trgovanje takvim vlasničkim instrumentima, fer vrednost utvrđuje se u visini kotirane tržišne cene na datum izveštavanja. Efekti promene fer vrednosti učešća u kapitalu drugih pravnih lica prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se kroz bilans uspeha osim, ukoliko se prilikom inicijalnog priznavanja, Grupa nije odlučilo da fer vrednost dobitaka ili gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente (instrumente kapitala) prikaže u ostalom rezultatu.

Vlasnički po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju. Efekti promene fer vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspeha.

Vlasnički instrumenti koji nemaju kotiranu vrednost na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može utvrditi drugim alternativnim metodama, u izuzetnim slučajevima, vrednuju se u visini nabavne vrednosti po umanjenju za eventualno obezvređenje, ukoliko je utvrđeno da obezvređenje postoji na datum izveštavanja. U ovakvim slučajevima nabavna vrednost se tretira kao odgovarajuća aproksimacija fer vrednosti, bilo da se fer vrednost ne može utvrditi drugim alternativnim metodama, ili postoji široki raspon mogućih fer vrednosti unutar koga postojeća nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu (aproksimaciju) fer vrednosti.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Ostala nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od pet, godina, uz korišćenje amortizacione stope od 20%, softveri se amortizuju putem proporcionalne metode u roku od tri godine, uz korišćenje amortizacione stope 33,33%.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Grupu i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna i materijalna imovina Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog meseca od datuma nabavke na nabavnu vrednost.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2023.	Procenjeni vek trajanja u godinama	2022.	Procenjeni vek trajanja u godinama
	%		%	
Građevinski objekti	2,50%	40	2,50%	40
Rezervoari, ASU, Isparivači	6,66%	15	6,66%	15
Kompjuterska oprema	33,33%	3	33,33%	3
Motorna vozila	20,00%	5	20,00%	5
Ostala oprema i alati	20,00%	5	20,00%	5

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.7. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine (zemljište, zgrade) svrstavaju se u investicione nekretnine ako se drže radi povećanja vrednosti ili davanja u zakup. Sredstvo koje se sastoji od delova koji se daju u zakup i delova koji se koriste za sopstveno obavljanje delatnosti ili za administrativne svrhe, odvojeno se priznaju ukoliko se takvi delovi mogu zasebno prodati ili dati u zakup kao finansijski lizing. Ukoliko se takvi delovi ne mogu odvojeno prodati, takvo sredstvo se može klasifikovati kao investiciona nekretnina samo u slučaju da se beznačajan deo odnosi na deo koji se koristi za obavljanje sopstvene delatnosti ili za administrativne svrhe.

Početno merenje investicionih nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Naknadno merenje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualno obezvređenje.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu uvećavaju vrednost te investicione nekretnine, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi od investicione nekretnine biti veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadni izdaci koji ne ispunjavaju prethodno navedene uslove priznaju se na teret rashoda perioda u kome su nastali.

3.8. Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodate u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke.

Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje.

Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosečne ponderisane cene.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju. Ispravka vrednosti - obezvređenje zaliha vrši se za materijal i rezervne delove koji su bez promena duže od 1 godine.

3.9. Lizing

Grupa kao korisnik lizinga

Grupa na početku ugovora vrši procenu da li je u pitanju ugovor o lizingu ili sadrži lizing. Ugovor o lizingu ili ugovor koji sadrži lizing postoji ako ugovor prenosi pravo na kontrolu upotrebe prepoznatljive imovine tokom određenog vremenskog perioda u zamenu za naknadu. U cilju utvrđivanja da li ugovor sadrži pravo upravljanja i kontrole nad prepoznatljivom imovinom Grupa se rukovodi definicijama koje su date u MSFI 16. Na dan početka trajanja lizinga vrši se priznavanje sredstva kao prava korišćenja koje se sastoji od prava korišćenja odnosno sredstva, i obaveze po osnovu lizinga, koja se sastoji od obaveze za plaćanje lizinga.

Grupa određuje rok zakupa kao period tokom koga zakup ne može biti raskinut, uključujući:

- a) period za koji se primenjuje opcija za produženje zakupa, ako je opravdano izvesno da će zakupac iskoristiti tu opciju, i
- b) period za koji se primenjuje opcija za raskid zakupa, ako je dovoljno izvesno da zakupac neće iskoristiti tu opciju.

Imovina sa pravom korišćenja

Grupa prepoznaje imovinu sa pravom korišćenja na dan početka zakupa (tj. datum kada je određena imovina dostupna za upotrebu). Imovina sa pravom korišćenja vrednuje se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja i prilagođava se za svako ponovno merenje obaveza iz zakupa. Nabavna vrednost imovine sa pravom korišćenja uključuje iznos priznatih obaveza zakupa, početno nastalih direktnih troškova i plaćanja zakupa izvršena na ili pre početnog datuma zakupa, umanjениh za primljene podsticaje za zakup. U nabavnu vrednost takođe se uključuju i troškovi demontaže i uklanjanje imovine uzete na lizing kao i troškovi dovođenja takve imovine u njeno prvobitno stanje.

Imovina sa pravom korišćenja amortizuje se proporcionalno, tokom kraćeg roka trajanja zakupa ili procenjenog korisnog veka imovine.

Obaveze za lizing

Na dan početka lizinga, Grupa priznaje obaveze za lizing po sadašnjoj vrednosti budućih plaćanja po osnovu lizinga sa stanjem na dan početka lizinga, korišćenjem implicitne diskontne stope koja je sadržana u lizingu ili po inkrementalnoj stopi zaduživanja Grupe ukoliko implicitnu diskontnu stopu sadržanu u lizingu nije moguće utvrditi na prihvatljivo dostupan način. Utvrđivanje inkrementalne kamatne stope vrši se kombinovanjem podataka iz različitih eksternih izvora finansiranja prilagođenih za konkretne uslove i period trajanja lizinga i vrste imovine koja se uzima u lizing.

Plaćanja lizinga uključuju fiksna plaćanja umanjena za sva primanja podsticaja za lizing, promenljiva plaćanja lizinga koje zavise od indeksa ili stope, i iznosi za koje se očekuje da će biti plaćeni kao garancija za preostalu vrednost.

Nakon početnog priznavanja obaveze za lizing se amortizuju metodom efektivne kamatne stope. Pored toga, knjigovodstvena vrednost obaveza za lizing se ponovo meri ako postoji izmena, promena roka trajanja lizinga, promena plaćanja lizinga (npr. promene u budućim plaćanjima koje su posledica promene indeksa ili stope korišćene za utvrđivanje takvih plaćanja lizinga) ili promena u proceni opcije za kupovinu tog osnovnog sredstva. Efekti ponovnog merenja obaveza za lizing uključuju se i u vrednost priznate imovine sa pravom korišćenja, ili se priznaju u bilansu uspeha u slučaju da je imovina sa pravom korišćenja u celosti amortizovana i svedena na nulu.

Kratkoročni lizing i lizing male vrednosti

Grupa je usvojilo politiku da ne priznaje sredstva sa pravom korišćenja i obaveze za lizing za lizinge male vrednosti i kratkoročne lizinge. Grupa postavlja prag od 5.000 evra ili manje i istovremeno analizira prirodu sredstva kako bi procenila da li sredstvo lizinga ispunjava uslove za izuzeće po osnovu imovine male vrednosti. Imovina male vrednosti je imovine u vrednosti od 5.000 evra ili manje u dinarskoj protivvrednosti i, uglavnom, se odnosi boce za gas ('cylinders'). Kratkoročni lizing je definisan kao lizing koji na datum početka ima period lizinga od 12 meseci ili kraće i ne uključuje opciju kupovine sredstva lizinga. Izbor načina računovodstvenog obuhvatanja kratkoročnih lizinga vrši se prema klasi imovine na koju se odnosi pravo korišćenja. Grupa priznaje lizing plaćanja u vezi sa ovim ugovorima o lizingu kao trošak proporcionalno tokom perioda lizinga.

Grupa kao davaoc lizinga

Na početku lizinga ili prilikom modifikacije ugovora koji sadrži komponentu lizinga, Grupa raspoređuje naknadu predviđenu ugovorom na sve komponente lizinga na osnovu njihovih relativnih samostalnih cena iz ugovora.

Kada Grupa postupa u svojstvu davaoca lizinga, na početku lizinga utvrđuje da li je svaki lizing finansijski ili operativni.

Da bi klasifikovao svaki lizing, Grupa pravi opštu procenu da li lizing prenosi suštinski sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad sredstvom lizinga. Ako je to slučaj, lizing je finansijski lizing; ako ne, onda je to operativni lizing. Kao deo ove procene, Grupa uzima u obzir određene indikatore, kao što je da li lizing obuhvata glavni deo ekonomskog veka sredstva.

Kada je Grupa posrednik u svojstvu davaoca lizinga, svoje učešće u osnovnom lizingu i podzakupu obračunava odvojeno. Procenjuje klasifikaciju lizinga u odnosu na sredstvo sa pravom korišćenja koje proizilazi iz osnovnog lizinga, a ne u odnosu na sredstvo koje je predmet lizinga. Ako je osnovni lizing kratkoročni lizing na koji Grupa primenjuje gore opisano izuzeće, tada podzakup klasifikuje kao operativni lizing.

Ako aranžman sadrži komponente lizinga i komponenti koje nisu deo lizinga, tada Grupa primenjuje MSFI 15 kako bi raspodelilo naknadu iz ugovora.

Grupa primenjuje zahteve za prestanak priznavanja i umanjenje vrednosti iz MSFI 9 na neto ulaganje u lizing. Grupa nadalje redovno preispituje procenjene negarantovane rezidualne vrednosti korišćene kod izračunavanja bruto investiranja u lizing.

Grupa proporcionalnom metodom priznaje kao prihod plaćanja za lizing primljena po osnovu operativnog lizinga tokom perioda lizinga i to u okviru „ostalih prihoda“.

3.10. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji i zemljama u kojima posluju zavisna društva članice Grupe, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Kolektivnim ugovorom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini najmanje 2 prosečne mesečne bruto zarade isplaćene u Republici Srbiji a prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku.

Pored toga, Grupa, na osnovu kolektivnog ugovora, doneti odluku o isplati jubilarnih nagrada.

Grupa nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2023. godine.

Kratkoročna, plaćena odsustva

Prema proceni rukovodstva Grupe, iznos kratkoročnih plaćenih odsustava na dan 31. decembra 2023. godine nije materijalno značajan i shodno tome, Grupa nije izvršila ukalkulisavanje navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.11. Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Grupa ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se na osnovu procene ishoda sporova od strane rukovodstva Preduzeća u visini procenjenih izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire

3.12. Kapital

Kapital Grupe obuhvata osnovni kapital i to akcijski kapital, ostali kapital, emisionu premiju, rezerve i akumulirani rezultat.

Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u osnovni kapital Grupe, osim u slučajevima predviđenim pozitivnim zakonskim propisima.

3.13. Prihodi od Ugovora sa kupcima

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada Grupa ispuni obavezu izvršenja po ugovoru sa kupcem prenosom dobara i usluga, odnosno kada kupac stekne kontrolu nad obećanim dobrima i uslugama.

Kod većine ugovora, kontrola nad proizvodima, robom ili uslugama prelazi na kupca u određenom trenutku u vremenu i naknada postaje bezuslovna.

Prihod se priznaje u iznosu cene transakcije. Cena transakcije predstavlja iznos naknade, za koju Grupa očekuje da ima pravo u zamenu za prenos kontrole nad ugovorenom robom ili uslugama na kupca, isključujući iznose koji su naplaćeni u ime trećih lica.

Grupa razmatra da li postoje druga obećanja u ugovoru koja predstavlja posebne obaveze izvršenja na koje deo transakcione cene treba da se raspodeli. Prilikom utvrđivanja transakcione cene Grupa uzima u obzir efekte varijabilne naknade, postojanje značajnih komponenti finansiranja, nemonetarnu naknadu, kao i naknadu koja se plaća kupcu (ako postoji).

Varijabilna naknada

Ako naknada iz Ugovora uključuje varijabilni iznos, Grupa procenjuje iznos naknade na koju će imati pravo u zamenu za prenos dobara na kupca. Varijabilna naknada se procenjuje prilikom zaključivanja ugovora i ograničava se sve dok ne postane veoma verovatno da neće doći do značajnog storniranja u iznosu priznatog kumulativnog prihoda, kada je neizvesnost povezana sa varijabilnom naknadom naknadno rešena.

Troškovi pribavljanja ugovora

Grupa je izabrala da iskoristi praktična olakšanja za troškove ugovaranja nastale u vezi sa ugovorima koji imaju period amortizacije kraći od jedne godine. Ti troškovi se rashoduju po njihovom nastanku.

Popusti

Grupa odobrava popuste i rabate kupcima, kako iskazane na fakturi tako i naknadno odobrene. Popusti se tretiraju kao varijabilna naknada i pojedinačno se procenjuju prilikom zaključivanja ugovora i ponovo se procenjuje na datum prometa. Popusti se obračunavaju na kraju svakog izveštajnog perioda.

3.14. Finansijski i ostali prihodi

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose. Prihod od kamata se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primenom metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobici po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrednosti i učešća u kapitalu, dobici od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrednosti imovine, pozitivni efekti promene poštene (fer) vrednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrednosnog usklađivanja i ukidanja ispravki vrednosti po osnovu vrednosnog usklađivanja u skladu sa računovodstvenom politikom Grupe.

3.15. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine, negativni efekti vrednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Grupe.

3.16. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% (Republika Slovenija 19%, Bosna i Hercegovina 10%, Albanija 15%) na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg

perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srbije. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Zakona o porezu na dobit pravnih lica propisuje poreske stope od 15%. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.17. Zarada po akciji

Grupa izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoćima običnih akcija Grupe, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.18. Segmentno poslovanje

Segment poslovanja je komponenta Grupe:

- a) Koja se bavi poslovnim aktivnostima kojima može da ostvaruje prihode ili pravi rashode.
- b) Čije poslovne rezultate redovno pregleda glavni organ upravljanja Društva da bi doneo odluke o resursima koji se dodeljuju tom segmentu i da bi ocenio njegove performanse.
- c) Za koji su raspoložive zasebne finansijske informacije.

Poslovanja društva prati se po sledećim segmentima:

- Tehnički i medicinski gasovi
- Specijalni gasovi
- Hardware

Svi ostali segmenti poslovanja svrstali u kategoriju ostali segmenti. Svi prihodi po segmentima su eksternog karaktera i ne postoji prodaja između segmenata. Samim tim, ne postoje ni eliminacije među prikazanim segmentima.

Grupa koristi poslovni dobitak kao pokazatelj operativnih performansi prikazanih segmenata, s obzirom da rukovodstvu Društva smatra da je poslovni dobitak, kao razlika između poslovnih prihoda i poslovnih rashoda, najpogodniji pokazatelj za praćenje uspešnosti poslovanja segmenata, i da je to istovremeno najbolji pokazatelj za poređenje performansi Društva u odnosu na druge entite koji posluju u istoj industriji.

Rezultati po izabranim segmentima poslovanja za 2023. godinu dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Tehnički i med. gasovi	Specijalni gasovi	"Hardware"	Ostali segmenti	Ukupno
Prihodi od prodaje	19.019.796	1.894.414	774.535		21.688.745
Nealocirani (neutralni) prihodi	-	-	-	149.625	149.625
Ukupno segmentni prihodi	19.019.796	1.894.414	774.535	149.625	21.838.370
Troškovi proizvodnje	11.622.290	849.353	563.960		13.035.603
Troškovi ambalaže/pakovanja	652.933	107.552	0		760.485
Troškovi distribucije	1.220.311	111.356	2.836		1.334.503
Troškovi prodaje	424.897	89.103	110.632		624.632
Troškovi administracije i uprave	497.491	39.429	17.302		554.222
Licecence Fee	238.279	21.660	8.793		268.732
Management Fee	301.726	19.519	6.551		327.796
	14.957.927	1.237.972	710.074		16.905.973
Nealocirani (neutralni) troškovi	-	-	-	26.877	26.877
Ukupno operativni troškovi	14.957.927	1.237.972	710.074	26.877	16.932.850
Poslovni dobitak	4.061.869	656.442	64.461	122.748	4.905.520

Na poziciju ukupno segmenti prihodi ne ulaze sintetička konta 630,631 i 684. A na poziciju ukupno operativni troškovi ne ulazi sintetički konto 584. Detaljno objašnjenje je na 3.18 b).

Rezultati po izabranim segmentima poslovanja za 2022. godinu dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Tehnički i med. gasovi	Specijalni gasovi	"Hardware"	Ostali segmenti	Ukupno
Prihodi od prodaje	14.394.137	1.585.716	832.236		16.812.089
Nealocirani (neutralni) prihodi	-	-	-	111.843	111.843
Ukupno segmentni prihodi	14.394.137	1.585.716	832.236	111.843	16.923.932
Troškovi proizvodnje	7.955.549	940.483	616.122		9.512.154
Troškovi ambalaže/pakovanja	642.579	24.052	7.361		673.992
Troškovi distribucije	1.217.858	89.677	12.382		1.319.917
Troškovi prodaje	663.475	90.549	118.884		872.908
Troškovi administracije i uprave	614.015	62.914	30.142		707.071
Licecence Fee	257.058	19.171	8.058		284.287
Management Fee	207.983	16.693	6.050		230.726
	11.558.517	1.243.539	798.999		13.601.055
Nealocirani (neutralni) troškovi	-	-	-	64.376	64.376
Ukupno operativni troškovi	11.558.517	1.243.539	798.999	64.376	13.665.431
Poslovni dobitak	2.835.620	342.177	33.237	47.467	3.258.501

Na poziciju ukupno segmenti prihodi ne ulaze sintetička konta 630,631 i 684. A na poziciju ukupno operativni troškovi ne ulazi sintetički konto 584. Detaljno objašnjenje je na 3.18 b).

a) Usaglašavanje informacija o segmentima poslovanja sa iznosima u finansijskim iznosima

Usaglašavanje poslovnog dobitka po segmentima sa ukupnim poslovnim dobitkom Grupe, dat je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Poslovni dobitak segmenata	4.905.520	3.258.501
<i>Usaglašavanje poslovnih prihoda:</i>		
Promena vrednosti zaliha	125.691	32.234
Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine	1.693	11.413
<i>Usaglašavanje poslovnih rashoda:</i>		
Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim fin.)	(44.338)	(6.740)
Ukupno poslovni dobitak Grupe	4.988.566	3.295.408

Promena vrednosti zaliha, prihodi i rashodi po osnovu usklađivanja nefinansijske imovine nisu uključeni u izveštavanje po segmentima poslovanja.

b) Informacije o geografskim segmentima poslovanja

Informacije o eksternim prihodima od prodaje proizvoda i usluga date su napomeni 5 i 6 .

c) Informacije o ključnim kupcima

U svom poslovanju Grupe ostvaruje prihode od prodaje od ukupno dva ključna kupca koji pojedinačno imaju ostvaren promet 10% ili više u odnosu na ukupne prihode od prodaje robe, proizvoda i usluga i prihode od zakupa. U odnosu na ove prihode, prihodi od prodaje ostvareni od ova dva kupca iznosili su RSD 5.757.670 hiljadu u 2023. godini, (2022. godina su RSD 2.882.406 hiljada).

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Grupa je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Grupe u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Grupa je izložena riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Grupa minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	633.324	8.469	4.033.924	4.675.717
Potraživanja po osnovu prodaje	661.446	-	3.344.285	4.005.731
Kratkoročni finansijski plasmani	2.163.144	-	418.669	2.581.813
Učešće u kapitalu	0	-	66.618	66.618
Dugoročni plasmani	140.843	-	31.700	172.543
Ostala potraživanja	63.742	-	66.611	130.353
Ukupno	3.662.499	8.469	7.961.807	11.632.775
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	1.303	1.303
Obaveze iz poslovanja	388.665	318	1.491.234	1.880.217
Dugoročne obaveze	0	-	17.891	17.891
Ostale obaveze	26.364	-	691.860	718.224
Ukupno	415.029	318	2.202.288	2.617.635
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2023.	3.247.470	8.151	5.759.519	9.015.140

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2022. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	CNY	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.040.884	3.533	-	2.446.399	3.490.816
Potraživanja po osnovu prodaje	670.256	-	-	2.906.053	3.576.309
Kratkoročni finansijski plasmani	1.060.477	-	-	17.459	1.077.936
Učešće u kapitalu	-	-	-	66.698	66.698
Dugoročni plasmani	151.463	-	-	57.323	208.786
Ostala potraživanja	74.030	-	-	154.708	228.738
Ukupno	2.997.110	3.533	-	5.648.640	8.649.283
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	-	2.247	2.247
Obaveze iz poslovanja	629.961	-	44.020	1.077.978	1.751.959
Dugoročne obaveze	-	-	-	19.140	19.140
Ostale obaveze	15.961	-	-	445.897	461.858
Ukupno	645.922	-	44.020	1.545.262	2.235.204
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2022.	2.351.188	3.533	(44.020)	4.103.378	6.414.079

Promena deviznog kursa dinara u odnosu na gore pomenute strane valute od 1% imalo bi sledeći uticaj na neto rezultat Grupe:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
- EUR	32.474	23.511
- USD	81	35
- CNY	-	(440)
Ukupno	32.555	23.106

Slabljenje dinara u odnosu na gore pomenute strane valute za 1% proizvelo bi povećanje neto rezultata Grupe u 2023. godini za RSD 32.555 hiljada dinara, odnosno smanjenje neto rezultata za isti iznos u slučaju jačanja dinara (2022. godina: RSD 23.106 hiljada).

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Grupe je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Grupe riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Finansijska sredstva	2.722.654	1.229.450
Finansijske obaveze	19.194	21.387
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	2.703.460	1.208.063
Finansijska sredstva	380.949	595.908
Finansijske obaveze	-	-
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	380.949	595.908

Grupa ima značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Grupe i tokovi gotovine u izvesnoj meri zavise od promena tržišnih kamatnih stopa. U slučaju promene kamatne stope za +/- 1 % neto rezultat Grupe bio bi veći (manji) za iznos od RSD 3.809 hiljada u 2023. godini, odnosno RSD 5.959 hiljada u 2022. godini.

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Grupa upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Grupa neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Grupe, a u skladu sa poslovnom strategijom Grupe.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.675.717	-	-	-	4.675.717
Potraživanja po osnovu prodaje	3.809.126	196.605	-	-	4.005.731
Kratkoročni finansijski plasmani	2.581.186	627	-	-	2.581.813
Učešće u kapitalu	-	-	-	66.618	66.618
Dugoročni plasmani	-	-	129.617	42.926	172.543
Ostala potraživanja	125.935	4.418	-	-	130.353
Ukupno	11.191.964	201.650	129.617	109.544	11.632.775
Kratkoročne finansijske obaveze	-	1.303	-	-	1.303
Obaveze iz poslovanja	1.859.005	21.212	-	-	1.880.217
Dugoročne obaveze	-	-	17.891	-	17.891
Ostale obaveze	253.451	-	464.773	-	718.224
Ukupno	2.112.456	22.515	482.664	-	2.617.635
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2023.	9.079.508	179.135	(353.047)	109.544	9.015.140

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2022. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.490.816	-	-	-	3.490.816
Potraživanja po osnovu prodaje	3.270.197	306.112	-	-	3.576.309
Kratkoročni finansijski plasmani	1.077.309	627	-	-	1.077.936
Učešće u kapitalu	-	-	-	66.698	66.698
Dugoročni plasmani	-	-	128.423	80.363	208.786
Ostala potraživanja	225.310	3.428	-	-	228.738
Ukupno	8.063.632	310.167	128.423	147.061	8.649.283
Kratkoročne finansijske obaveze	-	2.247	-	-	2.247
Obaveze iz poslovanja	1.716.385	35.574	-	-	1.751.959
Dugoročne obaveze	-	-	19.140	-	19.140
Ostale obaveze	91.838	-	370.020	-	461.858
Ukupno	1.808.223	37.821	389.160	-	2.235.204
Ročna neusklađenost na dan					
31.12.2022.	6.255.409	272.346	(260.737)	147.061	6.414.079

4.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Grupe kao rezultat kašnjenja clijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Grupe po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Grupa je izložena kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Grupe. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Grupi, razmatraju se sve mogućnosti naplate pre obustavljanja isporuke kupcima. Međutim pored toga, Grupa ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnjenja i ostalo.

Grupa od velikog broja kupaca ima obezbeđenje u vidu blanko menica registrovanih u NBS. Menice se u dogovoru sa rukovodstvom puštanju na realizaciju.

Potraživanja od kupaca

Na izloženost kreditnom riziku utiču individualne karakteristike svakog kupca.

Grupa primenjuje pojednostavljeni pristup MSFI 9 za odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka koji koristi rezervisanje za očekivane gubitke tokom veka trajanja.

Rezervisanje za potencijalne gubitke zasniva se na proceni verovatnoće nastanka događaja statusa neizmirenja obaveza dužnika (default), koji se primenjuje od strane Grupe kako na osnovu individualne analize kreditnog rejtinga svakog dužnika, tako i na osnovu obračuna prosečne ponderisane procene iznosa rezervisanja po grupi ili skupu dužnika.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke potraživanja od kupaca formiraju se u zavisnosti od intervala dana kašnjenja potraživanja u odnosu na stopu gubitka utvrđenu za svaki interval kašnjenja, a koja se ne procenjuju na pojedinačnoj osnovi. Rezervisanja se ponovo procenjuju najmanje jednom godišnje i koriguju radi održavanja izmenjenog nivoa rizika, odnosno statistike gubitaka.

Maksimalna izloženost Grupe po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kupci u zemlji - bruto	4.208.005	2.975.939
Kupci u inostranstvu	2.292.712	2.324.861
- Evro zona	1.907.729	1.865.949
- Ostali bruto	384.983	458.912
Ispravka vrednosti kupaca	(2.494.986)	(1.724.491)
Ukupno	4.005.731	3.576.309

Ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca sa priznatim kreditnim gubicima i prosečnim stopama za utvrđivanje kreditnih gubitaka na dan 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Ispravka vrednosti u		Ispravka vrednosti u		Ispravka vrednosti	
	%	Bruto	%	Bruto	%	Bruto
	2023	2023	2023	2022	2022	2022
Individualna ispravka potraživanja:	54,1%	2.884.427	1.559.834	43,8%	1.717.669	752.466
Kolektivna ispravka potraživanja:						
Nedospela potraživanja	3,4%	2.169.347	72.273	4,0%	2.091.073	84.103
Doznja od 0-30 dana	14,4%	423.699	60.955	13,4%	431.038	57.747
Doznja od 31-60 dana	30,2%	140.247	42.298	27,0%	156.165	42.145
Doznja od 61-90dana	55,3%	94.470	52.228	47,3%	88.740	41.947
Doznja od 91-180 dana	91,5%	79.585	72.823	81,3%	130.927	106.450
Doznja od 181-360 dana	84,5%	126.631	107.052	96,4%	83.446	80.416
Doznja preko 360	90,6%	582.311	527.523	92,9%	601.742	559.217
Kolektivna ispravka		3.616.290	935.152		3.583.131	972.025
Ukupno		6.500.717	2.494.986		5.300.800	1.724.491

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje 31.decembra prethodne godine	1.724.491	1.916.112
Direktan otpis	-	(712.492)
Povećanje	1.171.925	938.314
Smanjenje	(394.561)	(413.000)
Kursne razlike	(6.869)	(4.443)
Stanje 31. decembra	2.494.986	1.724.491

4.4. Upravljanje rizikom kapitala

Grupa se opredelila za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala i poveća dobit Grupe.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Grupe i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine, koeficijent zaduženosti Grupe bio je kao što sledi:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Ukupne obaveze	2.767.409	2.342.741
Minus: gotovinski ekvivalenti i gotovina	4.675.717	3.490.816
Neto dugovanja	(1.908.308)	(1.148.075)
Kapital - Ukupno	29.934.402	26.780.803
Koeficijent zaduženosti	(0,064)	(0,043)

4.5 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Grupe vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Grupa smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Grupa smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5. PRIHODI OD PRODAJE ROBE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	3.029	6.230
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	872.415	841.492
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	917.324	810.679
Ukupno	1.792.768	1.658.401

6. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	55.017	40.791
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	2.071.312	1.551.870
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na domaćem tržištu	11.621.190	7.861.822
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na inostranom tržištu	5.862.608	5.406.246
Ukupno	19.610.127	14.860.729

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga po artiklima

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od prodaje kiseonika	6.490.754	5.401.617
Prihodi od prodaje azota	4.140.893	3.752.328
Prihodi od prodaje argona	3.258.383	2.439.898
Prihodi od prodaje ostalih gasova	3.641.067	2.248.111
Prihod od prodaje ostalo	919.600	870.391
Prihod od prodaje usluga	2.952.198	1.806.785
Ukupno	21.402.895	16.519.130

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga po industrijskim granama kupaca

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Proizvodnja uglja, naftnih derivata, hemijskih proizvoda, gume i plastike	1.253.692	1.049.585
Proizvodnja metala i ostalih minerala	7.095.292	4.620.246
Proizvodnja staklenih i keramičkih proizvoda	230.989	199.117
Proizvodnja ostalih mašina i uređaja	1.941.421	1.469.722
Proizvodnja elektronskih i optičkih uređaja	364.281	364.861
Proizvodnja prehrane, pića i duvana	654.249	635.791
Proizvodnja električne energije	258.529	251.258
Državna uprava, zdravstveno i socijalno osiguranje	1.141.038	1.243.283
Ostala industrija	8.463.404	6.685.267
Ukupno	21.402.895	16.519.130

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga po dinamici priznavanja prihoda

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od prodaje proizvoda koji se priznaju u određenom trenutku vremena	14.649.627	13.188.712
Prihodi od prodaje proizvoda i usluge koji se priznaju tokom vremena	6.753.268	3.330.418
Ukupno	21.402.895	16.519.130

Prihodi od koji se realizuju „tokom vremena“, pored prihoda od usluga koje Društva pruža, najviše se odnosi na isporuke iz postrojenja u Smederevu i Boru. Prihodi koji se ostvaraju u ovim postrojenjima uključuju fiksnu i varijabilnu naknadu i predstavljaju obavezu izvršenja koja se ispunjava tokom trajanja vremena. Fiksna naknada se odnosi na naknadu za proizvodnju i funkcionisanje postrojenja u Smederevu, kao i naknadu za raspolaganje kapacitetima postrojenja u Boru. Navedene usluge se pružaju kontinualno tokom perioda trajanja ugovora i fakturišu na mesečnoj osnovi u dogovorenom fiksnom iznosu. Varijabilna naknada se odnosi na aktuelne količine proizvoda koje su isporučene kupcima i takođe se fakturiše na mesečnoj osnovi na bazi utvrđenih cena za isporučene količine.

Ugovoreni iznosi

U narednoj tabeli su prikazana potraživanja od prodaje, imovina i obaveze po osnovu ugovora sa kupcima.

U hiljadama RSD	Napomena	2023.	2022.
Potraživanja od prodaje	30	4.005.731	3.576.309
Imovina po osnovu ugovora koja je uključena u aktivna vremenska razgraničenja		-	-
Primljeni avansi		(75.069)	(83.020)
Obaveza po osnovu ugovora koja je uključena u pasivna vremenska razgraničenja	41	(236)	(314)

Obaveza po osnovu ugovora sa kupcima se odnosi na unapred naplaćene prihode koji će biti priznati nakon isporuke proizvoda.

Obaveze izvršenja po ugovorima sa kupcima

Sledeća tabela prikazuje informacije o prirodi i dinamici ispunjavanja obaveza izvršenja za ključne izabrane izvore prihoda:

<u>Vrsta proizvoda/ usluge</u>	<u>Priroda i dinamika ispunjenja obaveze izvršenja, uključujući značajne uslove plaćanja</u>	<u>Priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15 (u primeni od 1. januara 2020. godine)</u>
Kiseonik	Isporuka ili preuzimanje proizvoda od strane kupca. Ugovorena obaveza je izvršena prenosom kontrole. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	U određenom trenutku u vremenu
Azot	Isporuka ili preuzimanje proizvoda od strane kupca. Ugovorena obaveza je izvršena prenosom kontrole. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	U određenom trenutku u vremenu
Argon	Isporuka ili preuzimanje proizvoda od strane kupca. Ugovorena obaveza je izvršena prenosom kontrole. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	U određenom trenutku u vremenu
Ostali gasovi	Isporuka ili preuzimanje proizvoda od strane kupca. Ugovorena obaveza je izvršena prenosom kontrole. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	U određenom trenutku u vremenu
Usluge	Prihod se priznaje u obračunskom periodu u kojem je usluga izvršena. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	Tokom vremena

7. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihod od premija, subvencija, donacija	13.700	24.443
Prihodi od zakupnina	290.974	253.252
Ostali poslovni prihod	116.590	62.368
Ukupno	421.264	340.063

8. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihod od aktiviranja robe	6.095	7.970
Prihod od aktiviranja gotovih proizvoda	8.116	56.769
Ukupno	14.211	64.739

9. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Nabavna vrednost prodate robe	1.509.445	1.489.457
Ukupno	1.509.445	1.489.457

10. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi materijala za izradu	1.589.171	1.523.693
Troškovi ostalog materijala	79.546	182.707
Troškovi goriva	104.777	114.900
Troškovi energije	6.226.430	3.882.080
Troškovi ostalih energenata	36.889	39.416
Troškovi rezervnih delova	200.452	180.205
Troškovi alata i sitnog inventara	28.108	23.205
Ukupno	8.265.373	5.946.206

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	1.413.852	1.224.879
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	221.459	197.096
Troškovi naknada po ugovoru o delu	28.024	28.621
Troškovi anažovanja po autorskim ugovorima	12.645	9.689
Troškovi naknada po osnovu ostalih ugovora	31.425	30.897
Troškovi naknade fizičkim licima	8.257	6.739
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	1.886	5.040
Ostali lični rashodi i naknade	130.776	118.825
Ukupno	1.848.324	1.621.786

12. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi transportnih usluga	1.077.385	1.087.321
Troškovi usluga održavanja	268.658	240.132
Troškovi zakupnina	165.731	172.996
Troškovi sajma	1.615	968
Troškovi reklame i propagande	21.383	26.060
Troškovi ostalih usluga	309.970	212.867
Ukupno	1.844.742	1.740.344

U ostale troškove spadaju troškovi stručnog osposobljavanja radnika, troškovi špedicije, troškovi obezbeđenja (2023. iznose RSD 68.245 hiljada , u 2022. iznose RSD 71.699 hiljada).

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	1.974.397	1.602.462
Nematerijalnih ulaganja	9.172	11.751
Ukupno	1.983.569	1.614.213

14. TROŠKOVI REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenima	45.872	-
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	7.336	8.225
Troškovi rezervisanja -ostalo	-	3.588
Ukupno	53.208	11.813

15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi neproizvodnih usluga	932.278	761.301
Troškovi reprezentacije	20.775	18.469
Troškovi premija osiguranja	89.942	67.243
Troškovi platnog prometa	11.497	22.315
Troškovi članarina	8.184	10.209
Troškovi poreza	35.084	37.160
Ostali nematerijalni troškovi	330.429	324.915
Ukupno	1.428.189	1.241.612

U troškove neproizvodnih usluga spadaju troškovi komisione prodaje, troškovi menadžmenta, troškovi licenci (u 2023. troškovi licenci iznosili su RSD 456.009 hiljada, a u 2022. troškovi licenci iznosili su RSD 284.287 hiljada).

U okviru troškova neproizvodnih usluga iskazani su i troškovi po osnovu usluge revizije finansijskih izveštaja i usluga treninga u ukupnom iznosu od RSD 7.857 hiljada za 2023. godinu (od čega su usluge treninga RSD 410 hiljada). (RSD 4.810 hiljada za 2022. godinu (od čega su troškovi usluga treninga RSD 528 hiljada).

16. FINANSIJSKI PRIHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od kamata	44.733	30.716
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	21.061	22.071
Prihod po osnovu efekata valutne klauzule	-	-
Ostali finansijski prihodi	7.073	5.038
Ukupno	72.867	57.825

17. FINANSIJSKI RASHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Rashodi kamata	843	3.899
Rashodi od negativnih kursnih razlika	25.040	24.691
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	-	-
Ostali finansijski rashodi	1.439	21.142
Ukupno	27.322	49.732

18. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Obezvredjenje dugoročnih plasmana	-	-
Obezvredjenje potraživanja	777.364	525.314
Ukupno	777.364	525.314

19. OSTALI PRIHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	30.592	17.051
Dobici od prodaje materijala	540	433
Viškovi	1.983	4.798
Naplaćena ostala otpisana potraživanja	46.307	29.339
Prihodi od smanjenja obaveza	138	1.330
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	88.361	15.823
Ostali prihodi	4.141	15.265
Ukupno	172.062	84.039

20. OSTALI RASHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	15.547	30.277
Gubici od prodaje učešća u kapitalu i HOV	-	-
Manjkovi	1.074	5.371
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	68.422	23
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	21.486	2.971
Ostali nepomenuti rashodi	74.515	56.796
Ukupno rashodi	181.044	95.438

21. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Neto dobitak poslovanja koji se obustavlja	4.159	663
Neto gubitak poslovanja koji se obustavlja	(43.689)	(14.741)
Neto gubitak	(39.530)	(14.078)

22. POREZ NA DOBIT*(a) Komponente poreza na dobitak*

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Tekući poreski rashodi	669.891	471.091
Odloženi poreski rashodi	2.351	352
Odloženi poreski prihodi	(28.185)	(14.223)
Ukupno poreski prihodi/rashodi perioda	644.057	457.220

(b) Usaglašavanje iznosa poreskog rashoda i proizvoda dobitka proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dobitak pre oporezivanja	4.208.235	2.752.710
Porez na dobit po stopi od 15%	631.235	412.907
Poreski efekti rashoda koji se ne mogu odbiti za poreske svrhe	145.919	140.324
Poreski efekti prihoda koji su oslobođeni od oporezivanja	(154.268)	(97.982)
Poreski kredit za porez plaćen u drugim jurisdikcijama	(30.428)	(79.243)
Prestanak priznavanja ranije priznatih odbitnih privremenih razlika	(9.230)	(9.230)
Poreski gubitak iskorišćen u tekućem poreskom periodu	(6.902)	(6.888)
Ostalo	67.731	97.332
Ukupno	644.057	457.220
Efektivna poreska stopa	15%	17%

23. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

(a) Kretanja na odloženim porezima

2023	1 Januar			31 December					
	U hiljadama RSD	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze	Neto	Stavke priznate u bilansu uspeha	Stavke priznate u ostalom rezultatu	Ostalo	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze
Amortizacija osnovnih sredstava	232.397	(4.396)	228.001	35.065	-	1.746	269.789	(4.977)	264.812
Rashoda nastali po osnovu efekata promene računovodstvene politike - prva primena MSFI	18.461	-	18.461	(9.231)	-	-	9.230	-	9.230
Odložena poreska sredstva/ (obaveze)	250.858	(4.396)	246.462	25.834	-	1.746	279.019	(4.977)	274.042

2022	1 Januar			31 December					
	U hiljadama RSD	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze	Neto	Stavke priznate u bilansu uspeha	Stavke priznate u ostalom rezultatu	Ostalo	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze
Amortizacija osnovnih sredstava	210.207	(5.017)	205.190	23.101	-	(290)	232.397	(4.396)	228.001
Rashoda nastali po osnovu efekata promene računovodstvene politike - prva primena MSFI	27.691	-	27.691	(9.230)	-	-	18.461	-	18.461
Odložena poreska sredstva/ (obaveze)	237.898	(5.017)	232.881	13.871	-	(290)	250.858	(4.396)	246.462

24. NEMATERIJALNA IMOVINA

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Patenti	Ostala Nematerijaln	Ukupno	
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 01.01.2022.godine	122.134	106.209	-	228.343
Povećanje u toku godine	1.135	-	-	1.135
Otuđenje i rashodovanje	(1.295)	-	-	(1.295)
Prenos	24.178	-	-	24.178
Ostalo-kursne razlike	(3.811)	463	-	(3.348)
Stanje na dan 31.12.2022.	142.341	106.672	-	249.013
Povećanje u toku godine	282	-	-	282
Otuđenje i rashodovanje	(159)	-	-	(159)
Prenos	3.151	-	-	3.151
Ostalo-kursne razlike	(97)	974	-	877
Stanje na dan 31.12.2023. godine	145.518	107.646	-	253.164
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 01.01.2022.godine	109.666	76.495	-	186.161
Amortizacija tekuće godine	5.125	6.626	-	11.751
Otuđenje i rashodovanje	(1.295)	-	-	(1.295)
Prenos sa drugih konta	-	-	-	-
Ostalo-kursne razlike	(392)	60	-	(332)
Stanje na dan 31.12.2022.	113.104	83.181	-	196.285
Amortizacija tekuće godine	8.049	1.123	-	9.172
Otuđenje i rashodovanje	(159)	-	-	(159)
Prenos sa drugih konta	-	-	-	-
Ostalo- kursne razlike	(90)	180	-	90
Stanje na dan 31.12.2023. godine	120.904	84.484	-	205.388
Sadašnja vrednost 31.12.2022.	29.237	23.491	-	52.728
Sadašnja vrednost 31.12.2023.	24.614	23.162	-	47.776

25. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U hiljadama RSD	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Oprema po MSFI 16-lizing	Nekretnine postrojenja i oprema u pripremi	Ostale nepokrenoti postrojenja i oprema	Avansi za nekretnine postrojenja i opremu	Ulaganja na tuđim nekretninama postrojenjima i opremi	Ukupno
Nabavna vrednost									
Stanje na dan 01.01.2022.	652.210	3.156.690	25.061.771	24.996	3.772.141	500	596.491	7.656	33.272.455
Povećanje u toku godine	-	215.531	1.167.249	364	2.467.358	-	708.648	-	4.559.150
Otuđenje i rashodovanje	-	(26.416)	(186.025)	-	-	-	-	-	(212.441)
Prenos	-	88.219	1.511.780	-	(854.956)	-	(769.221)	-	(24.178)
Ostalo-kursne razlike	9.048	3.814	34.804	3.863	(1.687)	-	-	-	49.842
Stanje na dan 31.12.2022.	661.258	3.437.838	27.589.579	29.223	5.382.856	500	535.918	7.656	37.644.828
Povećanje u toku godine	-	308.079	772.031	-	861.629	-	562.383	-	2.504.122
Otuđenje i rashodovanje	-	(2.053)	(282.169)	(3.427)	-	-	-	-	(287.649)
Prenos	-	10.637	3.482.322	-	(2.666.759)	-	(829.351)	-	(3.151)
Ostalo-kursne razlike	18.210	10.748	26.051	482	(356)	-	-	-	55.135
Stanje na dan 31.12.2023.	679.468	3.765.249	31.587.814	26.278	3.577.370	500	268.950	7.656	39.913.285
Ispravka vrednosti									
Stanje 01.01.2022.godine	-	1.593.055	15.202.749	8.236	-	-	-	3.676	16.807.716
Amortizacija tekuće godine	-	89.452	1.508.208	2.995	-	-	-	604	1.601.259
Otuđenje i rashodovanje	-	(5.607)	(172.781)	-	-	-	-	-	(178.388)
Prenos sa drugih konta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	1.707	31.296	359	-	-	-	-	33.362
Stanje na dan 31.12.2022.	-	1.678.607	16.569.472	11.590	-	-	-	4.280	18.263.949
Amortizacija tekuće godine	-	100.436	1.870.022	2.132	-	-	-	605	1.973.195
Otuđenje i rashodovanje	-	(1.829)	(229.732)	(3.049)	-	-	-	-	(234.610)
Prenos sa drugih konta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo- kursne razlike	-	4.879	10.391	385	-	-	-	-	15.655
Stanje na dan 31.12.2023	-	1.782.093	18.220.153	11.058	-	-	-	4.885	20.018.189
Sadašnja vrednost 31.12.2022.	661.258	1.759.231	11.020.107	17.633	5.382.856	500	535.918	3.376	19.380.879
Sadašnja vrednost 31.12.2023.	679.468	1.983.156	13.367.661	15.220	3.577.370	500	268.950	2.771	19.895.096

Grupa uzima u zakup boce za gas (cylinders) sa ugovorom do jedne godine. Ovi zakupi su kratkoročni i/ili zakupi stvari male vrednosti. Grupa je odlučila da ne priznaje imovinu sa pravom korišćenja i obaveze za lizing za ove zakupe.

Troškovi koji se odnose na kratkoročni zakup i zakup imovine male vrednosti za 2023. godinu iznose RSD 160.425 hiljada (2022. godina: RSD 172.996 hiljada).

26. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januara	51.758	51.758
Nabavke u toku godine	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-
Prenosi (napomena 26)	-	-
Stanje na dan 31. decembra	51.758	51.758
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januara .	5.873	4.670
Amortizacija u toku godine	1.202	1.203
Otuđenja i rashodovanja	-	-
Stanje na dan 31. decembar	7.075	5.873
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra	44.683	45.885

27. UČEŠĆA U KAPITALU PRAVNIH LICA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravka vrednosti Učešća u kapitalu Tehnogas Hellas	(26.007)	(26.007)
Ukupno Tehnogas Hellas	-	-
Učešće u kapitalu Cryon Zaprešići	63.181	63.261
Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	31.624	31.624
Ispravka vrednosti učešća u kapitalu ostalih prav.lica	(28.187)	(28.187)
Ukupno učešće u kapitalu drugih pravnih lica	66.618	66.698

28. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I OSTALA DUGORČNA POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Ostali dugoročni plasmani	142.112	152.785
Potraživanja po osnovu prodaje dužim od 12 meseci	13.591	37.497
Ostala potraživanja sa rokom naplate dužim od 12 meseci	12.252	13.909
Ispravka vrednosti ostalih dugoročnih plasmana	(1.271)	(1.271)
Ostali dugoročni finansijski plasmani neto	166.684	202.920

Ostali dugoročni plasmani prevashodno, u iznosu od RSD 140.845 hiljada, se odnose na stambene pozajmice odobrene zaposlenima, uz kamatnu stopu od 3 % godišnje, na period do 20 godina. Stambeni krediti su vezani za EUR i otplaćuju se u vidu mesečnih anuiteta. Od ukupno odobrenih plasmana po ovom osnovu u iznosu od EUR 2.833 hiljada u dinarskoj protivvrednosti, Društvo je naplatilo iznos od EUR 1.360 hiljada u dinarskoj protivvrednosti, zaključno sa 31. decembrom 2023. godine. Ukupan iznos plasmana po ovom osnovu (ostatak duga), uključujući i dospela nenaplaćena potraživanja na dan 31. decembra 2023. godine i tekuća dospeća u iznosu od RSD 31.807 hiljada (napomena 32), iznosi RSD 172.652 hiljada. Po ovom osnovu Društvo je formiralo ispravku vrednosti u iznosu od RSD 965 hiljada.

29. ZALIHE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Materijal i rezervni delovi	299.208	248.679
Ispravka vrednosti materijala, rez.del	(24.376)	(4.588)
Nedovršena proizvodnja	96.486	56.110
Ispravka vrednosti nedovršene proizvodnje	(1.005)	-
Govori proizvodi	133.728	98.359
Ispravka vrednosti gotovih proizvoda	(1.719)	(599)
Roba	315.777	322.046
Ispravka vrednosti robe	(41.789)	(21.057)
Dati avansi u zemlji	19.832	27.455
Dati avansi u inostranstvu	6.320	17.506
Ukupno	802.462	743.911

30. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	55.017	40.791
Kupci ostala povezana pravna lica u zemlji	3.294	1.783
Kupci ostala povezana pravna lica u inostranstvu	374.234	335.840
Kupci u zemlji	4.204.711	2.974.156
Kupci u inostranstvu	1.863.461	1.948.230
Bruto potraživanja od kupaca	6.500.717	5.300.800
Ispravka vrednosti kupac u zemlji	(2.101.783)	(1.375.875)
Ispravka vrednosti kupaca u inostranstvu	(393.203)	(348.616)
Ispravka vrednosti kupaca	(2.494.986)	(1.724.491)
Neto kupci matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	55.017	40.791
Neto kupci ostala povezana pravna lica u zemlji	3.294	1.783
Neto kupci ostala povezana pravna lica u inostranstvu	374.234	335.840
Neto kupci u zemlji	2.102.928	1.598.281
Neto kupci u inostranstvu	1.470.258	1.599.614
Ukupno kupci, neto	4.005.731	3.576.309

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od prodaje za 2023. i 2022. godinu obelodanjene su u napomeni 4.3.

31. OSTALA POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Potraživanja od zaposlenih	1.443	2.007
Potraživanja od državnih organa	32.601	56.068
Potraživanja za naknadu štete	15.339	12.731
Ostala kratkoročna potraživanja	34.975	29.568
Ispravka vrednosti ostalih kratkoročnih potraživanja	(16.919)	(16.919)
Ostala potraživanja neto	67.439	83.455

32. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	32.601	35.479
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	2.549.212	1.042.457
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti	2.984	2.984
Ispravka vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti	(2.984)	(2.984)
Ukupno	2.581.813	1.077.936

Ostali kratkoročni finansijski plasmani odnose se na kratkoročno oročene depozite kod banaka u zemlji.

Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji uključuju kratkoročne zajmove date zaposlenima u iznosu od RSD 794 hiljade i dospele nenaplaćene stambene kredite date zaposlenima, kao i tekuća dospeća istih u ukupnom iznosu od RSD 31.807 hiljadu.

33. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Hartije od vrednosti	477	335
Dinarski tekući računi	964.498	454.823
Blagajna	1.716	1.705
Devizni tekući računi	3.708.323	3.033.250
Ostala novčana sredstva	703	703
Ukupno	4.675.717	3.490.816

Deponovana novčana sredstva se nalaze kod domaćih banaka. Na dinarske i devizne tekuće račune obračunava se kamatna stopa koja je vezana za referentnu kamatnu stopu NBS ili „beoniu“ za dinarska sredstva ili je vezana za „eoniu“ ako se radi o deviznim sredstvima.

34. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Unapred plaćeni troškovi	4.577	8.785
Razgraničeni PDV	46.131	31.486
Ostala AVR	12.206	1.958
Ukupno	62.914	42.229

35. KAPITAL

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Akcijski kapital	1.865.984	1.865.984
Ostali kapital	4.880	4.880
Emisiona premija	13.371	13.371
Zakonske rezerve	367.036	367.036
Statutarne rezerve	915.195	915.195
Neraspoređena dobit	26.543.508	23.393.833
Gubitak	(65.231)	(65.231)
Učešće bez prava kontrole	292.810	285.728
Neralizovani gubici /dobici povodom HOV	(3.151)	7
Ukupno	29.934.402	26.780.803

Osnovni kapital

Osnovni kapital Matičnog društva se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembra 2023. godine, akciji kapital se sastoji od 1.036.658 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 1.800 RSD.

Većinski vlasnik Matičnog društva je Messer SE&CO KGaA sa 81.94% akcija i prava glasa.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2022. i 2023. godine:

	Broj običnih akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa u %
Messer SE&CO KGaA	849.396	1.528.913	81,94
Akcijski kapital manjinskih akcionara	187.262	337.071	18,06
Ukupno	1.036.658	1.865.984	100,00

PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve (grupa 32)	Rev. rezerve (grupa 33)	Neraspoređeni dobitak	Gubitak	Učešće bez prava kontrole	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022.	1.865.984	4.880	13.371	1.282.231	1.378	21.681.292	(65.231)	281.930	25.065.835
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	(606.445)	-	-	(606.445)
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	(1.371)	2.291.692	-	3.798	2.294.119
Ostalo	-	-	-	-	-	27.294	-	-	27.294
Stanje na dan 31.12.2022.	1.865.984	4.880	13.371	1.282.231	7	23.393.833	(65.231)	285.728	26.780.803
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	(466.496)	-	-	(466.496)
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	(3.158)	3.564.178	-	7.082	3.568.102
Ostalo	-	-	-	-	-	51.993	-	-	51.993
Stanje na dan 31.12.2023.	1.865.984	4.880	13.371	1.282.231	(3.151)	26.543.508	(65.231)	292.810	29.934.402

Učešće bez prava kontrole

Na osnovu odluke Odbora direktora i potpisanog ugovora o kupoprodaji udela od 7. avgusta 2018. godine, Matično društvo je steklo 91.24% vlasništva u društvu Messer Slovenija za iznos od EUR 25.020.541, otkupom postojećeg udela koji je bio u vlasništvu povezanog pravnog lica Messer Belgium N.V. Isplata kupoprodajne cene udela izvršena je tokom avgusta 2018. godine. Tokom novembra 2018. godine Matično društvo je unelo dodatan ulog u Messer Slovenija u formi dokapitalizacije u ukupnom iznosu od EUR 5.500.000. Sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine Matično društvo poseduje 98.47%. Tokom 2019. godine izvršena je dokapitalizacija u iznosu od EUR 5.000.000. Sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine Matično društvo poseduje 99,13% , takođe na dan 31. decembra 2022. godine Matično društvo je posedovalo 99,13%.

Kretanje na poziciji učešća bez prava kontrole je prikazano u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.
Vrednost učešća bez prava kontrole u trenutku akvizicije	276.345
Rezultat iz predhodne godine koji pripada manjinskim akcionarima	9.383
Tekući rezultat koji pripada manjinskim akcionarima	7.082
Ukupno	292.810

36. DUGOROČNA REZERVISANJA

(a) **Struktura dugoročnih rezervisanja je prikazana kako sledi:**

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dugoročna rezervisanja za sudske sporove	97.812	55.725
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	46.985	47.416
Ukupno	144.797	103.141

Na dan 31. decembra 2023. godine, Grupa je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći po osnovu verovatnih negativnih ishoda sudskih sporova koji se vode protiv Grupe.

(b) **Promene na dugoročnim rezervisanjima za sudske sporove u toku 2023. i 2022. godine bile su sledeće:**

U hiljadama RSD	Rezervisanje za sudske sporove
Stanje na dan 1. 01.2022. godine	55.500
Dodatna rezervisanja	8.225
Iskorišćena rezervisanja	-
Ukidanje u korist prihoda	(8.000)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	55.725
Dodatna rezervisanja	62.087
Iskorišćena rezervisanja	-
Ukidanje u korist prihoda	(20.000)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	97.812

37. DUGOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dugoročne obaveze po osnovu lizinga	12.032	13.274
Ostale dugoročne obaveze	5.859	5.866
Ukupno	17.891	19.140

Dospeće navedenih obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023	2022
Period otplate do 1 godine	-	-
Period otplate od 1 do 5 godina	17.891	19.140
Period preko 5 godina	-	-
Ukupno	17.891	19.140

38. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kratkoročne finansijske obaveze prema MSFI 16- Lizing	1.303	2.247
Ukupno	1.303	2.247

39. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dobavljači matična i povezana pravna lica u inostranstvu	170.490	215.480
Dobavljači ostala povezana pravna lica u inostranstvu	63.840	294.883
Dobavljači u zemlji	1.065.761	481.082
Dobavljači u inostranstvu	580.126	760.514
Ukupno kratkoročne obaveze iz poslovanja	1.880.217	1.751.959

40. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
<u>Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada</u>		
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	90.620	89.183
Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada	-	-
Ostale obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	2.708	1.382
<u>Druge obaveze</u>		
Ostale specifične obaveze iz poslovanja	-	-
Obaveze za PDV	77.826	59.194
Obaveze za porez na dobitak	148.654	46.766
Obaveze za neisplaćene dividende	17.819	15.062
Obaveze za kratkoročna rezervisanja	71.360	23.465
Ostale kratkoročne obaveze	9.584	9.188
Ukupno	418.571	244.240

41. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Unapred obračunati troškovi	30.034	133.440
Obračunati prihodi budućeg perioda	194.314	844
Unapred naplaćeni prihodi	236	314
Ukupno	224.584	134.598

42. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Tuđa oprema	160	160
Date bankarske garancije	96.199	88.560
Ostalo	1.074	1.074
Primljene garancije i jemstva	12.949	17.900
Stanje na dan 31. decembar	110.382	107.694

43. ZARADA PO AKCIJI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Neto dobitak koji pripada matičnom pravnom licu	3.557.096	2.291.692
Prosečan ponderisani broj akcija	1.036.658	1.036.658
Zarada po akciji u RSD	3.431	2.211

44. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Grupa pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Grupe i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi.

Transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećim tabelama:

Potraživanja po osnovu prodaje

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer Bulgaria	127.836	91.543
Messer Hungarogaz KFT	65.961	54.201
Messer Croatia Plin	55.709	48.284
Messer SE&CO KGaA	55.017	40.791
Messer Tehnoplina	45.021	40.873
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	43.757	51.472
Messer Romania Gaz S.R.L	24.726	35.494
Messer Mostar Plin	5.248	4.083
Messer Gas Pak	3.515	7.391
Messer Medical	3.294	1.783
MEC Group	2.461	822
Messer Technogas Praha	-	1.586
Messer BV	-	76
Messer Austria	-	8
Messer Poljska	-	7
Ukupno	432.545	378.414

Obaveze iz poslovanja

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer SE&CO KGaA	170.490	215.480
Messer Gas Pak	14.061	57.575
Messer Austria	13.503	29.510
Messer Croacija	12.069	154.733
Messer Hungarogas	11.326	13.222
MEC Group	7.611	17.917
Messer Tatragas	2.226	-
Messer Tehnoplín	1.875	13.961
Messer Vardar Tehnogas	1.055	1.994
Messer Industriegase	114	322
Messer Technogas Praha	-	2.464
Messer Polska	-	1.425
Messer Bulgaria	-	939
Messer Medical Austria	-	821
Ukupno	234.330	510.363

Prihodi od prodaje robe, usluga, proizvoda, osnovnih sredstava, zakupa

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer Bulgaria	537.167	303.046
Messer Hungarogas	339.412	370.306
Messer Tehnoplín	328.557	205.069
Messer Croatia Plin	317.993	273.898
Messer Romania	300.734	209.415
Messer Vardar Tehnogas	249.660	188.816
Messer SE&CO KGaA	59.290	40.479
Messer Mostar Plin	65.719	54.148
Messer Medical	10.963	5.031
Messer Tatragas	6.901	17.442
MEC GROUP	4.456	659
Messer Ibérica de Gases SA	705	-
Messer Polska	352	-
OOO Elme Messer K	235	6.084
Messer Medical Austria	-	1.643
Messer Technogas Praha	-	1.585
Messer B.V	-	76
Messer Austria	-	52
Ukupno	2.222.144	1.677.749

Potraživanja za date avanse za osnovna sredstva i robu

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer SE & Co. KGaA	29.403	152.883
Messer Cutting Welding	-	2.128
Ukupno	29.403	155.011

45. ZARADE I OSTALA PRIMANJA KLJUČNOG RUKOVODEĆEG OSOBLJA (Odbora direktora)

Zarade i ostala primanja ključnog rukovodećeg osoblja Matičnog društva (Odbora direktora) prikazana su kako sledi:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kratkoročna primanja	33.945	27.504
Ukupno	33.945	27.504

Članovi Komisije za reviziju su i članovi Odbora direktora i navedeni iznos obuhvata njihovu ukupnu nadoknadu.

46. NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE

U skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu Matično društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i poveriocima. Usaglašavanje potraživanja i obaveza izvršeno je sa stanjem na dan 31. avgust 2023. godine.

Procenat usaglašениh potraživanja i obaveza na gore navedeni datum je sledeći:

U %	2023.	2022.
Potraživanja po osnovu prodaje	95,2%	95,64%
Dugoročna potraživanja	93%	93%
Ostala potraživanja	100%	100%
Obaveze iz poslovanja	100%	100%
Dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze	100%	100%
Ostale obaveze	100%	100%
Iznos neusaglašениh potraživanja po osnovu prodaje u HRSD	213.342	136.860
Iznos neusaglašениh dugoročnih potraživanja u HRSD	9.057	7.048

47. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

(a) Sudski sporovi

Grupa je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Grupa procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Na dan 31. decembra 2023. godine Grupa se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 36 na dan 31. decembra 2023. godine Grupa je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 97.812 hiljada.

Na osnovu procene menadžmenta, i na bazi iskustva iz prethodnih godina, rukovodstvo Grupe smatra da ne postoji potreba da dodatnim ukalkulisanjem i korekcijama u finansijskim Izveštajima.

Izdana jemstva i garancije

U hiljadama RSD

Garancija izdata u korist Carinske uprave	29.000
Garancija izdata u korist Elektroprivrede Srbije	18.483
Garancija izdata u korist KBC Srbije	14.860
Garancija izdata u korist KBC Zvezdara	8.000
Garancija izdata u korist Beogradskog vodovoda i kanalizacija	5.088
Garancija izdata u korist KBC Bežanijska kosa	3.564
Garancija izdata u korist KBC Zemun	3.235
Garancija izdata u korist JP Putevi Srbije	1.100
Garancija izdata u korist Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica	951
Garancija izdata u korist Klinički centar Crne Gore Podgorica	915
Garancija izdata u korist JUP Istraživanje i razvoj	897
Garancija izdata u korist SB Dr Jovan Bulajić Brezovik	499
Garancija izdata u korist OB Kotor	469
Garancija izdata u korist KC Crne Gore Podgorica	351
Garancija izdata u korist OB Berane	350
Garancija izdata u korist OB Bjelo Polje	293
Garancija izdata u korist Institut za javno zdravlje Crne Gore	188
Garancija izdata u korist SB Vaso Ćuković Risan	176
Garancija izdata u korist OB Blažo Orlandić Bar	141

Ukupno na dan 31. decembar 2022. godine	88.560
--	---------------

U hiljadama RSD

Garancija izdata u korist Carinske uprave	29.000
Garancija izdata u korist Elektroprivrede Srbije	25.393
Garancija izdata u korist Beogradskog vodovoda i kanalizacija	12.430
Garancija izdata u korist Klinički centar Srbije	10.570
Garancija izdata u korist KBC Zvezdara	4.000
Garancija izdata u korist KBC Zemun	2.428
Garancija izdata u korist Republički HMZ	2.194
Garancija izdata u korist KBC Bežaniska kosa	2.021
Garancija izdata u korist Zdravstveni centar Zaječar	1.173
Garancija izdata u korist Centar za ekotoksična ispitivanja Podgorica	1.064
Garancija izdata u korist KBC Kotor	1.025
Garancija izdata u korist JP Putevi Srbije	1.000
Garancija izdata u korist KC Crne Gore Podgorica	914
Garancija izdata u korist JUP Istraživanje i razvoj	897
Garancija izdata u korist Institut za javno zdravlje Crne Gore	375
Garancija izdata u korist Opšte bolnice Berani	354
Garancija izdata u korist Opšte bolnice Bar	352
Garancija izdata u korist Specijalne bolnice Nikšić	264
Garancija izdata u korist Opšte bolnice Nikšić	246
Garancija izdata u korist Specijalne bolnice Vaso Čuković	205
Garancija izdata u korist Instituta za javno zdravlje Crne Gore	188
Garancija izdata u korist Specijalne bolnice Dr Bulajić Nikšić	106
Ukupno na dan 31. decembar 2023. godine	96.199

48. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Dana 23.02.2024. godine većinski vlasnik Matičnog Društva, Messer SE&Co. KgaA objavio je Obaveštenje o nameri preuzimanja preostalih akcija Matičnog Društva tj. 17,91% akcija Matičnog Društva. Dana 25.03.2024. većinski vlasnik Matičnog Društva je izašao sa Ponudom za preuzimanje akcija. Ponudač se obavezuje da plati 25.000,00 RSD po jednoj akciji. Ponuda važi od 26.03.2024. do 15.04.2024.godine.

U Beogradu, 12.04.2024. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Zakonski zastupnik

Olivera Rogović
Rukovodilac računovodstva

Ernst Bode
Izvršni direktor

II REVIZORSKI IZVEŠTAJ SA FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA (u celini)

MESSER TEHNOGAS AD BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
I KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ZA 2023. GODINU**

Sadržaj	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-6
Konsolidovani finansijski izveštaji:	
Konsolidovani bilans stanja	
Konsolidovani bilans uspeha	
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu	
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu	
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine	
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje	
Konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima MESSER TEHNOGAS AD BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja matičnog društva **Messer Tehnogas ad Beograd** i njegovih zavisnih društava (zajedno u daljem tekstu „Grupa”), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine i odgovarajući konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja.

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju konsolidovanu finansijsku poziciju Grupe na dan 31. decembra 2023. godine, kao i konsolidovane rezultate njenog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnov za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Zakonom o reviziji Republike Srbije i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Nezavisni smo od Grupe u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i ne izražavamo odvojeno mišljenje o tim pitanjima.

Utvdili smo sledeće ključno revizorsko pitanje:

Obezvredjenje potraživanja od kupaca – očekivani kreditni gubici	
Na dan 31. decembar 2023. godine, knjigovodstvena vrednost potraživanja od kupaca iznosi: 4.005.731 hiljada dinara i ukupna ispravka vrednosti potraživanja od kupaca: 2.494.986 hiljada dinara; rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja za 2023. godinu iznose 777.364 hiljade dinara.	
Računovodstvene politike i finansijska obelodanjivanja u vezi sa potraživanjima od kupaca su date u napomenama 3.3, 4.3 i 30 uz konsolidovane finansijske izveštaje.	
Ključno revizorsko pitanje	Naš odgovor
U skladu sa zahtevima računovodstvenih propisa važećim u Republici Srbiji u pogledu računovodstvenog obuhvatanja ispravke	Naši postupci za ovu oblast, između ostalog, su uključili sledeće:

Crowe RS Advisory d.o.o. je član Crowe Global, Swiss verein. Svaka firma članica Crowe Global je samostalno i nezavisno pravno lice. Crowe RS Advisory d.o.o. i njegova povezana pravna lica nisu odgovorna za dela i propuste Crowe Global ili bilo kog drugog člana Crowe Global i izričito se odriču celokupne odgovornosti za dela i propuste Crowe Global-a ili bilo kog drugog člana Crowe.

© 2024 Crowe RS Advisory d.o.o.

vrednosti potraživanja od kupaca, Grupa je usvojila model očekivanih kreditnih gubitaka.

Kao rezultat toga, u konsolidovanim finansijskim izveštajima ispravka vrednosti za gubitke po osnovu umanjenja vrednosti potraživanja od kupaca predstavlja najbolju procenu rukovodstva očekivanih kreditnih gubitaka u vezi sa ovom izloženošću, i utvrđena je upotrebom dva pristupa:

- Pojedinačna procena umanjenja vrednosti značajnih potraživanja od kupaca, sa praćenjem kreditnog rizika na pojedinačnoj osnovi. Za ovu kategoriju kupaca, očekivani kreditni gubici se obračunavaju na osnovu analize očekivanih novčanih priliva od svakog takvog pojedinačnog kupca; i
- Grupna procena (portfolija) za pojedinačno manje stepene izloženosti koje imaju zajedničke karakteristike kreditnog rizika. Za takve izloženosti ispravka vrednosti za gubitke po osnovu umanjenja vrednosti se odmerava na praktičnoj, svrsishodnoj osnovi upotrebom matrice ispravke vrednosti zasnovane na posmatranim stopama nenaplaćenih potraživanja u prošlosti, korigovanih za procene koje su usmerene ka budućnosti.

Odmeravanje ispravke vrednosti za gubitke od umanjenje vrednosti zahteva složena i subjektivna prosuđivanja i pretpostavke rukovodstva. Pored toga, nenaplaćena neto potraživanja od kupaca posle gotovinskih elemenata i gotovine predstavljaju najznačajniju kategoriju obrtnih sredstava u konsolidovanom bilansu stanja (33%) i posle nekretnina, postrojenja i opreme i gotovinskih elemenata i gotovine, takođe, čine značajnu stavku u strukturi ukupne imovine (12%).

U svetlu gore navedenih faktora smatrali smo da je umanjenje vrednosti potraživanja povezano sa rizikom od materijalno značajnih grešaka u konsolidovanim finansijskim izveštajima. Stoga je ova oblast zahtevala veći stepen pažnje u toku revizije i kao takva je definisana kao ključno revizorsko pitanje.

- Procenjivanje u kojoj meri je izbor računovodstvenih politika odgovarajući i zasnovan na zahtevima za obračun ispravke vrednosti u skladu sa okvirom finansijskog izveštavanja i postojećom praksom u industriji;
- Ocenjivanje prikladnosti pristupa Grupe politikama očekivanih kreditnih gubitaka, kao i prikladnost metoda i modela primenjenih u računovodstvenom obuhvatanju ispravke vrednosti potraživanja od kupaca, uključujući i pristup matrice ispravke vrednosti;
- Testiranje dizajna i implementacije odabranih kontrola za evidentiranje i praćenje ispravke vrednosti potraživanja od kupaca, uključujući, ali ne ograničavajući se na, kontrole koje se odnose na utvrđivanje događaja neizmirenja obaveza za pojedinačno procenjene izloženosti, prikladnost segmentacije potraživanja od kupaca u homogene grupe, obračun dana kašnjenja u plaćanju i obračun ispravke vrednosti za gubitke od umanjenja vrednosti;
- Ocenjivanje da li je definicija neispunjenja obaveze koju je Grupa koristila u odmeravanju očekivanih kreditnih gubitaka primenjena u skladu sa relevantnim zahtevima okvira finansijskog izveštavanja.

Za ispravku vrednosti obračunatu na pojedinačnoj osnovi:

- Razumevanje procesa određivanja parametara verovatnoće od neizmirenja obaveza, gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza i izloženosti u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza za pojedinačna potraživanja od kupaca;
- Preispitivanje parametara kreditnih gubitaka koje je rukovodstvo utvrdilo na osnovu nezavisnog pregleda eksternog rejtinga, revidiranih finansijskih izveštaja,

	<p>izveštaja za rukovodstvo i projekcija novčanih tokova;</p> <ul style="list-style-type: none">• Na osnovu ishoda gore navedenih procedura, nezavisno vršenje procene očekivanih kreditnih gubitaka Grupe. <p><i>Za ispravku vrednosti obračunatu na grupnoj osnovi:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Ocenjivanje prikladnosti segmentacije potraživanja od kupaca zasnovane na zajedničkim karakteristikama kreditnog rizika;• Ocenjivanje relevantnosti i pouzdanosti podataka na bazi prethodnog iskustva korišćenih u modelu matrice ispravke vrednosti, uključujući podatke za prethodna neizmirenja od strane dužnika, kao i proveru matematičke tačnosti i interne konzistentnosti obračuna modela;• Na bazi uzorka, testiranje tačnosti izveštaja o starosnoj strukturi potraživanja od kupaca putem pregleda izvornih prodajnih faktura;• Na osnovu ishoda gore navedenih procedura, testiranje primene modela očekivanih kreditnih gubitaka (matrica ispravke) kroz nezavisno vršenje obračuna za model očekivanih kreditnih gubitaka Grupe, i praćenje priznatih iznosa kroz konsolidovane finansijske izveštaje. <p><i>Ukupna ispravka vrednosti:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Analiziranje u kojoj meri obelodanjivanja Grupe u vezi sa priznatom ispravkom vrednosti potraživanja i kreditnim rizikom u konsolidovanim finansijskim izveštajima na odgovarajući način obuhvataju i opisuju relevantne kvantitativne i kvalitativne informacije koje su zahtevane primenjenim okvirom za finansijsko izveštavanje.
--	---

Ostala pitanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe za 2022. godinu bili su predmet revizije drugog revizora koji je u svom izveštaju od 19. aprila 2023. godine izrazio pozitivno mišljenje na te finansijske izveštaje.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. godine.

Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključaka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa konsolidovanim Godišnjem izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je konsolidovani Godišnji izveštaj o poslovanju usklađen sa konsolidovanim finansijskim izveštajima i pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije konsolidovanih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije prikazane u konsolidovanom Godišnjem izveštaju o poslovanju su, po svim materijalno značajnim pitanjima, usklađene sa konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2023. godine i pripremljene u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Grupi i njenom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u konsolidovanom Godišnjem izveštaju o poslovanju i da istaknemo prirodu tih navoda. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije, kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola koje smatra da su relevantne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica odgovorna za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja koje je ustanovila Grupa.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Crowe RS Advisory d.o.o. je član Crowe Global, Swiss verein. Svaka firma članica Crowe Global je samostalno i nezavisno pravno lice. Crowe RS Advisory d.o.o. i njegova povezana pravna lica nisu odgovorna za dela i propuste Crowe Global ili bilo kog drugog člana Crowe Global i izričito se odriču celokupne odgovornosti za dela i propuste Crowe Global-a ili bilo kog drugog člana Crowe.

© 2024 Crowe RS Advisory d.o.o.

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške, i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Zakonom o reviziji Republike Srbije i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Zakonom o reviziji Republike Srbije i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled prevare ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevare je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevara može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Grupe.
- Vršimo ocenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanu obelodanjivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
- Pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza u vezi sa finansijskim informacijama entiteta ili poslovnih aktivnosti u okviru Grupe kako bi izrazili mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima. Mi smo odgovorni za usmeravanje, nadzor i izvršenje revizije Grupe. Takođe, mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i značajne nedostatke u internim kontrolama koje identifikujemo tokom naše revizije.

Takođe, obezbeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahteva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj meri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i gde je to primenjivo, odgovarajuće mere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima zaduženim za upravljanje, utvrdili smo koja pitanja su od najvećeg značaja za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period i koja shodno tome predstavljaju ključna revizorska pitanja. Dajemo opis ovih pitanja u našem izveštaju revizora o reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude saopšteno u našem izveštaju, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi za dobrobit javnosti od takvog saopštavanja.

Beograd, 15. april 2024. godine

Goran Skrobonja
Ovlašćeni revizor

Crowe RS Advisory d.o.o.
Majke Jevrosime 23
11000 Beograd, Srbija

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПРОМЕТ ТЕХНИЧКИХ И МЕДИЦИНСКИХ ГАСОВА И ПРАТЕЋЕ ОПРЕМЕ, БЕОГРАД (РАКОВИЦА)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		20.226.716	19.754.976	
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003		47.776	52.728	
010	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005	24	47.776	52.728	
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007				
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009		19.939.779	19.426.764	
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	25	2.662.624	2.420.489	
023	2. Постројења и опрема	0011	25	13.367.661	11.020.107	
024	3. Инвестиционе некретнине	0012	26	44.683	45.885	
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	25	3.592.590	5.400.489	
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	25	3.271	3.876	
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	25	71.672	159.429	
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016	25	197.278	376.489	
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017				
04 и 05	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018		239.161	275.484	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	27	66.618	66.698	
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023		5.859	5.866	
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартije од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027	28	166.684	202.920	
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0029	23	279.019	250.858	
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057 + 0058)	0030		12.196.076	9.117.710	
Класа 1, осим групе рачуна 14	I. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031	29	802.462	743.911	
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032	29	274.832	244.091	
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033	29	227.490	153.870	
13	3. Роба	0034	29	273.988	300.989	
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035	29	19.832	27.455	
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036	29	6.320	17.506	
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037				
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038	30	4.005.731	3.576.309	
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039	30	2.102.928	1.598.281	
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040	30	1.470.258	1.599.614	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041	30	3.294	1.783	
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042	30	429.251	376.631	
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043				
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044		67.439	186.509	
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045	31	67.439	83.455	
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046			103.054	
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047				
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	32	2.581.813	1.077.936	
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		32.601	35.479	
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		2.549.212	1.042.457	
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	33	4.675.717	3.490.816	
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	34	62.914	42.229	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		32.701.811	29.123.544	
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0060	42	110.382	107.694	
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401	35	29.934.402	26.780.803	
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	35	1.870.864	1.870.864	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404	35	13.371	13.371	
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405	35	1.282.231	1.282.231	
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406			7	
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407	35	3.151		
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408	35	26.543.508	23.393.833	
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409	35	22.927.337	21.074.847	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410	35	3.616.171	2.318.986	
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411	35	292.810	285.728	
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412	35	65.231	65.231	
350	1. Губитак ранијих година	0413	35	65.231	65.231	
351	2. Губитак текуће године	0414				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		162.688	122.281	
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	36	144.797	103.141	
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		46.985	47.416	
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419		97.812	55.725	
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420	37	17.891	19.140	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421				
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424		12.032	13.274	
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425				
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427		5.859	5.866	
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	V. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0429	23	4.977	4.396	
495 (део)	Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	0430				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		2.599.744	2.216.064	
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	38	1.303	2.247	
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		1.303	2.247	
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437				
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438				
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441		75.069	83.020	
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	39	1.880.217	1.751.959	
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443				
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444		234.330	510.363	
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		1.065.761	481.082	
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		580.126	760.514	
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448				
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449	40	418.571	244.240	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450		192.091	138.280	
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451		77.826	59.194	
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452		148.654	46.766	
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453				
49 (део) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	41	224.584	134.598	
	Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		32.701.811	29.123.544	
89	Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0457	42	110.382	107.694	

у Београд, _____
 дана 12-04-2024 године _____
 Законски заступник _____

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИH I MEDICINSКИH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001		21.965.754	16.967.579
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002	5	1.792.768	1.658.401
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003		872.415	841.492
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004		920.353	816.909
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005	6	19.610.127	14.860.729
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006		11.621.190	7.861.822
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007		7.988.937	6.998.907
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008	8	14.211	64.739
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009		125.691	32.234
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010			
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011	7	421.264	340.063
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012		1.693	11.413
	B. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		16.977.188	13.672.171
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014	9	1.509.445	1.489.457
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	10	8.265.373	5.946.206
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016	11	1.848.324	1.621.786
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		1.413.852	1.224.879
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		221.459	197.096
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019		213.013	199.811
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	13	1.983.569	1.614.213
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021		44.338	6.740
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	12	1.844.742	1.740.344
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	14	53.208	11.813
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	15	1.428.189	1.241.612

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025		4.988.566	3.295.408
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026			
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	16	72.867	57.825
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		44.733	30.716
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		21.061	22.071
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		7.073	5.038
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	17	27.322	49.732
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034		843	3.899
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		25.040	24.691
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		1.439	21.142
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037		45.545	8.093
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038			
683, 685 и 686	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039			
583, 585 и 586	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	18	777.364	525.314
67	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	19	172.062	84.039
57	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	20	181.044	95.438
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		22.210.683	17.109.443
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		17.962.918	14.342.655
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		4.247.765	2.766.788
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047			
59- 69	О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048	21	39.530	14.078
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		4.208.235	2.752.710

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	22	669.891	471.091
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	22	2.351	352
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053	22	28.185	14.223
723	Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054			
	Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 - 1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055		3.564.178	2.295.490
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057		7.082	3.798
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058		3.557.096	2.291.692
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061	43	3	2
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062			

у Феограду,
 дана 12-06-2024 године

Законски заступник

P. Marković

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИH I MEDICINSКИH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001		3.564.178	2.295.490
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
330	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
331	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
333	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
332	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
334	а) добици	2011			
	б) губици	2012		3.158	1.371

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добаци	2013			
	б) губици	2014			
336	4. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добаци	2015			
	б) губици	2016			
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добаци	2017			
	б) губици	2018			
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		3.158	1.371
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022			
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023			
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024		3.158	1.371
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025		3.561.020	2.294.119
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027		3.561.020	2.294.119
	1. Приписан матичном правном лицу	2028		3.553.938	2.290.321
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029		7.082	3.798

у Београду,

дана 12-04-2024 године

Законски заступник

[Handwritten signature]

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца статистичких извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИH I MEDICINSКИH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Позиција	ОПИС	АОП	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)	АОП	Остали основни капитал (рн 309)	АОП	Уписани а неуплаћени капитал (група 31)	АОП	Емисиона премија и резерве (рн 306 и група 32)
			2		3		4		5
1.	Стање на дан 01.01. ____ године	4001	1.865.984	4010	4.880	4019		4028	1.295.602
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002		4011		4020		4029	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 1+2)	4003	1.865.984	4012	4.880	4021		4030	1.295.602
4.	Нето промене у ____ години	4004		4013		4022		4031	
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4005	1.865.984	4014	4.880	4023		4032	1.295.602
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006		4015		4024		4033	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. ____ године (р.бр. 5+6)	4007	1.865.984	4016	4.880	4025		4034	1.295.602
8.	Нето промене у ____ години	4008		4017		4026		4035	
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4009	1.865.984	4018	4.880	4027		4036	1.295.602

Позиција	ОПИС	АОП	Рев. рез. и нер. доб. и губ.	АОП	Нераспоређени добитак	АОП	Губитак (група 35)	АОП	Учешће без права контроле
			(група 33)		(група 34)		(група 35)		(група 33)
	1		6		7		8		9
1.	Стање на дан 01.01.____ године	4037	1.378	4046	21.681.292	4055	65.231	4064	281.930
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038		4047		4056		4065	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 1+2)	4039	1.378	4048	21.681.292	4057	65.231	4066	281.930
4.	Нето промене у ____ години	4040	-1.371	4049	1.712.541	4058		4067	3.798
5.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)	4041	7	4050	23.393.833	4059	65.231	4068	285.728
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042		4051		4060		4069	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)	4043	7	4052	23.393.833	4061	65.231	4070	285.728
8.	Нето промене у ____ години	4044	-3.158	4053	3.149.675	4062		4071	7.082
9.	Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)	4045	-3.151	4054	26.543.508	4063	65.231	4072	292.810

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥ 0	АОП	Губитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) < 0
			10		11
1.	Стање на дан 01.01. _____ године	4073	25.065.835	4082	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074		4083	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 1+2)	4075	25.065.835	4084	
4.	Нето промене у _____ години	4076		4085	
5.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 3+4)	4077	26.780.803	4086	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078		4087	
7.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. _____ године (р.бр. 5+6)	4079	26.780.803	4088	
8.	Нето промене у _____ години	4080		4089	
9.	Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 7+8)	4081	29.934.402	4090	

у Београд,
 дана 17-04-2026 године

Законски заступник

Porzic

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми образаца Статистичког извештаја са привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TENNOGAS АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПРОМЕТ ТЕХНИЧКИХ И МЕДИЦИНСКИХ ГАСОВА И ПРАТЕЋЕ ОПРЕМЕ, БЕОГРАД (РАКОВИЦА)

Седиште БЕОГРАД (РАКОВИЦА), БАЊИЧКИ ПУТ 62

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	24.212.051	18.554.021
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	21.649.596	16.565.022
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003	2.540.315	1.969.279
3. Примљене камате из пословних активности	3004	7.252	5.547
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	14.888	14.173
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	18.348.279	15.060.531
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	12.332.552	9.633.291
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	1.847.864	1.898.382
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	1.863.357	1.584.416
4. Плаћене камате у земљи	3010	142	3.140
5. Плаћене камате у иностранству	3011	839	
6. Порез на добитак	3012	482.737	379.058
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	1.820.788	1.562.244
8. Остали одливи из пословних активности	3014		
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015	5.863.772	3.493.490
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	108.331	1.663.968
1. Продаја акција и удела	3018		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019	38.384	25.765
3. Остали финансијски пласмани	3020	34.226	1.607.204
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021	35.721	30.999
5. Примљене дивиденде	3022		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	4.319.505	4.734.123
1. Куповина акција и удела	3024		
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025	2.796.576	4.695.197

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Остали финансијски пласмани	3026	1.522.929	38.926
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028	4.211.174	3.070.155
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	1.255	
1. Увећање основног капитала	3030		
2. Дугорочни кредити у земљи	3031		
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032		
4. Краткорочни кредити у земљи	3033		
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		
6. Остале дугорочне обавезе	3035	1.255	
7. Остале краткорочне обавезе	3036		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до В)	3037	466.496	607.757
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
2. Дугорочни кредити у земљи	3039		1.312
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040		
4. Краткорочни кредити у земљи	3041		
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042		
6. Остале обавезе	3043		
7. Финансијски лизинг	3044		
8. Исплаћене дивиденде	3045	466.496	606.445
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047	465.241	607.757
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	24.321.637	20.217.989
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	23.134.280	20.402.411
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050	1.187.357	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051		184.422
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	3.490.816	3.678.097
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	14.877	10.263
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054	17.333	13.122
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	4.675.717	3.490.816

у Београд,

дана 12-04-2024 године

Законски заступник

[Handwritten signature]

„MESSER TEHNOGAS“ AD Beograd

Napomene uz konsolidovane finansijske
izveštaje za 2023. godinu

1. OSNIVANJE I DELATNOST

„Messer Tehnogas“ AD Beograd (u daljem tekstu „Matično društvo“ ili „Društvo“) akcionarsko društvo registrovano u Srbiji, koje se bavi proizvodnjom i distribucijom tehničkih gasova i medicinske opreme.

Matično društvo je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasova, locirana u Rakovici.

Sadašnji većinski vlasnik je Messer SE&CO KGaA koji sa učešćem u kapitalu od 81,93%. Messer SE & Co. KGaA je sa sedištem u Nemačkoj. Stefan Meser je stvarni vlasnik zbog činjenice da je u poziciji da indirektno vrši kontrolu.

Matično društvo se kotira na Beogradskoj berzi na regulisanom tržištu u okviru grupe Open Market. Simbol hartije od vrednosti je TGAS. Broj izdatih hartija od vrednosti je 1.036.658 (obične akcije sa pravom glasa).

Sedište Matičnog društva je u Beogradu, Banjički put br. 62.

Messer Tehnogas a.d., Beograd kao kontrolno (matično) društvo i njegova zavisna društva čine grupu (u daljem tekstu: Grupa).

Grupa u svome sastavu ima zavisna preduzeća i to: Messer GTM, Kosovska Mitrovica, Messer BH Gas Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska, koje ima dve Poslovne jedinice u Bosni i Hercegovini, jednu u Sarajevu i jednu u Zenici, Bosna i Hercegovina, Messer Albagas, Tirana, Albanija i Messer Slovenija Ruše, Republika Slovenija.

Sedišta zavisnih preduzeća članica Grupe, su sledeća:

Zavisna preduzeća	Adresa
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	Sitnica, K. Mitrovica
Messer BH Gas, Petrovo	Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska, BIH
Messer Albagaz, Tirana	Autostrada Tiranë-Durrës KM 4,5
Messer Slovenija, Ruše	Jugova 20, Ruše

Prosečan broj zaposlenih u Grupi u 2023. i 2022. godine bio je sledeći:

Grupa	2023.	2022.
Messer Tehnogas, Beograd	348	341
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	1	5
Messer BH Gas, Petrovo	23	24
Messer Albagaz, Tirana	22	22
Messer Slovenija, Ruše	96	92
Ukupno	490	484

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Grupa vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu Republike Srbije (Službeni glasnik RS broj 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon) i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, privredna društva sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom. Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima Grupa je, kao veliko pravno lice, u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) koji u smislu Zakona o računovodstvu podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor“), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija („Ministarstvo“).

Prevod MSFI koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, osnovni tekstovi MRS i MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, u obliku u kojem su izdati, i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevod MSFI utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-4351/2020-16 od 10. septembra 2020. godine (Službeni glasnik RS br. 123/2020 u 125/2020). Navedeni prevod MSFI primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine.

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe prezentovani su u formi predviđenoj Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrasca statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike („Službeni glasnik RS“ broj 89/2020). Ovim Pravilnikom propisana je forma i sadržina obrazaca finansijskih izveštaja i sadržina pozicija koja su u njima navedena. Sadržina i forma obrazaca finansijskih izveštaja kao i sadržina pozicija koje su u njima sadržani nije u potpunosti u svim materijalno značajnim aspektima usaglašena sa zahtevima MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

S obzirom na napred navedeno i na to da pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke koji u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MSFI, kao i to da je Zakonom o računovodstvu dinar utvrđen kao zvanična valuta izveštavanja, računovodstveni propisi Republike Srbije mogu odstupati od zahteva MSFI što može imati uticaj na realnost i objektivnost priloženih finansijskih izveštaja. Shodno tome, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI na način kako je to definisano odredbama MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni su u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako drugačije nije navedeno u računovodstvenim politikama koje su navedene u daljem tekstu.

Ovi konsolidovani finansijski izveštaji odobreni su od strane Izvršnog direktora 08.04.2024.

2.2. Pravila procenjivanja

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti. Istorijska vrednost se generalno zasniva na fer vrednosti naknade koja je data u zamenu za dobra ili usluge u momentu kada je transakcija nastala.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara (RSD), koji je funkcionalna valuta matičnog društva i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima zaokruženi u hiljadama.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Konsolidovani finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja koje podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

2.5. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.5. i 3.6 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i obezvređenje istih;
- Napomena 3.3 – Obezvređenje finansijskih sredstava;
- Napomena 3.11 – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova;

2.6. Objavljivanje standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu ili nisu u primeni

2.6.1 Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja Komiteta za tumačenje međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, ali isti nisu prevedeni i zvanično usvojeni u Republici Srbiji:

- Izmene i dopune referisanja na konceptualni okvir u MSFI standardima (izdato u martu 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ – definicija materijalnosti (izdato u oktobru 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Izmene i dopune MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ – definicija poslovanja (biznisa) izdato u oktobru 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Revidirani okvir za finansijsko izveštavanje – izmene i dopune objavljene u martu 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Reforma referentne kamatne stope (faza 1) – izmene MSFI 7, MSFI 9 i MRS 39, (izmene objavljene u septembru 2019. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Izmene i dopune MSFI 16 „Lizing“ – pogodnosti odobrene zakupcima usled Kovid-19 pandemije (izmene objavljene u maju 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020. godine);
- Reforma referentne kamatne stope (faza 2) – izmene MSFI 4, MSFI 9, MSFI 7, MSFI 16 i MRS 39, (izmene objavljene u avgustu 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine);
- Izmene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - ažuriranje referisanja na konceptualni okvir (izdate u maju 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Izmene i dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – prilivi od prodaje pre nameravane upotrebe sredstava u izgradnji (izdate u maju 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Izmene i dopune MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva“ – štetni ugovori, troškovi ispunjenja ugovora (izdate u maju 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Godišnja unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16, MRS 41) nastala kao rezultat projekta ciklusa poboljšanja standarda za period od 2018. do 2020. godine izdata u maju 2020. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);

2.6.2 Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 17 „Ugovori za osiguranje “ – revidiran i izdat tokom 2017. godine kao kompletan standard (inicijalno, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine – izmenama i dopunama od 25. juna 2020. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je doneo odluku da odloži primenu ovog standarda za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine), uključujući izmene i dopune za početnu primenu MSFI 17 i povezana izmene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ za prezentaciju uporednih podataka ;
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – inicijativa za promenu obelodanjivanja računovodstvenih politika uključujući i izmene MSFI Tumačenja u praksi 2 „Procena materijalnosti“ (izdate u februaru 2021. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- Izmene i dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke entitete “ – Prodaja ili prenos sredstava bez naknade između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog entiteta (izmene donete u septembru 2014. godine, početak primene odložen je na neodređeno vreme);
- Izmene i dopune MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ – definicija računovodstvene procene, izmene donete u februaru 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- Izmene i dopune MRS 12 „Porezi iz dobitka“ – odloženi porezi u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz pojedinačne transakcije, izmene donete u maju 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na dugoročne i kratkoročne obaveze koje imaju posebne uslove (“covenants”) po ugovorima o kreditu (izdate u januaru 2020. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine);
- Izmene i dopune MSFI 16 „Lizing“ - procenjivanje obaveza za lizing u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (izdate u septembru 2022. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine);

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike, date u nastavku, Grupa konzistentno primenjuje u svim periodima prezentovanim u ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

3.1. Konsolidacija

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

Grupa

Grupu čine Matično društvo i zavisna lice gde je Matično društvo 100% vlasnik:

- Messer GTM Kosovska Mitrovica;
- Messer BH Gas, Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska, koje ima dve Poslovne jedinice u Bosni i Hercegovini, jednu u Sarajevu i jednu u Zenici;
- Messer Albagaz, Tirana, Albanija;

kao i društva čiji je Matično društvo vlasnik sa 99,13%

- Messer Slovenija, Ruše, Slovenija.

Zavisna pravna lica

Zavisno pravno lice je pravno lice pod kontrolom Matičnog preduzeća. Kontrola postoji kada Matično preduzeće ima sposobnost uticaja na finansijske i poslovne politike zavisnog pravnog lica u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Prilikom procene kontrole, potencijalna prava glasa koja trenutno postoje se uzimaju u obzir. Finansijski izveštaji zavisnog pravnog lica su uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje od dana uspostavljanja kontrole do dana prestanka kontrole. Finansijski izveštaji su sačinjeni na osnovu jedinstvenih računovodstvenih politika za slične transakcije i za druge događaje pod jednakim okolnostima.

Zajednička ulaganja

Zajednička ulaganja su oni entiteti nad čijim aktivnostima Grupa vrši zajedničku kontrolu uspostavljenu ugovorom i kod kojih odlučuje konsenzusom o njihovoj poslovnoj i finansijskoj politici. Grupa zajednička ulaganja vrednuje metodom udela. Grupa nema zajedničko ulaganje u periodima prezentiranim u ovim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Isključivanje internih odnosa pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Interni odnosi, kao i nerealizovani prihodi i rashodi nastali po osnovu transakcija unutar Grupe, isključuju se pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja. Nerealizovani gubici isključeni su na isti način kao i nerealizovani dobitci, ali samo do iznosa do kog nema dokaza o obezvređenju.

Poslovne kombinacije sa entitetima pod zajedničkom kontrolom (entiteti unutar Messer grupe)

Poslovna kombinacija u kojoj učestvuju entiteti ili poslovanja pod zajedničkom kontrolom je poslovna kombinacija u kojoj sve entitete ili poslovanja koji se kombinuju, u krajnjoj instanci kontroliše ista strana ili strane pre i posle poslovne kombinacije i ta kontrola nije prolazna. U poslovnim kombinacijama sa entitetima pod zajedničkom kontrolom u kojima se Matično preduzeće javlja u ulozi sticaoca, Grupa primenjuje računovodstvenu politiku knjigovodstvene vrednosti za uključivanje imovine i obaveza stečenog zavisnog društva u konsolidovane finansijske izveštaje Grupe. Razlika između iznosa plaćenog za sticanje učešća i knjigovodstvene vrednosti prepoznatljive imovine i obaveza entiteta u kome je učešće stečeno, iskazuje su okviru konsolidovanog kapitala Grupe na teret ili u korist neraspoređenog dobitka. Usvojena računovodstvena politika konzistentno se primenjuje u izveštajnim periodima Grupe.

3.2. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih koje su uključene u konsolidaciju u odnosu na RSD:

Valuta	Prosečni 2023.	31.12.2023.	Prosečni 2022.	31.12.2022.
EUR	117,2530	117,1737	117,4641	117,3224
USD	-	105,8671	-	110,1515
CHF	-	125,5343	-	119,2543
CNY	-	14,9175	-	15,8441
BAM	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583
ALL	108,7483	103,8800	118,9800	114,2550

3.3. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

U skladu sa MSFI 9 Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: ona koja se naknadno odmeravaju prema fer vrednosti (bilo kroz ostali ukupni rezultat ili kroz bilans uspeha) i ona koja se odmeravaju prema amortizovanoj vrednosti. Klasifikacija se vrši na osnovu:

- poslovnog modela Grupe za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristika ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po amortizovanoj vrednosti ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih tokova gotovine, i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplata glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj se postiže naplatom ugovornih tokova gotovine i prodajom finansijskih sredstava i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplate glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ukoliko se ne odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Dodatno, prilikom početnog priznavanja, Grupa može neopozivo da naznači finansijsko sredstvo koje inače zadovoljava zahteve da se odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, po fer vrednosti kroz bilans uspeha ako se na taj način eliminiše ili značajno smanjuje računovodstvena neusaglašenost koja bi inače nastala.

Reklasifikacija finansijskih instrumenata se vrši samo onda kada dođe do promene poslovnog modela za upravljanje portfoliom u celini. Reklasifikacija ima prospektivni efekat i vrši se od početka prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

Grupa nije menjalo svoj poslovni model ni u tekućem ni u uporednom periodu, te nisu vršene nikakve reklasifikacije.

Procena poslovnog modela

Poslovni model se procenjuje sa ciljem utvrđivanja da li se sredstvo sa isključivim plaćanjem glavnice i kamate klasifikuje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Poslovnim modelom se utvrđuje da li novčani tokovi nastaju iz prikupljanja ugovornih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba.

Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju tako da se neto iznos iskazuje u bilansu stanja ako i samo ako postoji trenutno zakonsko pravo na prebijanje priznatih iznosa i kada postoji namera za izmirenje na neto osnovi ili istovremene realizacije sredstva i izmirenja obaveze.

Pri početnom priznavanju, Grupa odmerava finansijsko sredstvo prema njegovoj fer vrednosti koja je, u slučaju finansijskih sredstava koja se ne odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uvećana za transakcione troškove koji se direktno pripisuju sticanju finansijskih sredstava. Transakcioni troškovi finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha prikazuju se kao rashodi perioda u bilansu uspeha.

Nakon početnog priznavanja, rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaje se za finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti i ulaganja u dužničke instrumente koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, uzrokujući neposredni gubitak.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva u blagajni, depozite kod banaka po viđenju, i ostala kratkoročno visoko likvidna ulaganja sa dospećem do tri meseca i manje.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u skladu sa zahtevima MSFI 9 se svrstavaju u kategoriju finansijskih sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti iz razloga što se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, pri čemu ti novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate i nisu iskazani prema fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja koja nemaju značajnu komponentu finansiranja početno se priznaju prema transakcionoj vrednosti i naknadno se iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjene za očekivane kreditne gubitke. Transakciona vrednost predstavlja iznos koji će se dobiti za dobra koja su isporučena i usluge koje su pružene kupcu (fakturna vrednost).

Potraživanja od kupaca predstavljaju iznose koje kupci duguju za prodane proizvode i robu ili pružene usluge u redovnom toku poslovanja. Ukoliko se naplata očekuje u roku od godinu dana ili kraće (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže), klasifikuje se kao tekuća sredstva. U suprotnom, klasifikuju se kao stalna sredstva, tj. dugoročna potraživanja.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

Obaveze prema dobavljačima nastaju kada druga ugovorna strana izvrši svoje obaveze prema ugovoru, i početno se priznaju prema fer vrednosti, dok se naknadno iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Obaveze prema dobavljačima predstavljaju obaveze plaćene za robu ili usluge koje se nabavljaju od dobavljača u redovnom toku poslovanja. Ove obaveze se klasifikuju kao tekuće obaveze, ukoliko plaćanje dospeva u roku od godinu dana ili manje (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže). U suprotnom, klasifikuju se kao dugoročne obaveze.

Otpis

Otpis finansijskih sredstava se vrši, u celosti ili delimično, kada Grupa iskoristi sve mogućnosti naplate i zaključi da ne postoje razumna očekivanja da je naplatu moguće izvršiti tj. kada Grupa nema opravdanih očekivanja da će povratiti finansijsko sredstvo u celosti ili njegov deo. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja.

Grupa može otpisati finansijska sredstva koja su i dalje u procesu prinudne naplate, tamo gde pokuša da naplati sredstva koja potražuje, a gde ne postoji razumna očekivanja da će naplata biti izvršena.

Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava se priznaje na dan transakcije, odnosno na dan kada se Grupa obaveže da izvrši kupovinu ili prodaju sredstva.

Prestanka priznavanja finansijskih sredstava se vrši po isteku prava na novčane tokove od finansijskih sredstava, ili po prenosu istih, pri čemu Grupa prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva. Takođe, finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje kada se dogode naknadne izmene ugovornih uslova finansijskog sredstva koje imaju za posledicu značajnu izmenu novčanih tokova od finansijskog sredstva.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada se obaveza utvrđena ugovorom izmiri, otkáže ili istekne njeno važenje.

Modifikacija

Kada se ugovorni tokovi gotovine finansijskog sredstva ponovo dogovaraju ili se na drugi način modifikuju, a ponovo dogovaranje ili modifikovanje nemaju za rezultat prestanak priznavanja tog finansijskog sredstva u skladu sa MSFI 9, Grupa procenjuje da li je izmena ugovorenih novčanih tokova značajna, imajući u vidu sledeće faktore: značajnu promenu kamatne stope ili poboljšanje uslova kredita, koji u znatnoj meri utiču na kreditni rizik povezan sa imovinom, ili pak značajan produžetak roka vraćanja zajma kada zajmoprimac nema finansijskih poteškoća.

Ukoliko se izmenjeni uslovi značajno razlikuju, prava na novčane tokove od prvobitnih sredstva ističu, i Grupa prestaje sa priznavanjem prvobitnih finansijskih sredstava i vrši priznavanje novog sredstva prema njegovoj fer vrednosti.

Bilo koja razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava čije je priznavanje prestalo i fer vrednosti novog značajnog izmenjenog sredstva se priznaje u bilansu uspeha, osim ukoliko se suština razlike odnosi na kapitalne transakcije sa vlasnicima.

Obezvredenje finansijskih sredstava

Grupa unapred procenjuje očekivane kreditne gubitke (ECL) po finansijskim sredstvima merenim po amortizovanoj vrednosti i fer vrednosti kroz ostali rezultat i priznaje neto gubitke po osnovu obezvređenja na svaki datum izveštavanja.

Merenje ECL odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
- vremensku vrednost novca i
- razumne i raspoložive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti i ugovorna sredstva se prikazuju u bilansu stanja umanjeni za očekivani kreditni gubitak. Za finansijska sredstva koja se mere po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat očekivani kreditni gubitak se priznaje u bilansu uspeha, a ostale promene vrednosti se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu.

Pojednostavljeni pristup obezvređenja potraživanja

Grupa primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Obezvređenje potraživanja kod ključnih kupaca se vrši na osnovu individualne procene očekivanih kreditnih gubitaka procenjenih na bazi kreditnog rejtinga matičnih kompanija navedenih društava uz dodatna prilagođavanja kako bi se uzele u obzir specifičnosti tržišta, buduća očekivanja i položaj entiteta u okviru Grupe.

Preostali kupci su podeljeni u dve kategorije kod kojih se obezvređenje vrši korišćenjem matrice rezervisanja. Prvu kategoriju čine zdravstvene i državne ustanove koje imaju duži ciklus naplate potraživanja i kod kojih je iz tog razloga nastanak događaj neizvršenja obaveza definisan kao 120 dana od dospelosti potraživanja. Drugu kategoriju čine ostala pravna lica dominantno iz privatnog sektora kod kojih je u skladu sa zahtevima MSFI 9 nastanak događaja neizvršenja obaveze definisan kao 90 dana od dospelosti potraživanja.

Grupa koristi matricu rezervisanja prilikom izračunavanja očekivanih kreditnih gubitaka po osnovu potraživanja od kupaca iz navedenih kategorija.

Grupa koristi istorijske kreditne gubitke (korigovane na osnovu tekućih podataka koji se mogu uočiti kako bi prikazalo efekte tekućih uslova i predviđanja budućih uslova) za potraživanja od kupaca kako bi procenila 12- mesečne očekivane kreditne gubitke ili očekivane kreditne gubitke tokom celokupnog životnog veka finansijskih sredstava, shodno tome šta je primenljivo.

Knjigovodstvena vrednost sredstva se umanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a visina gubitka se priznaje u Bilansu uspeha.

Gubici po osnovu obezvređenja se ukidaju kroz Bilans uspeha ukoliko se iznos gubitaka po osnovu obezvređenja smanji, a takvo smanjenje se može pripisati događaju koji je nastao nakon priznavanje obezvređenja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Grupe odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Grupa vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.4. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica se odnose na ulaganja u pravna lica gde Grupa nema ostvarenu kontrolu vlasništva niti vrši značajan uticaj na poslovanje tih pravnih lica, odnosno koja ne predstavljaju zavisna pravna lica ili pridružena pravna lica. Ovakvim ulaganjima smatraju se sva ulaganja gde Grupa ima učešće bez prava kontrole do visine od 20% vlasništva u kapitalu.

Grupa naknadno odmerava sva učešća u kapitalu drugih pravnih lica po fer vrednosti. Ukoliko za navedena učešća postoji organizovano aktivno tržište kapitala na kojem se vrši trgovanje takvim vlasničkim instrumentima, fer vrednost utvrđuje se u visini kotirane tržišne cene na datum izveštavanja. Efekti promene fer vrednosti učešća u kapitalu drugih pravnih lica prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se kroz bilans uspeha osim, ukoliko se prilikom inicijalnog priznavanja, Grupa nije odlučilo da fer vrednost dobitaka ili gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente (instrumente kapitala) prikaže u ostalom rezultatu.

Vlasnički po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju. Efekti promene fer vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspeha.

Vlasnički instrumenti koji nemaju kotiranu vrednost na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može utvrditi drugim alternativnim metodama, u izuzetnim slučajevima, vrednuju se u visini nabavne vrednosti po umanjenju za eventualno obezvređenje, ukoliko je utvrđeno da obezvređenje postoji na datum izveštavanja. U ovakvim slučajevima nabavna vrednost se tretira kao odgovarajuća aproksimacija fer vrednosti, bilo da se fer vrednost ne može utvrditi drugim alternativnim metodama, ili postoji široki raspon mogućih fer vrednosti unutar koga postojeća nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu (aproksimaciju) fer vrednosti.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Ostala nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od pet, godina, uz korišćenje amortizacione stope od 20%, softveri se amortizuju putem proporcionalne metode u roku od tri godine, uz korišćenje amortizacione stope 33,33%.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Grupu i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Grupe analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna i materijalna imovina Grupe. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog meseca od datuma nabavke na nabavnu vrednost.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2023.	Procenjeni vek trajanja u godinama	2022.	Procenjeni vek trajanja u godinama
	%		%	
Građevinski objekti	2,50%	40	2,50%	40
Rezervoari, ASU, Isparivači	6,66%	15	6,66%	15
Kompjuterska oprema	33,33%	3	33,33%	3
Motorna vozila	20,00%	5	20,00%	5
Ostala oprema i alati	20,00%	5	20,00%	5

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.7. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine (zemljište, zgrade) svrstavaju se u investicione nekretnine ako se drže radi povećanja vrednosti ili davanja u zakup. Sredstvo koje se sastoji od delova koji se daju u zakup i delova koji se koriste za sopstveno obavljanje delatnosti ili za administrativne svrhe, odvojeno se priznaju ukoliko se takvi delovi mogu zasebno prodati ili dati u zakup kao finansijski lizing. Ukoliko se takvi delovi ne mogu odvojeno prodati, takvo sredstvo se može klasifikovati kao investiciona nekretnina samo u slučaju da se beznačajan deo odnosi na deo koji se koristi za obavljanje sopstvene delatnosti ili za administrativne svrhe.

Početno merenje investicionih nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Naknadno merenje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualno obezvređenje.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu uvećavaju vrednost te investicione nekretnine, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi od investicione nekretnine biti veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadni izdaci koji ne ispunjavaju prethodno navedene uslove priznaju se na teret rashoda perioda u kome su nastali.

3.8. Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodate u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke.

Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje.

Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosečne ponderisane cene.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju. Ispravka vrednosti - obezvređenje zaliha vrši se za materijal i rezervne delove koji su bez promena duže od 1 godine.

3.9. Lizing

Grupa kao korisnik lizinga

Grupa na početku ugovora vrši procenu da li je u pitanju ugovor o lizingu ili sadrži lizing. Ugovor o lizingu ili ugovor koji sadrži lizing postoji ako ugovor prenosi pravo na kontrolu upotrebe prepoznatljive imovine tokom određenog vremenskog perioda u zamenu za naknadu. U cilju utvrđivanja da li ugovor sadrži pravo upravljanja i kontrole nad prepoznatljivom imovinom Grupa se rukovodi definicijama koje su date u MSFI 16. Na dan početka trajanja lizinga vrši se priznavanje sredstva kao prava korišćenja koje se sastoji od prava korišćenja odnosno sredstva, i obaveze po osnovu lizinga, koja se sastoji od obaveze za plaćanje lizinga.

Grupa određuje rok zakupa kao period tokom koga zakup ne može biti raskinut, uključujući:

- a) period za koji se primenjuje opcija za produženje zakupa, ako je opravdano izvesno da će zakupac iskoristiti tu opciju, i
- b) period za koji se primenjuje opcija za raskid zakupa, ako je dovoljno izvesno da zakupac neće iskoristiti tu opciju.

Imovina sa pravom korišćenja

Grupa prepoznaje imovinu sa pravom korišćenja na dan početka zakupa (tj. datum kada je određena imovina dostupna za upotrebu). Imovina sa pravom korišćenja vrednuje se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja i prilagođava se za svako ponovno merenje obaveza iz zakupa. Nabavna vrednost imovine sa pravom korišćenja uključuje iznos priznatih obaveza zakupa, početno nastalih direktnih troškova i plaćanja zakupa izvršena na ili pre početnog datuma zakupa, umanjениh za primljene podsticaje za zakup. U nabavnu vrednost takođe se uključuju i troškovi demontaže i uklanjanje imovine uzete na lizing kao i troškovi dovođenja takve imovine u njeno prvobitno stanje.

Imovina sa pravom korišćenja amortizuje se proporcionalno, tokom kraćeg roka trajanja zakupa ili procenjenog korisnog veka imovine.

Obaveze za lizing

Na dan početka lizinga, Grupa priznaje obaveze za lizing po sadašnjoj vrednosti budućih plaćanja po osnovu lizinga sa stanjem na dan početka lizinga, korišćenjem implicitne diskontne stope koja je sadržana u lizingu ili po inkrementalnoj stopi zaduživanja Grupe ukoliko implicitnu diskontnu stopu sadržanu u lizingu nije moguće utvrditi na prihvatljivo dostupan način. Utvrđivanje inkrementalne kamatne stope vrši se kombinovanjem podataka iz različitih eksternih izvora finansiranja prilagođenih za konkretne uslove i period trajanja lizinga i vrste imovine koja se uzima u lizing.

Plaćanja lizinga uključuju fiksna plaćanja umanjena za sva primanja podsticaja za lizing, promenljiva plaćanja lizinga koje zavise od indeksa ili stope, i iznosi za koje se očekuje da će biti plaćeni kao garancija za preostalu vrednost.

Nakon početnog priznavanja obaveze za lizing se amortizuju metodom efektivne kamatne stope. Pored toga, knjigovodstvena vrednost obaveza za lizing se ponovo meri ako postoji izmena, promena roka trajanja lizinga, promena plaćanja lizinga (npr. promene u budućim plaćanjima koje su posledica promene indeksa ili stope korišćene za utvrđivanje takvih plaćanja lizinga) ili promena u proceni opcije za kupovinu tog osnovnog sredstva. Efekti ponovnog merenja obaveza za lizing uključuju se i u vrednost priznate imovine sa pravom korišćenja, ili se priznaju u bilansu uspeha u slučaju da je imovina sa pravom korišćenja u celosti amortizovana i svedena na nulu.

Kratkoročni lizing i lizing male vrednosti

Grupa je usvojilo politiku da ne priznaje sredstva sa pravom korišćenja i obaveze za lizing za lizinge male vrednosti i kratkoročne lizinge. Grupa postavlja prag od 5.000 evra ili manje i istovremeno analizira prirodu sredstva kako bi procenila da li sredstvo lizinga ispunjava uslove za izuzeće po osnovu imovine male vrednosti. Imovina male vrednosti je imovine u vrednosti od 5.000 evra ili manje u dinarskoj protivvrednosti i, uglavnom, se odnosi boce za gas ('cylinders'). Kratkoročni lizing je definisan kao lizing koji na datum početka ima period lizinga od 12 meseci ili kraće i ne uključuje opciju kupovine sredstva lizinga. Izbor načina računovodstvenog obuhvatanja kratkoročnih lizinga vrši se prema klasi imovine na koju se odnosi pravo korišćenja. Grupa priznaje lizing plaćanja u vezi sa ovim ugovorima o lizingu kao trošak proporcionalno tokom perioda lizinga.

Grupa kao davaoc lizinga

Na početku lizinga ili prilikom modifikacije ugovora koji sadrži komponentu lizinga, Grupa raspoređuje naknadu predviđenu ugovorom na sve komponente lizinga na osnovu njihovih relativnih samostalnih cena iz ugovora.

Kada Grupa postupa u svojstvu davaoca lizinga, na početku lizinga utvrđuje da li je svaki lizing finansijski ili operativni.

Da bi klasifikovao svaki lizing, Grupa pravi opštu procenu da li lizing prenosi suštinski sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom nad sredstvom lizinga. Ako je to slučaj, lizing je finansijski lizing; ako ne, onda je to operativni lizing. Kao deo ove procene, Grupa uzima u obzir određene indikatore, kao što je da li lizing obuhvata glavni deo ekonomskog veka sredstva.

Kada je Grupa posrednik u svojstvu davaoca lizinga, svoje učešće u osnovnom lizingu i podzakupu obračunava odvojeno. Procenjuje klasifikaciju lizinga u odnosu na sredstvo sa pravom korišćenja koje proizilazi iz osnovnog lizinga, a ne u odnosu na sredstvo koje je predmet lizinga. Ako je osnovni lizing kratkoročni lizing na koji Grupa primenjuje gore opisano izuzeće, tada podzakup klasifikuje kao operativni lizing.

Ako aranžman sadrži komponente lizinga i komponenti koje nisu deo lizinga, tada Grupa primenjuje MSFI 15 kako bi raspodelilo naknadu iz ugovora.

Grupa primenjuje zahteve za prestanak priznavanja i umanjenje vrednosti iz MSFI 9 na neto ulaganje u lizing. Grupa nadalje redovno preispituje procenjene negarantovane rezidualne vrednosti korišćene kod izračunavanja bruto investiranja u lizing.

Grupa proporcionalnom metodom priznaje kao prihod plaćanja za lizing primljena po osnovu operativnog lizinga tokom perioda lizinga i to u okviru „ostalih prihoda“.

3.10. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji i zemljama u kojima posluju zavisna društva članice Grupe, Grupa je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Kolektivnim ugovorom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini najmanje 2 prosečne mesečne bruto zarade isplaćene u Republici Srbiji a prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku.

Pored toga, Grupa, na osnovu kolektivnog ugovora, doneti odluku o isplati jubilarnih nagrada.

Grupa nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2023. godine.

Kratkoročna, plaćena odsustva

Prema proceni rukovodstva Grupe, iznos kratkoročnih plaćenih odsustava na dan 31. decembra 2023. godine nije materijalno značajan i shodno tome, Grupa nije izvršila ukalkulisavanje navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.11. Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Grupa ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se na osnovu procene ishoda sporova od strane rukovodstva Preduzeća u visini procenjenih izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire

3.12. Kapital

Kapital Grupe obuhvata osnovni kapital i to akcijski kapital, ostali kapital, emisionu premiju, rezerve i akumulirani rezultat.

Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u osnovni kapital Grupe, osim u slučajevima predviđenim pozitivnim zakonskim propisima.

3.13. Prihodi od Ugovora sa kupcima

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada Grupa ispuni obavezu izvršenja po ugovoru sa kupcem prenosom dobara i usluga, odnosno kada kupac stekne kontrolu nad obećanim dobrima i uslugama.

Kod većine ugovora, kontrola nad proizvodima, robom ili uslugama prelazi na kupca u određenom trenutku u vremenu i naknada postaje bezuslovna.

Prihod se priznaje u iznosu cene transakcije. Cena transakcije predstavlja iznos naknade, za koju Grupa očekuje da ima pravo u zamenu za prenos kontrole nad ugovorenom robom ili uslugama na kupca, isključujući iznose koji su naplaćeni u ime trećih lica.

Grupa razmatra da li postoje druga obećanja u ugovoru koja predstavlja posebne obaveze izvršenja na koje deo transakcione cene treba da se raspodeli. Prilikom utvrđivanja transakcione cene Grupa uzima u obzir efekte varijabilne naknade, postojanje značajnih komponenti finansiranja, nemonetarnu naknadu, kao i naknadu koja se plaća kupcu (ako postoji).

Varijabilna naknada

Ako naknada iz Ugovora uključuje varijabilni iznos, Grupa procenjuje iznos naknade na koju će imati pravo u zamenu za prenos dobara na kupca. Varijabilna naknada se procenjuje prilikom zaključivanja ugovora i ograničava se sve dok ne postane veoma verovatno da neće doći do značajnog storniranja u iznosu priznatog kumulativnog prihoda, kada je neizvesnost povezana sa varijabilnom naknadom naknadno rešena.

Troškovi pribavljanja ugovora

Grupa je izabrala da iskoristi praktična olakšanja za troškove ugovaranja nastale u vezi sa ugovorima koji imaju period amortizacije kraći od jedne godine. Ti troškovi se rashoduju po njihovom nastanku.

Popusti

Grupa odobrava popuste i rabate kupcima, kako iskazane na fakturi tako i naknadno odobrene. Popusti se tretiraju kao varijabilna naknada i pojedinačno se procenjuju prilikom zaključivanja ugovora i ponovo se procenjuje na datum prometa. Popusti se obračunavaju na kraju svakog izveštajnog perioda.

3.14. Finansijski i ostali prihodi

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose. Prihod od kamata se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi primenom metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobiti po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrednosti i učešća u kapitalu, dobiti od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrednosti imovine, pozitivni efekti promene poštene (fer) vrednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrednosnog usklađivanja i ukidanja ispravki vrednosti po osnovu vrednosnog usklađivanja u skladu sa računovodstvenom politikom Grupe.

3.15. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine, negativni efekti vrednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Grupe.

3.16. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% (Republika Slovenija 19%, Bosna i Hercegovina 10%, Albanija 15%) na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg

perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srbije. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Zakona o porezu na dobit pravnih lica propisuje poreske stope od 15%. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.17. Zarada po akciji

Grupa izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoćima običnih akcija Grupe, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.18. Segmentno poslovanje

Segment poslovanja je komponenta Grupe:

- a) Koja se bavi poslovnim aktivnostima kojima može da ostvaruje prihode ili pravi rashode.
- b) Čije poslovne rezultate redovno pregleda glavni organ upravljanja Društva da bi doneo odluke o resursima koji se dodeljuju tom segmentu i da bi ocenio njegove performanse.
- c) Za koji su raspoložive zasebne finansijske informacije.

Poslovanja društva prati se po sledećim segmentima:

- Tehnički i medicinski gasovi
- Specijalni gasovi
- Hardware

Svi ostali segmenti poslovanja svrstali u kategoriju ostali segmenti. Svi prihodi po segmentima su eksternog karaktera i ne postoji prodaja između segmenata. Samim tim, ne postoje ni eliminacije među prikazanim segmentima.

Grupa koristi poslovni dobitak kao pokazatelj operativnih performansi prikazanih segmenata, s obzirom da rukovodstvu Društva smatra da je poslovni dobitak, kao razlika između poslovnih prihoda i poslovnih rashoda, najpogodniji pokazatelj za praćenje uspešnosti poslovanja segmenata, i da je to istovremeno najbolji pokazatelj za poređenje performansi Društva u odnosu na druge entite koji posluju u istoj industriji.

Rezultati po izabranim segmentima poslovanja za 2023. godinu dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Tehnički i med. gasovi	Specijalni gasovi	"Hardware"	Ostali segmenti	Ukupno
Prihodi od prodaje	19.019.796	1.894.414	774.535		21.688.745
Nealocirani (neutralni) prihodi	-	-	-	149.625	149.625
Ukupno segmentni prihodi	19.019.796	1.894.414	774.535	149.625	21.838.370
Troškovi proizvodnje	11.622.290	849.353	563.960		13.035.603
Troškovi ambalaže/pakovanja	652.933	107.552	0		760.485
Troškovi distribucije	1.220.311	111.356	2.836		1.334.503
Troškovi prodaje	424.897	89.103	110.632		624.632
Troškovi administracije i uprave	497.491	39.429	17.302		554.222
Licecence Fee	238.279	21.660	8.793		268.732
Management Fee	301.726	19.519	6.551		327.796
	14.957.927	1.237.972	710.074		16.905.973
Nealocirani (neutralni) troškovi	-	-	-	26.877	26.877
Ukupno operativni troškovi	14.957.927	1.237.972	710.074	26.877	16.932.850
Poslovni dobitak	4.061.869	656.442	64.461	122.748	4.905.520

Na poziciju ukupno segmenti prihodi ne ulaze sintetička konta 630,631 i 684. A na poziciju ukupno operativni troškovi ne ulazi sintetički konto 584. Detaljno objašnjenje je na 3.18 b).

Rezultati po izabranim segmentima poslovanja za 2022. godinu dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Tehnički i med. gasovi	Specijalni gasovi	"Hardware"	Ostali segmenti	Ukupno
Prihodi od prodaje	14.394.137	1.585.716	832.236		16.812.089
Nealocirani (neutralni) prihodi	-	-	-	111.843	111.843
Ukupno segmentni prihodi	14.394.137	1.585.716	832.236	111.843	16.923.932
Troškovi proizvodnje	7.955.549	940.483	616.122		9.512.154
Troškovi ambalaže/pakovanja	642.579	24.052	7.361		673.992
Troškovi distribucije	1.217.858	89.677	12.382		1.319.917
Troškovi prodaje	663.475	90.549	118.884		872.908
Troškovi administracije i uprave	614.015	62.914	30.142		707.071
Licecence Fee	257.058	19.171	8.058		284.287
Management Fee	207.983	16.693	6.050		230.726
	11.558.517	1.243.539	798.999		13.601.055
Nealocirani (neutralni) troškovi	-	-	-	64.376	64.376
Ukupno operativni troškovi	11.558.517	1.243.539	798.999	64.376	13.665.431
Poslovni dobitak	2.835.620	342.177	33.237	47.467	3.258.501

Na poziciju ukupno segmenti prihodi ne ulaze sintetička konta 630,631 i 684. A na poziciju ukupno operativni troškovi ne ulazi sintetički konto 584. Detaljno objašnjenje je na 3.18 b).

a) Usaglašavanje informacija o segmentima poslovanja sa iznosima u finansijskim iznosima

Usaglašavanje poslovnog dobitka po segmentima sa ukupnim poslovnim dobitkom Grupe, dat je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Poslovni dobitak segmenata	4.905.520	3.258.501
<i>Usaglašavanje poslovnih prihoda:</i>		
Promena vrednosti zaliha	125.691	32.234
Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine	1.693	11.413
<i>Usaglašavanje poslovnih rashoda:</i>		
Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim fin.)	(44.338)	(6.740)
Ukupno poslovni dobitak Grupe	4.988.566	3.295.408

Promena vrednosti zaliha, prihodi i rashodi po osnovu usklađivanja nefinansijske imovine nisu uključeni u izveštavanje po segmentima poslovanja.

b) Informacije o geografskim segmentima poslovanja

Informacije o eksternim prihodima od prodaje proizvoda i usluga date su napomeni 5 i 6 .

c) Informacije o ključnim kupcima

U svom poslovanju Grupe ostvaruje prihode od prodaje od ukupno dva ključna kupca koji pojedinačno imaju ostvaren promet 10% ili više u odnosu na ukupne prihode od prodaje robe, proizvoda i usluga i prihode od zakupa. U odnosu na ove prihode, prihodi od prodaje ostvareni od ova dva kupca iznosili su RSD 5.757.670 hiljadu u 2023. godini, (2022. godina su RSD 2.882.406 hiljada).

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Grupa je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Grupe u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Grupa je izložena riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Grupa minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	633.324	8.469	4.033.924	4.675.717
Potraživanja po osnovu prodaje	661.446	-	3.344.285	4.005.731
Kratkoročni finansijski plasmani	2.163.144	-	418.669	2.581.813
Učešće u kapitalu	0	-	66.618	66.618
Dugoročni plasmani	140.843	-	31.700	172.543
Ostala potraživanja	63.742	-	66.611	130.353
Ukupno	3.662.499	8.469	7.961.807	11.632.775
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	1.303	1.303
Obaveze iz poslovanja	388.665	318	1.491.234	1.880.217
Dugoročne obaveze	0	-	17.891	17.891
Ostale obaveze	26.364	-	691.860	718.224
Ukupno	415.029	318	2.202.288	2.617.635
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2023.	3.247.470	8.151	5.759.519	9.015.140

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2022. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	CNY	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.040.884	3.533	-	2.446.399	3.490.816
Potraživanja po osnovu prodaje	670.256	-	-	2.906.053	3.576.309
Kratkoročni finansijski plasmani	1.060.477	-	-	17.459	1.077.936
Učešće u kapitalu	-	-	-	66.698	66.698
Dugoročni plasmani	151.463	-	-	57.323	208.786
Ostala potraživanja	74.030	-	-	154.708	228.738
Ukupno	2.997.110	3.533	-	5.648.640	8.649.283
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	-	2.247	2.247
Obaveze iz poslovanja	629.961	-	44.020	1.077.978	1.751.959
Dugoročne obaveze	-	-	-	19.140	19.140
Ostale obaveze	15.961	-	-	445.897	461.858
Ukupno	645.922	-	44.020	1.545.262	2.235.204
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2022.	2.351.188	3.533	(44.020)	4.103.378	6.414.079

Promena deviznog kursa dinara u odnosu na gore pomenute strane valute od 1% imalo bi sledeći uticaj na neto rezultat Grupe:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
- EUR	32.474	23.511
- USD	81	35
- CNY	-	(440)
Ukupno	32.555	23.106

Slabljenje dinara u odnosu na gore pomenute strane valute za 1% proizvelo bi povećanje neto rezultata Grupe u 2023. godini za RSD 32.555 hiljada dinara, odnosno smanjenje neto rezultata za isti iznos u slučaju jačanja dinara (2022. godina: RSD 23.106 hiljada).

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Grupe je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Grupe riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Finansijska sredstva	2.722.654	1.229.450
Finansijske obaveze	19.194	21.387
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	2.703.460	1.208.063
Finansijska sredstva	380.949	595.908
Finansijske obaveze	-	-
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	380.949	595.908

Grupa ima značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Grupe i tokovi gotovine u izvesnoj meri zavise od promena tržišnih kamatnih stopa. U slučaju promene kamatne stope za +/- 1 % neto rezultat Grupe bio bi veći (manji) za iznos od RSD 3.809 hiljada u 2023. godini, odnosno RSD 5.959 hiljada u 2022. godini.

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Grupa upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Grupa neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Grupe, a u skladu sa poslovnom strategijom Grupe.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.675.717	-	-	-	4.675.717
Potraživanja po osnovu prodaje	3.809.126	196.605	-	-	4.005.731
Kratkoročni finansijski plasmani	2.581.186	627	-	-	2.581.813
Učešće u kapitalu	-	-	-	66.618	66.618
Dugoročni plasmani	-	-	129.617	42.926	172.543
Ostala potraživanja	125.935	4.418	-	-	130.353
Ukupno	11.191.964	201.650	129.617	109.544	11.632.775
Kratkoročne finansijske obaveze	-	1.303	-	-	1.303
Obaveze iz poslovanja	1.859.005	21.212	-	-	1.880.217
Dugoročne obaveze	-	-	17.891	-	17.891
Ostale obaveze	253.451	-	464.773	-	718.224
Ukupno	2.112.456	22.515	482.664	-	2.617.635
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2023.	9.079.508	179.135	(353.047)	109.544	9.015.140

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2022. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.490.816	-	-	-	3.490.816
Potraživanja po osnovu prodaje	3.270.197	306.112	-	-	3.576.309
Kratkoročni finansijski plasmani	1.077.309	627	-	-	1.077.936
Učešće u kapitalu	-	-	-	66.698	66.698
Dugoročni plasmani	-	-	128.423	80.363	208.786
Ostala potraživanja	225.310	3.428	-	-	228.738
Ukupno	8.063.632	310.167	128.423	147.061	8.649.283
Kratkoročne finansijske obaveze	-	2.247	-	-	2.247
Obaveze iz poslovanja	1.716.385	35.574	-	-	1.751.959
Dugoročne obaveze	-	-	19.140	-	19.140
Ostale obaveze	91.838	-	370.020	-	461.858
Ukupno	1.808.223	37.821	389.160	-	2.235.204
Ročna neusklađenost na dan					
31.12.2022.	6.255.409	272.346	(260.737)	147.061	6.414.079

4.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Grupe kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Grupe po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Grupa je izložena kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Grupe. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Grupi, razmatraju se sve mogućnosti naplate pre obustavljanja isporuke kupcima. Međutim pored toga, Grupa ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnjenja i ostalo.

Grupa od velikog broja kupaca ima obezbeđenje u vidu blanko menica registrovanih u NBS. Menice se u dogovoru sa rukovodstvom puštanju na realizaciju.

Potraživanja od kupaca

Na izloženost kreditnom riziku utiču individualne karakteristike svakog kupca.

Grupa primenjuje pojednostavljeni pristup MSFI 9 za odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka koji koristi rezervisanje za očekivane gubitke tokom veka trajanja.

Rezervisanje za potencijalne gubitke zasniva se na proceni verovatnoće nastanka događaja statusa neizmirenja obaveza dužnika (default), koji se primenjuje od strane Grupe kako na osnovu individualne analize kreditnog rejtinga svakog dužnika, tako i na osnovu obračuna prosečne ponderisane procene iznosa rezervisanja po grupi ili skupu dužnika.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke potraživanja od kupaca formiraju se u zavisnosti od intervala dana kašnjenja potraživanja u odnosu na stopu gubitka utvrđenu za svaki interval kašnjenja, a koja se ne procenjuju na pojedinačnoj osnovi. Rezervisanja se ponovo procenjuju najmanje jednom godišnje i koriguju radi održavanja izmenjenog nivoa rizika, odnosno statistike gubitaka.

Maksimalna izloženost Grupe po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kupci u zemlji - bruto	4.208.005	2.975.939
Kupci u inostranstvu	2.292.712	2.324.861
- Evro zona	1.907.729	1.865.949
- Ostali bruto	384.983	458.912
Ispravka vrednosti kupaca	(2.494.986)	(1.724.491)
Ukupno	4.005.731	3.576.309

Ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca sa priznatim kreditnim gubicima i prosečnim stopama za utvrđivanje kreditnih gubitaka na dan 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Ispravka vrednosti u		Ispravka vrednosti u		Ispravka vrednosti	
	%	Bruto	%	Bruto	%	Bruto
	2023	2023	2023	2022	2022	2022
Individualna ispravka potraživanja:	54,1%	2.884.427	1.559.834	43,8%	1.717.669	752.466
Kolektivna ispravka potraživanja:						
Nedospela potraživanja	3,4%	2.169.347	72.273	4,0%	2.091.073	84.103
Doznja od 0-30 dana	14,4%	423.699	60.955	13,4%	431.038	57.747
Doznja od 31-60 dana	30,2%	140.247	42.298	27,0%	156.165	42.145
Doznja od 61-90dana	55,3%	94.470	52.228	47,3%	88.740	41.947
Doznja od 91-180 dana	91,5%	79.585	72.823	81,3%	130.927	106.450
Doznja od 181-360 dana	84,5%	126.631	107.052	96,4%	83.446	80.416
Doznja preko 360	90,6%	582.311	527.523	92,9%	601.742	559.217
Kolektivna ispravka		3.616.290	935.152		3.583.131	972.025
Ukupno		6.500.717	2.494.986		5.300.800	1.724.491

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje 31.decembra prethodne godine	1.724.491	1.916.112
Direktan otpis	-	(712.492)
Povećanje	1.171.925	938.314
Smanjenje	(394.561)	(413.000)
Kursne razlike	(6.869)	(4.443)
Stanje 31. decembra	2.494.986	1.724.491

4.4. Upravljanje rizikom kapitala

Grupa se opredelila za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala i poveća dobit Grupe.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Grupe i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine, koeficijent zaduženosti Grupe bio je kao što sledi:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Ukupne obaveze	2.767.409	2.342.741
Minus: gotovinski ekvivalenti i gotovina	4.675.717	3.490.816
Neto dugovanja	(1.908.308)	(1.148.075)
Kapital - Ukupno	29.934.402	26.780.803
Koeficijent zaduženosti	(0,064)	(0,043)

4.5 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Grupe vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Grupa smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Grupa smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5. PRIHODI OD PRODAJE ROBE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	3.029	6.230
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	872.415	841.492
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	917.324	810.679
Ukupno	1.792.768	1.658.401

6. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	55.017	40.791
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	2.071.312	1.551.870
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na domaćem tržištu	11.621.190	7.861.822
Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na inostranom tržištu	5.862.608	5.406.246
Ukupno	19.610.127	14.860.729

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga po artiklima

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od prodaje kiseonika	6.490.754	5.401.617
Prihodi od prodaje azota	4.140.893	3.752.328
Prihodi od prodaje argona	3.258.383	2.439.898
Prihodi od prodaje ostalih gasova	3.641.067	2.248.111
Prihod od prodaje ostalo	919.600	870.391
Prihod od prodaje usluga	2.952.198	1.806.785
Ukupno	21.402.895	16.519.130

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga po industrijskim granama kupaca

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Proizvodnja uglja, naftnih derivata, hemijskih proizvoda, gume i plastike	1.253.692	1.049.585
Proizvodnja metala i ostalih minerala	7.095.292	4.620.246
Proizvodnja staklenih i keramičkih proizvoda	230.989	199.117
Proizvodnja ostalih mašina i uređaja	1.941.421	1.469.722
Proizvodnja elektronskih i optičkih uređaja	364.281	364.861
Proizvodnja prehrane, pića i duvana	654.249	635.791
Proizvodnja električne energije	258.529	251.258
Državna uprava, zdravstveno i socijalno osiguranje	1.141.038	1.243.283
Ostala industrija	8.463.404	6.685.267
Ukupno	21.402.895	16.519.130

Prihodi od prodaje robe, proizvoda i usluga po dinamici priznavanja prihoda

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od prodaje proizvoda koji se priznaju u određenom trenutku vremena	14.649.627	13.188.712
Prihodi od prodaje proizvoda i usluge koji se priznaju tokom vremena	6.753.268	3.330.418
Ukupno	21.402.895	16.519.130

Prihodi od koji se realizuju „tokom vremena“, pored prihoda od usluga koje Društva pruža, najviše se odnosi na isporuke iz postrojenja u Smederevu i Boru. Prihodi koji se ostvaraju u ovim postrojenjima uključuju fiksnu i varijabilnu naknadu i predstavljaju obavezu izvršenja koja se ispunjava tokom trajanja vremena. Fiksna naknada se odnosi na naknadu za proizvodnju i funkcionisanje postrojenja u Smederevu, kao i naknadu za raspolaganje kapacitetima postrojenja u Boru. Navedene usluge se pružaju kontinualno tokom perioda trajanja ugovora i fakturišu na mesečnoj osnovi u dogovorenom fiksnom iznosu. Varijabilna naknada se odnosi na aktuelne količine proizvoda koje su isporučene kupcima i takođe se fakturiše na mesečnoj osnovi na bazi utvrđenih cena za isporučene količine.

Ugovoreni iznosi

U narednoj tabeli su prikazana potraživanja od prodaje, imovina i obaveze po osnovu ugovora sa kupcima.

U hiljadama RSD	Napomena	2023.	2022.
Potraživanja od prodaje	30	4.005.731	3.576.309
Imovina po osnovu ugovora koja je uključena u aktivna vremenska razgraničenja		-	-
Primljeni avansi		(75.069)	(83.020)
Obaveza po osnovu ugovora koja je uključena u pasivna vremenska razgraničenja	41	(236)	(314)

Obaveza po osnovu ugovora sa kupcima se odnosi na unapred naplaćene prihode koji će biti priznati nakon isporuke proizvoda.

Obaveze izvršenja po ugovorima sa kupcima

Sledeća tabela prikazuje informacije o prirodi i dinamici ispunjavanja obaveza izvršenja za ključne izabrane izvore prihoda:

<u>Vrsta proizvoda/ usluge</u>	<u>Priroda i dinamika ispunjenja obaveze izvršenja, uključujući značajne uslove plaćanja</u>	<u>Priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15 (u primeni od 1. januara 2020. godine)</u>
Kiseonik	Isporuka ili preuzimanje proizvoda od strane kupca. Ugovorena obaveza je izvršena prenosom kontrole. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	U određenom trenutku u vremenu
Azot	Isporuka ili preuzimanje proizvoda od strane kupca. Ugovorena obaveza je izvršena prenosom kontrole. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	U određenom trenutku u vremenu
Argon	Isporuka ili preuzimanje proizvoda od strane kupca. Ugovorena obaveza je izvršena prenosom kontrole. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	U određenom trenutku u vremenu
Ostali gasovi	Isporuka ili preuzimanje proizvoda od strane kupca. Ugovorena obaveza je izvršena prenosom kontrole. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	U određenom trenutku u vremenu
Usluge	Prihod se priznaje u obračunskom periodu u kojem je usluga izvršena. Ne postoji značajna komponenta finansiranja	Tokom vremena

7. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihod od premija, subvencija, donacija	13.700	24.443
Prihodi od zakupnina	290.974	253.252
Ostali poslovni prihod	116.590	62.368
Ukupno	421.264	340.063

8. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Prihod od aktiviranja robe	6.095	7.970
Prihod od aktiviranja gotovih proizvoda	8.116	56.769
Ukupno	14.211	64.739

9. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Nabavna vrednost prodate robe	1.509.445	1.489.457
Ukupno	1.509.445	1.489.457

10. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi materijala za izradu	1.589.171	1.523.693
Troškovi ostalog materijala	79.546	182.707
Troškovi goriva	104.777	114.900
Troškovi energije	6.226.430	3.882.080
Troškovi ostalih energenata	36.889	39.416
Troškovi rezervnih delova	200.452	180.205
Troškovi alata i sitnog inventara	28.108	23.205
Ukupno	8.265.373	5.946.206

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	1.413.852	1.224.879
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	221.459	197.096
Troškovi naknada po ugovoru o delu	28.024	28.621
Troškovi anažovanja po autorskim ugovorima	12.645	9.689
Troškovi naknada po osnovu ostalih ugovora	31.425	30.897
Troškovi naknade fizičkim licima	8.257	6.739
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	1.886	5.040
Ostali lični rashodi i naknade	130.776	118.825
Ukupno	1.848.324	1.621.786

12. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi transportnih usluga	1.077.385	1.087.321
Troškovi usluga održavanja	268.658	240.132
Troškovi zakupnina	165.731	172.996
Troškovi sajma	1.615	968
Troškovi reklame i propagande	21.383	26.060
Troškovi ostalih usluga	309.970	212.867
Ukupno	1.844.742	1.740.344

U ostale troškove spadaju troškovi stručnog osposobljavanja radnika, troškovi špedicije, troškovi obezbeđenja (2023. iznose RSD 68.245 hiljada , u 2022. iznose RSD 71.699 hiljada).

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	1.974.397	1.602.462
Nematerijalnih ulaganja	9.172	11.751
Ukupno	1.983.569	1.614.213

14. TROŠKOVI REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenima	45.872	-
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	7.336	8.225
Troškovi rezervisanja -ostalo	-	3.588
Ukupno	53.208	11.813

15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Troškovi neproizvodnih usluga	932.278	761.301
Troškovi reprezentacije	20.775	18.469
Troškovi premija osiguranja	89.942	67.243
Troškovi platnog prometa	11.497	22.315
Troškovi članarina	8.184	10.209
Troškovi poreza	35.084	37.160
Ostali nematerijalni troškovi	330.429	324.915
Ukupno	1.428.189	1.241.612

U troškove neproizvodnih usluga spadaju troškovi komisione prodaje, troškovi menadžmenta, troškovi licenci (u 2023. troškovi licenci iznosili su RSD 456.009 hiljada, a u 2022. troškovi licenci iznosili su RSD 284.287 hiljada).

U okviru troškova neproizvodnih usluga iskazani su i troškovi po osnovu usluge revizije finansijskih izveštaja i usluga treninga u ukupnom iznosu od RSD 7.857 hiljada za 2023. godinu (od čega su usluge treninga RSD 410 hiljada). (RSD 4.810 hiljada za 2022. godinu (od čega su troškovi usluga treninga RSD 528 hiljada).

16. FINANSIJSKI PRIHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Prihodi od kamata	44.733	30.716
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	21.061	22.071
Prihod po osnovu efekata valutne klauzule	-	-
Ostali finansijski prihodi	7.073	5.038
Ukupno	72.867	57.825

17. FINANSIJSKI RASHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Rashodi kamata	843	3.899
Rashodi od negativnih kursnih razlika	25.040	24.691
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	-	-
Ostali finansijski rashodi	1.439	21.142
Ukupno	27.322	49.732

18. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Obezvredenje dugoročnih plasmana	-	-
Obezvredenje potraživanja	777.364	525.314
Ukupno	777.364	525.314

19. OSTALI PRIHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	30.592	17.051
Dobici od prodaje materijala	540	433
Viškovi	1.983	4.798
Naplaćena ostala otpisana potraživanja	46.307	29.339
Prihodi od smanjenja obaveza	138	1.330
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	88.361	15.823
Ostali prihodi	4.141	15.265
Ukupno	172.062	84.039

20. OSTALI RASHODI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	15.547	30.277
Gubici od prodaje učešća u kapitalu i HOV	-	-
Manjkovi	1.074	5.371
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	68.422	23
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	21.486	2.971
Ostali nepomenuti rashodi	74.515	56.796
Ukupno rashodi	181.044	95.438

21. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Neto dobitak poslovanja koji se obustavlja	4.159	663
Neto gubitak poslovanja koji se obustavlja	(43.689)	(14.741)
Neto gubitak	(39.530)	(14.078)

22. POREZ NA DOBIT**(a) Komponente poreza na dobitak**

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Tekući poreski rashodi	669.891	471.091
Odloženi poreski rashodi	2.351	352
Odloženi poreski prihodi	(28.185)	(14.223)
Ukupno poreski prihodi/rashodi perioda	644.057	457.220

(b) Usaglašavanje iznosa poreskog rashoda i proizvoda dobitka proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dobitak pre oporezivanja	4.208.235	2.752.710
Porez na dobit po stopi od 15%	631.235	412.907
Poreski efekti rashoda koji se ne mogu odbiti za poreske svrhe	145.919	140.324
Poreski efekti prihoda koji su oslobođeni od oporezivanja	(154.268)	(97.982)
Poreski kredit za porez plaćen u drugim jurisdikcijama	(30.428)	(79.243)
Prestanak priznavanja ranije priznatih odbitnih privremenih razlika	(9.230)	(9.230)
Poreski gubitak iskorišćen u tekućem poreskom periodu	(6.902)	(6.888)
Ostalo	67.731	97.332
Ukupno	644.057	457.220
Efektivna poreska stopa	15%	17%

23. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

(a) Kretanja na odloženim porezima

2023	1 Januar			31 December					
	U hiljadama RSD	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze	Neto	Stavke priznate u bilansu uspeha	Stavke priznate u ostalom rezultatu	Ostalo	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze
Amortizacija osnovnih sredstava	232.397	(4.396)	228.001	35.065	-	1.746	269.789	(4.977)	264.812
Rashoda nastali po osnovu efekata promene računovodstvene politike - prva primena MSFI	18.461	-	18.461	(9.231)	-	-	9.230	-	9.230
Odložena poreska sredstva/ (obaveze)	250.858	(4.396)	246.462	25.834	-	1.746	279.019	(4.977)	274.042

2022	1 Januar			31 December					
	U hiljadama RSD	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze	Neto	Stavke priznate u bilansu uspeha	Stavke priznate u ostalom rezultatu	Ostalo	Odložena poreska sredstva	Odložene poreske obaveze
Amortizacija osnovnih sredstava	210.207	(5.017)	205.190	23.101	-	(290)	232.397	(4.396)	228.001
Rashoda nastali po osnovu efekata promene računovodstvene politike - prva primena MSFI	27.691	-	27.691	(9.230)	-	-	18.461	-	18.461
Odložena poreska sredstva/ (obaveze)	237.898	(5.017)	232.881	13.871	-	(290)	250.858	(4.396)	246.462

24. NEMATERIJALNA IMOVINA

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Patenti	Ostala Nematerijaln	Ukupno	
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 01.01.2022.godine	122.134	106.209	-	228.343
Povećanje u toku godine	1.135	-	-	1.135
Otuđenje i rashodovanje	(1.295)	-	-	(1.295)
Prenos	24.178	-	-	24.178
Ostalo-kursne razlike	(3.811)	463	-	(3.348)
Stanje na dan 31.12.2022.	142.341	106.672	-	249.013
Povećanje u toku godine	282	-	-	282
Otuđenje i rashodovanje	(159)	-	-	(159)
Prenos	3.151	-	-	3.151
Ostalo-kursne razlike	(97)	974	-	877
Stanje na dan 31.12.2023. godine	145.518	107.646	-	253.164
Ispravka vrednosti				
Stanje na dan 01.01.2022.godine	109.666	76.495	-	186.161
Amortizacija tekuće godine	5.125	6.626	-	11.751
Otuđenje i rashodovanje	(1.295)	-	-	(1.295)
Prenos sa drugih konta	-	-	-	-
Ostalo-kursne razlike	(392)	60	-	(332)
Stanje na dan 31.12.2022.	113.104	83.181	-	196.285
Amortizacija tekuće godine	8.049	1.123	-	9.172
Otuđenje i rashodovanje	(159)	-	-	(159)
Prenos sa drugih konta	-	-	-	-
Ostalo- kursne razlike	(90)	180	-	90
Stanje na dan 31.12.2023. godine	120.904	84.484	-	205.388
Sadašnja vrednost 31.12.2022.	29.237	23.491	-	52.728
Sadašnja vrednost 31.12.2023.	24.614	23.162	-	47.776

25. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U hiljadama RSD	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Oprema po MSFI 16-lizing	Nekretnine postrojenja i oprema u pripremi	Ostale nepokrenoti postrojenja i oprema	Avansi za nekretnine postrojenja i opremu	Ulaganja na tuđim nekretninama postrojenjima i opremi	Ukupno
Nabavna vrednost									
Stanje na dan 01.01.2022.	652.210	3.156.690	25.061.771	24.996	3.772.141	500	596.491	7.656	33.272.455
Povećanje u toku godine	-	215.531	1.167.249	364	2.467.358	-	708.648	-	4.559.150
Otuđenje i rashodovanje	-	(26.416)	(186.025)	-	-	-	-	-	(212.441)
Prenos	-	88.219	1.511.780	-	(854.956)	-	(769.221)	-	(24.178)
Ostalo-kursne razlike	9.048	3.814	34.804	3.863	(1.687)	-	-	-	49.842
Stanje na dan 31.12.2022.	661.258	3.437.838	27.589.579	29.223	5.382.856	500	535.918	7.656	37.644.828
Povećanje u toku godine	-	308.079	772.031	-	861.629	-	562.383	-	2.504.122
Otuđenje i rashodovanje	-	(2.053)	(282.169)	(3.427)	-	-	-	-	(287.649)
Prenos	-	10.637	3.482.322	-	(2.666.759)	-	(829.351)	-	(3.151)
Ostalo-kursne razlike	18.210	10.748	26.051	482	(356)	-	-	-	55.135
Stanje na dan 31.12.2023.	679.468	3.765.249	31.587.814	26.278	3.577.370	500	268.950	7.656	39.913.285
Ispravka vrednosti									
Stanje 01.01.2022.godine	-	1.593.055	15.202.749	8.236	-	-	-	3.676	16.807.716
Amortizacija tekuće godine	-	89.452	1.508.208	2.995	-	-	-	604	1.601.259
Otuđenje i rashodovanje	-	(5.607)	(172.781)	-	-	-	-	-	(178.388)
Prenos sa drugih konta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	1.707	31.296	359	-	-	-	-	33.362
Stanje na dan 31.12.2022.	-	1.678.607	16.569.472	11.590	-	-	-	4.280	18.263.949
Amortizacija tekuće godine	-	100.436	1.870.022	2.132	-	-	-	605	1.973.195
Otuđenje i rashodovanje	-	(1.829)	(229.732)	(3.049)	-	-	-	-	(234.610)
Prenos sa drugih konta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo- kursne razlike	-	4.879	10.391	385	-	-	-	-	15.655
Stanje na dan 31.12.2023	-	1.782.093	18.220.153	11.058	-	-	-	4.885	20.018.189
Sadašnja vrednost 31.12.2022.	661.258	1.759.231	11.020.107	17.633	5.382.856	500	535.918	3.376	19.380.879
Sadašnja vrednost 31.12.2023.	679.468	1.983.156	13.367.661	15.220	3.577.370	500	268.950	2.771	19.895.096

Grupa uzima u zakup boce za gas (cylinders) sa ugovorom do jedne godine. Ovi zakupi su kratkoročni i/ili zakupi stvari male vrednosti. Grupa je odlučila da ne priznaje imovinu sa pravom korišćenja i obaveze za lizing za ove zakupe.

Troškovi koji se odnose na kratkoročni zakup i zakup imovine male vrednosti za 2023. godinu iznose RSD 160.425 hiljada (2022. godina: RSD 172.996 hiljada).

26. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januara	51.758	51.758
Nabavke u toku godine	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-
Prenosi (napomena 26)	-	-
Stanje na dan 31. decembra	51.758	51.758
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januara .	5.873	4.670
Amortizacija u toku godine	1.202	1.203
Otuđenja i rashodovanja	-	-
Stanje na dan 31. decembar	7.075	5.873
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra	44.683	45.885

27. UČEŠĆA U KAPITALU PRAVNIH LICA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravka vrednosti Učešća u kapitalu Tehnogas Hellas	(26.007)	(26.007)
Ukupno Tehnogas Hellas	-	-
Učešće u kapitalu Cryon Zaprešići	63.181	63.261
Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	31.624	31.624
Ispravka vrednosti učešća u kapitalu ostalih prav.lica	(28.187)	(28.187)
Ukupno učešće u kapitalu drugih pravnih lica	66.618	66.698

28. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I OSTALA DUGORČNA POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Ostali dugoročni plasmani	142.112	152.785
Potraživanja po osnovu prodaje dužim od 12 meseci	13.591	37.497
Ostala potraživanja sa rokom naplate dužim od 12 meseci	12.252	13.909
Ispravka vrednosti ostalih dugoročnih plasmana	(1.271)	(1.271)
Ostali dugoročni finansijski plasmani neto	166.684	202.920

Ostali dugoročni plasmani prevashodno, u iznosu od RSD 140.845 hiljada, se odnose na stambene pozajmice odobrene zaposlenima, uz kamatnu stopu od 3 % godišnje, na period do 20 godina. Stambeni krediti su vezani za EUR i otplaćuju se u vidu mesečnih anuiteta. Od ukupno odobrenih plasmana po ovom osnovu u iznosu od EUR 2.833 hiljada u dinarskoj protivvrednosti, Društvo je naplatilo iznos od EUR 1.360 hiljada u dinarskoj protivvrednosti, zaključno sa 31. decembrom 2023. godine. Ukupan iznos plasmana po ovom osnovu (ostatak duga), uključujući i dospela nenaplaćena potraživanja na dan 31. decembra 2023. godine i tekuća dospeća u iznosu od RSD 31.807 hiljada (napomena 32), iznosi RSD 172.652 hiljada. Po ovom osnovu Društvo je formiralo ispravku vrednosti u iznosu od RSD 965 hiljada.

29. ZALIHE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Materijal i rezervni delovi	299.208	248.679
Ispravka vrednosti materijala, rez.del	(24.376)	(4.588)
Nedovršena proizvodnja	96.486	56.110
Ispravka vrednosti nedovršene proizvodnje	(1.005)	-
Govori proizvodi	133.728	98.359
Ispravka vrednosti gotovih proizvoda	(1.719)	(599)
Roba	315.777	322.046
Ispravka vrednosti robe	(41.789)	(21.057)
Dati avansi u zemlji	19.832	27.455
Dati avansi u inostranstvu	6.320	17.506
Ukupno	802.462	743.911

30. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	55.017	40.791
Kupci ostala povezana pravna lica u zemlji	3.294	1.783
Kupci ostala povezana pravna lica u inostranstvu	374.234	335.840
Kupci u zemlji	4.204.711	2.974.156
Kupci u inostranstvu	1.863.461	1.948.230
Bruto potraživanja od kupaca	6.500.717	5.300.800
Ispravka vrednosti kupac u zemlji	(2.101.783)	(1.375.875)
Ispravka vrednosti kupaca u inostranstvu	(393.203)	(348.616)
Ispravka vrednosti kupaca	(2.494.986)	(1.724.491)
Neto kupci matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	55.017	40.791
Neto kupci ostala povezana pravna lica u zemlji	3.294	1.783
Neto kupci ostala povezana pravna lica u inostranstvu	374.234	335.840
Neto kupci u zemlji	2.102.928	1.598.281
Neto kupci u inostranstvu	1.470.258	1.599.614
Ukupno kupci, neto	4.005.731	3.576.309

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od prodaje za 2023. i 2022. godinu obelodanjene su u napomeni 4.3.

31. OSTALA POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Potraživanja od zaposlenih	1.443	2.007
Potraživanja od državnih organa	32.601	56.068
Potraživanja za naknadu štete	15.339	12.731
Ostala kratkoročna potraživanja	34.975	29.568
Ispravka vrednosti ostalih kratkoročnih potraživanja	(16.919)	(16.919)
Ostala potraživanja neto	67.439	83.455

32. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	32.601	35.479
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	2.549.212	1.042.457
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti	2.984	2.984
Ispravka vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti	(2.984)	(2.984)
Ukupno	2.581.813	1.077.936

Ostali kratkoročni finansijski plasmani odnose se na kratkoročno oročene depozite kod banaka u zemlji.

Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji uključuju kratkoročne zajmove date zaposlenima u iznosu od RSD 794 hiljade i dospele nenaplaćene stambene kredite date zaposlenima, kao i tekuća dospeća istih u ukupnom iznosu od RSD 31.807 hiljadu.

33. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Hartije od vrednosti	477	335
Dinarski tekući računi	964.498	454.823
Blagajna	1.716	1.705
Devizni tekući računi	3.708.323	3.033.250
Ostala novčana sredstva	703	703
Ukupno	4.675.717	3.490.816

Deponovana novčana sredstva se nalaze kod domaćih banaka. Na dinarske i devizne tekuće račune obračunava se kamatna stopa koja je vezana za referentnu kamatnu stopu NBS ili „beoniu“ za dinarska sredstva ili je vezana za „eoniu“ ako se radi o deviznim sredstvima.

34. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Unapred plaćeni troškovi	4.577	8.785
Razgraničeni PDV	46.131	31.486
Ostala AVR	12.206	1.958
Ukupno	62.914	42.229

35. KAPITAL

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Akcijski kapital	1.865.984	1.865.984
Ostali kapital	4.880	4.880
Emisiona premija	13.371	13.371
Zakonske rezerve	367.036	367.036
Statutarne rezerve	915.195	915.195
Neraspoređena dobit	26.543.508	23.393.833
Gubitak	(65.231)	(65.231)
Učešće bez prava kontrole	292.810	285.728
Neralizovani gubici /dobici povodom HOV	(3.151)	7
Ukupno	29.934.402	26.780.803

Osnovni kapital

Osnovni kapital Matičnog društva se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembra 2023. godine, akcijiški kapital se sastoji od 1.036.658 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 1.800 RSD.

Većinski vlasnik Matičnog društva je Messer SE&CO KGaA sa 81.94% akcija i prava glasa.

Struktura akcijiškog kapitala na dan 31. decembra 2022. i 2023. godine:

	Broj običnih akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa u %
Messer SE&CO KGaA	849.396	1.528.913	81,94
Akcijiški kapital manjinskih akcionara	187.262	337.071	18,06
Ukupno	1.036.658	1.865.984	100,00

PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve (grupa 32)	Rev. rezerve (grupa 33)	Neraspoređeni dobitak	Gubitak	Učešće bez prava kontrole	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2022.	1.865.984	4.880	13.371	1.282.231	1.378	21.681.292	(65.231)	281.930	25.065.835
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	(606.445)	-	-	(606.445)
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	(1.371)	2.291.692	-	3.798	2.294.119
Ostalo	-	-	-	-	-	27.294	-	-	27.294
Stanje na dan 31.12.2022.	1.865.984	4.880	13.371	1.282.231	7	23.393.833	(65.231)	285.728	26.780.803
Isplaćena dividenda	-	-	-	-	-	(466.496)	-	-	(466.496)
Rezultat tekuće godine	-	-	-	-	(3.158)	3.564.178	-	7.082	3.568.102
Ostalo	-	-	-	-	-	51.993	-	-	51.993
Stanje na dan 31.12.2023.	1.865.984	4.880	13.371	1.282.231	(3.151)	26.543.508	(65.231)	292.810	29.934.402

Učešće bez prava kontrole

Na osnovu odluke Odbora direktora i potpisanog ugovora o kupoprodaji udela od 7. avgusta 2018. godine, Matično društvo je steklo 91.24% vlasništva u društvu Messer Slovenija za iznos od EUR 25.020.541, otkupom postojećeg udela koji je bio u vlasništvu povezanog pravnog lica Messer Belgium N.V. Isplata kupoprodajne cene udela izvršena je tokom avgusta 2018. godine. Tokom novembra 2018. godine Matično društvo je unelo dodatan ulog u Messer Slovenija u formi dokapitalizacije u ukupnom iznosu od EUR 5.500.000. Sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine Matično društvo poseduje 98.47%. Tokom 2019. godine izvršena je dokapitalizacija u iznosu od EUR 5.000.000. Sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine Matično društvo poseduje 99,13% , takođe na dan 31. decembra 2022. godine Matično društvo je posedovalo 99,13%.

Kretanje na poziciji učešća bez prava kontrole je prikazano u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.
Vrednost učešća bez prava kontrole u trenutku akvizicije	276.345
Rezultat iz predhodne godine koji pripada manjinskim akcionarima	9.383
Tekući rezultat koji pripada manjinskim akcionarima	7.082
Ukupno	292.810

36. DUGOROČNA REZERVISANJA

(a) **Struktura dugoročnih rezervisanja je prikazana kako sledi:**

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dugoročna rezervisanja za sudske sporove	97.812	55.725
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	46.985	47.416
Ukupno	144.797	103.141

Na dan 31. decembra 2023. godine, Grupa je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći po osnovu verovatnih negativnih ishoda sudskih sporova koji se vode protiv Grupe.

(b) **Promene na dugoročnim rezervisanjima za sudske sporove u toku 2023. i 2022. godine bile su sledeće:**

U hiljadama RSD	Rezervisanje za sudske sporove
Stanje na dan 1. 01.2022. godine	55.500
Dodatna rezervisanja	8.225
Iskorišćena rezervisanja	-
Ukidanje u korist prihoda	(8.000)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	55.725
Dodatna rezervisanja	62.087
Iskorišćena rezervisanja	-
Ukidanje u korist prihoda	(20.000)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	97.812

37. DUGOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dugoročne obaveze po osnovu lizinga	12.032	13.274
Ostale dugoročne obaveze	5.859	5.866
Ukupno	17.891	19.140

Dospeće navedenih obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023	2022
Period otplate do 1 godine	-	-
Period otplate od 1 do 5 godina	17.891	19.140
Period preko 5 godina	-	-
Ukupno	17.891	19.140

38. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kratkoročne finansijske obaveze prema MSFI 16- Lizing	1.303	2.247
Ukupno	1.303	2.247

39. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Dobavljači matična i povezana pravna lica u inostranstvu	170.490	215.480
Dobavljači ostala povezana pravna lica u inostranstvu	63.840	294.883
Dobavljači u zemlji	1.065.761	481.082
Dobavljači u inostranstvu	580.126	760.514
Ukupno kratkoročne obaveze iz poslovanja	1.880.217	1.751.959

40. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
<u>Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada</u>		
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	90.620	89.183
Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada	-	-
Ostale obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	2.708	1.382
<u>Druge obaveze</u>		
Ostale specifične obaveze iz poslovanja	-	-
Obaveze za PDV	77.826	59.194
Obaveze za porez na dobitak	148.654	46.766
Obaveze za neisplaćene dividende	17.819	15.062
Obaveze za kratkoročna rezervisanja	71.360	23.465
Ostale kratkoročne obaveze	9.584	9.188
Ukupno	418.571	244.240

41. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Unapred obračunati troškovi	30.034	133.440
Obračunati prihodi budućeg perioda	194.314	844
Unapred naplaćeni prihodi	236	314
Ukupno	224.584	134.598

42. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Tuđa oprema	160	160
Date bankarske garancije	96.199	88.560
Ostalo	1.074	1.074
Primljene garancije i jemstva	12.949	17.900
Stanje na dan 31. decembar	110.382	107.694

43. ZARADA PO AKCIJI

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Neto dobitak koji pripada matičnom pravnom licu	3.557.096	2.291.692
Prosečan ponderisani broj akcija	1.036.658	1.036.658
Zarada po akciji u RSD	3.431	2.211

44. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Grupa pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Grupe i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi.

Transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećim tabelama:

Potraživanja po osnovu prodaje

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer Bulgaria	127.836	91.543
Messer Hungarogaz KFT	65.961	54.201
Messer Croatia Plin	55.709	48.284
Messer SE&CO KGaA	55.017	40.791
Messer Tehnoplina	45.021	40.873
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	43.757	51.472
Messer Romania Gaz S.R.L	24.726	35.494
Messer Mostar Plin	5.248	4.083
Messer Gas Pak	3.515	7.391
Messer Medical	3.294	1.783
MEC Group	2.461	822
Messer Technogas Praha	-	1.586
Messer BV	-	76
Messer Austria	-	8
Messer Poljska	-	7
Ukupno	432.545	378.414

Obaveze iz poslovanja

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer SE&CO KGaA	170.490	215.480
Messer Gas Pak	14.061	57.575
Messer Austria	13.503	29.510
Messer Croacija	12.069	154.733
Messer Hungarogas	11.326	13.222
MEC Group	7.611	17.917
Messer Tatragas	2.226	-
Messer Tehnoplín	1.875	13.961
Messer Vardar Tehnogas	1.055	1.994
Messer Industriegase	114	322
Messer Technogas Praha	-	2.464
Messer Polska	-	1.425
Messer Bulgaria	-	939
Messer Medical Austria	-	821
Ukupno	234.330	510.363

Prihodi od prodaje robe, usluga, proizvoda, osnovnih sredstava, zakupa

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer Bulgaria	537.167	303.046
Messer Hungarogas	339.412	370.306
Messer Tehnoplín	328.557	205.069
Messer Croatia Plin	317.993	273.898
Messer Romania	300.734	209.415
Messer Vardar Tehnogas	249.660	188.816
Messer SE&CO KGaA	59.290	40.479
Messer Mostar Plin	65.719	54.148
Messer Medical	10.963	5.031
Messer Tatragas	6.901	17.442
MEC GROUP	4.456	659
Messer Ibérica de Gases SA	705	-
Messer Polska	352	-
OOO Elme Messer K	235	6.084
Messer Medical Austria	-	1.643
Messer Technogas Praha	-	1.585
Messer B.V	-	76
Messer Austria	-	52
Ukupno	2.222.144	1.677.749

Potraživanja za date avanse za osnovna sredstva i robu

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer SE & Co. KGaA	29.403	152.883
Messer Cutting Welding	-	2.128
Ukupno	29.403	155.011

45. ZARADE I OSTALA PRIMANJA KLJUČNOG RUKOVODEĆEG OSOBLJA (Odbora direktora)

Zarade i ostala primanja ključnog rukovodećeg osoblja Matičnog društva (Odbora direktora) prikazana su kako sledi:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kratkoročna primanja	33.945	27.504
Ukupno	33.945	27.504

Članovi Komisije za reviziju su i članovi Odbora direktora i navedeni iznos obuhvata njihovu ukupnu nadoknadu.

46. NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE

U skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu Matično društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i poveriocima. Usaglašavanje potraživanja i obaveza izvršeno je sa stanjem na dan 31. avgust 2023. godine.

Procenat usaglašenih potraživanja i obaveza na gore navedeni datum je sledeći:

U %	2023.	2022.
Potraživanja po osnovu prodaje	95,2%	95,64%
Dugoročna potraživanja	93%	93%
Ostala potraživanja	100%	100%
Obaveze iz poslovanja	100%	100%
Dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze	100%	100%
Ostale obaveze	100%	100%
Iznos neusaglašenih potraživanja po osnovu prodaje u HRSD	213.342	136.860
Iznos neusaglašenih dugoročnih potraživanja u HRSD	9.057	7.048

47. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

(a) *Sudski sporovi*

Grupa je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Grupa procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Na dan 31. decembra 2023. godine Grupa se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 36 na dan 31. decembra 2023. godine Grupa je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 97.812 hiljada.

Na osnovu procene menadžmenta, i na bazi iskustva iz prethodnih godina, rukovodstvo Grupe smatra da ne postoji potreba da dodatnim ukalkulisanjem i korekcijama u finansijskim Izveštajima.

Izdana jemstva i garancije

U hiljadama RSD

Garancija izdata u korist Carinske uprave	29.000
Garancija izdata u korist Elektroprivrede Srbije	18.483
Garancija izdata u korist KBC Srbije	14.860
Garancija izdata u korist KBC Zvezdara	8.000
Garancija izdata u korist Beogradskog vodovoda i kanalizacija	5.088
Garancija izdata u korist KBC Bežanijska kosa	3.564
Garancija izdata u korist KBC Zemun	3.235
Garancija izdata u korist JP Putevi Srbije	1.100
Garancija izdata u korist Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica	951
Garancija izdata u korist Klinički centar Crne Gore Podgorica	915
Garancija izdata u korist JUP Istraživanje i razvoj	897
Garancija izdata u korist SB Dr Jovan Bulajić Brezovik	499
Garancija izdata u korist OB Kotor	469
Garancija izdata u korist KC Crne Gore Podgorica	351
Garancija izdata u korist OB Berane	350
Garancija izdata u korist OB Bjelo Polje	293
Garancija izdata u korist Institut za javno zdravlje Crne Gore	188
Garancija izdata u korist SB Vaso Ćuković Risan	176
Garancija izdata u korist OB Blažo Orlandić Bar	141

Ukupno na dan 31. decembar 2022. godine	88.560
--	---------------

U hiljadama RSD

Garancija izdata u korist Carinske uprave	29.000
Garancija izdata u korist Elektroprivrede Srbije	25.393
Garancija izdata u korist Beogradskog vodovoda i kanalizacija	12.430
Garancija izdata u korist Klinički centar Srbije	10.570
Garancija izdata u korist KBC Zvezdara	4.000
Garancija izdata u korist KBC Zemun	2.428
Garancija izdata u korist Republički HMZ	2.194
Garancija izdata u korist KBC Bežaniska kosa	2.021
Garancija izdata u korist Zdravstveni centar Zaječar	1.173
Garancija izdata u korist Centar za ekotoksična ispitivanja Podgorica	1.064
Garancija izdata u korist KBC Kotor	1.025
Garancija izdata u korist JP Putevi Srbije	1.000
Garancija izdata u korist KC Crne Gore Podgorica	914
Garancija izdata u korist JUP Istraživanje i razvoj	897
Garancija izdata u korist Institut za javno zdravlje Crne Gore	375
Garancija izdata u korist Opšte bolnice Berani	354
Garancija izdata u korist Opšte bolnice Bar	352
Garancija izdata u korist Specijalne bolnice Nikšić	264
Garancija izdata u korist Opšte bolnice Nikšić	246
Garancija izdata u korist Specijalne bolnice Vaso Čuković	205
Garancija izdata u korist Instituta za javno zdravlje Crne Gore	188
Garancija izdata u korist Specijalne bolnice Dr Bulajić Nikšić	106

Ukupno na dan 31. decembar 2023. godine **96.199**

48. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Dana 23.02.2024. godine većinski vlasnik Matičnog Društva, Messer SE&Co. KgaA objavio je Obaveštenje o nameri preuzimanja preostalih akcija Matičnog Društva tj. 17,91% akcija Matičnog Društva. Dana 25.03.2024. većinski vlasnik Matičnog Društva je izašao sa Ponudom za preuzimanje akcija. Ponudač se obavezuje da plati 25.000,00 RSD po jednoj akciji. Ponuda važi od 26.03.2024. do 15.04.2024.godine.

U Beogradu, 12.04.2024. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Zakonski zastupnik

Olivera Rogović
Rukovodilac računovodstva

Ernst Bode
Izvršni direktor

U skladu sa članom 34. i 35. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS" broj 73/2019 i 44/2021), Zakonom o tržištu kapitala i ostalim podzakonskim akata, „Messer Tehnogas“ AD iz Beograda, Banjički put 62, MB: 07011458 objavljuje:

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2023. GODINU

1. Opšti podaci

Messer Tehnogas AD Beograd („Društvo“ ili „Matično društvo“) je javno akcionarsko društvo registrovano u Srbiji koje se bavi proizvodnjom i prometom tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme. Matični broj preduzeća je 07011458, PIB 100002942. Isto ima registrovan ogranak (deo stranog društva) u Crnoj Gori.

Sedište Društva je u Beogradu, Banjički put 62.

Web adresa Društva je www.messer.rs.

E-mail adresa Društva je postoffice@messer.rs.

Broj i datum Rešenja o upisu u registar privrednih subjekata BD 13962/2005, 28.04.2005.

Osnovna delatnost Društva je pod šifrom 02011, proizvodnja industrijskih gasova.

Broj izdatih običnih akcija je 1.036.658 a nominalna vrednost akcije je RSD 1.800,00.

Messer Tehnogas kao akcionarsko društvo je uključeno u organizovano trgovanje Beogradske berze u segmentu trgovanja Open Market.

Uplaćeni i upisani kapital društva je RSD 1.865.984.400,00.

Revizorska kuća koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj je: Revizorska kuća Crowe RS Advisory d.o.o Beograd.

Društvo je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasa, locirana u Rakovici u blizini Beograda.

Sadašnji većinski vlasnik je Messer SE & Co. KGaA koji je pravni sledbenik Messer Group odnosno Messer Griesheim GmbH sa učešćem u kapitalu od 81,93%, sa vlasništvom 849.396 običnih akcija na dan 31.12.2023.

Messer Tehnogas a.d., Beograd kao kontrolno (matično) društvo (u daljem tekstu: Matično društvo ili Društvo) i njegova zavisna društva čine grupu (u daljem tekstu: Grupa).

U okviru grupe, pored Matičnog društva, posluju još četiri zavisna društva i to:

- Messer GTM d.o.o., Kosovska Mitrovica, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer GTM je 100%.
- Messer BH Gas d.o.o, Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska koje ima dve Poslovne jedinice u Bosni i Hercegovini, jednu u Sarajevu i jednu Zenici, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer BH GAS je 100%.
- Messer Albagaz d.o.o., Tirana, Albanija, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer Albagas je 100%.
- Messer Slovenija, Ruše, Slovenija, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer Sloveniji je 99,13%.

2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica

Matično društvo je registrovano za proizvodnju i promet tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme.

Proizvodni portfolio tehničkih gasova Matičnog društva čine sledeći gasovi:

- Kiseonik,
- Azot,
- Argon,
- Ugljen-dioksid,
- Acetilen,
- Vodonik,
- Helijum,
- Suvi led,
- Azot - suboksid,
- Medicinski gasovi,
- Specijalni i čisti gasovi i gasne smeše,
- Rashladni fluidi i
- Ostali gasovi.

Pored prodaje industrijskih, medicinskih i specijalnih gasova, Matično društvo se bavi i prodajom prateće opreme iz oblasti gasova, opreme za sečenje i zavarivanje, kao i tehnologije habanja i trenja najvećim delom iz programa Castolin Eutectic.

Matično društvo posluje u skladu sa sledećim standardima: ISO 9001-2015, ISO 14001-2015, FSSC 22000, ISO 17025 i ISO 13485. Pored toga poseduje i GMP Evropske unije za medicinski kiseonik i medicinski azot – suboksid, kao i domaće sertifikate za medicinske gasove izdate od strane Ministarstva zdravlja Republike Srbije.

Matično društvo ima jednodomno upravljanje pa osim Skupštine akcionara ima Odbor direktora. Izvršni član Odbora direktora je Izvršni direktor i zakonski zastupnik Društva.

Odbor direktora za 2023. godinu sačinjavaju:

- Valentin Ilievski, predsednik;
- Dragijana Radonjić - Petrović, član;
- Dragan Đuričin, član;
- James Thornley, član; i
- Ernst Bode, član.

Menadžment za 2023. Preduzeća sačinjavaju:

- Ernst Bode, Izvršni direktor i zakonski zastupnik;
- Mirko Goranović, Direktor administracije

Članu odbora direktora James Thornley mandat je započeo 24.06.2023., do 23.06.2023. član odbora je bio Franz Gerfried Schmidt.

3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja Grupe, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje relevantne za određenu vrstu poslovne aktivnosti, a naročito finansijsko stanje u kome se ono nalazi, kao i podatke važne za procenu stanja imovine društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Poslovanje Grupe u 2023. godini u poređenju sa prethodnom godinom:

	31.12.2023.	31.12.2022.
KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA	RSD 000	RSD 000
Poslovni prihodi	21.965.754	16.967.579
Prihodi od prodaje	21.402.895	16.519.130
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	14.211	64.739
Povećanje vrednosti zaliha	125.691	32.234
Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine	1.693	11.413
Ostali poslovni prihodi	421.264	340.063
Poslovni rashodi	(16.977.188)	(13.672.171)
Nabavna vrednost prodate robe	(1.509.445)	(1.489.457)
Troškovi materijala, goriva i energije	(8.265.373)	(5.946.206)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali troškovi	(1.848.324)	(1.621.786)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(2.036.777)	(1.626.026)
Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine	(44.338)	(6.740)
Ostali poslovni rashodi	(3.272.931)	(2.981.956)
Poslovni dobitak	4.988.566	3.295.408
Finansijski prihodi	72.867	57.825
Finansijski rashodi	(27.322)	(49.732)
Prihodi od usklađenja vrednosti imovine	0	0
Rashodi od usklađenja vrednosti imovine	(777.364)	(525.314)
Ostali prihodi	172.062	84.039
Ostali rashodi	(181.044)	(95.438)
Dobitak/Gubitak iz redovnog poslovanja	4.247.765	2.766.788
Neto (gubitak)/dobitak poslovanja	(39.530)	(14.078)
Dobitak pre oporezivanja	4.208.235	2.752.710
Poreski rashodi perioda	(669.891)	(471.091)
Odloženi poreski rashodi/prihodi	25.834	13.871
Neto dobitak	3.564.178	2.295.490

Poslovanje Grupe u 2023. godini u poređenju sa prethodnom godinom:

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA	31.12.2023. RSD 000	31.12.2022. RSD 000
AKTIVA		
Stalna imovina		
Nematerijalna ulaganja	47.776	52.728
Nekretnine, postrojenja i oprema	19.939.779	19.426.764
Učešća u kapitalu	66.618	66.698
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	172.543	208.786
Ukupna stalna imovina	20.226.716	19.754.976
Zalihe	802.462	743.911
Potraživanja od prodaje	4.005.731	3.576.309
Druga potraživanja	67.439	186.509
Kratkoročni finansijski plasmani	2.581.813	1.077.936
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.675.717	3.490.816
AVR	62.914	42.229
Ukupna obrtna imovina	12.196.076	9.117.710
Odložena poreska sredstva	279.019	250.858
UKUPNA POSLOVNA AKTIVA	32.701.811	29.123.544
Vanbilansna aktiva	110.382	107.694
PASIVA		
Kapital		
Osnovni i ostali kapital	1.870.864	1.870.864
Rezerve	1.292.451	1.295.609
Učešće bez prava	292.810	285.728
Neraspoređena dobit	26.478.277	23.328.602
Ukupan kapital	29.934.402	26.780.803
Dugoročna rezervisanja	144.797	103.141
Dugoročni krediti	12.032	13.274
Dugoročne obaveze	5.859	5.866
Kratkoročne obaveze		
Kratkoročne finansijske obaveze	1.303	2.247
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	75.069	83.020
Obaveze prema dobavljačima	1.880.217	1.751.959
Ostale kratkoročne obaveze	418.571	244.240
PVR	224.584	134.598
Ukupne kratkoročne obaveze	2.599.744	2.216.064
Odložene poreske obaveze	4.977	4.396
UKUPNA POSLOVNA PASIVA	32.701.811	29.123.544
Vanbilansna pasiva	110.382	107.694

FINANSIJSKI POKAZATELJI GRUPE		
Prinos na ukupan kapital	14,19	%
Neto prinos na sopstveni kapital	11,91	%
Stepen zaduženosti	8,45	%
Stopa neto dobitka	16,23	%
I stepen likvidnosti	179,85	%
II stepen likvidnosti	438,26	%
Opšti racio likvidnosti	469,13	%
Neto obrtni kapital	9.596.332	HRSD

Broj radnika po organizacionim jedinicama Matičnog društva:

Ogranci	31.12.2023.	31.12.2022.
Beograd	136	128
Smederevo	50	45
Pančevo	43	35
Novi Sad	18	18
Niš	24	24
Bor	17	16
Kraljevo	52	52
Petrovac na moru	19	21
Ukupno	359	339

Prosečna broj zaposlenih u Grupi:

Grupa	2023.	2022.
Messer Tehnogas, Beograd	348	341
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	1	5
Messer BH Gas, Petrovo	23	24
Messer Albagaz, Tirana	22	22
Messer Slovenija, Ruše	96	92
Ukupno	490	484

4. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Na unapređenju uslova iz oblasti zaštite životne sredine sprovedene su sledeće aktivnosti:

Novi Sad:

1. Zamena postojećih sijalica u proizvodnim pogonima i kancelarijama sa energetske efikasnim led svetiljkama i panelima
2. Zasađenih 20 stabala drveća u fabričkom krugu

Smederevo:

1. Instalirana solarna elektrana u Smederevu, ukupne snage 800 kWp

Bor:

1. Ugradnja solarnih panela na krovu fabrike ASU3 100 kWp
2. Ugradnja novih led sijalica u upravnoj zgradi
3. Uklanjanje opasnog i neopasnog otpada iz kruga fabrike

Kraljevo:

1. Ugradnja prigušivača buke na rasteretnom vodu u punionici kiseonika 3.5
2. Ugradnja solarnih panela ukupnog kapaciteta Q=380 kW
3. Zamena peleta, kao goriva za grejanje, sa prirodnim gasom
4. Sukcesivna zamena stare klasične rasvete sa novom LED

Niš:

1. Sukcesivna ugradnja LED osvetljenja u DC Niš
2. Zasađivanje rodnog drveća (zasadi jabuka) na placu u Merošini
3. Sređivanje biodiska, uređaja za preradu sanitarnih voda

Pančevo:

1. Izgradnja solarne elektrane snage 60 kWp
2. Nabavka sistema za tretman otpadne vode u pogonu Rusanda

Beograd:

1. Razvoj protočnog sistema za tretman tehnoloških voda nastalih u pogonu azot-suboksida i smanjenje nivoa azotnih jedinjenja na dozvoljene granične vrednosti
2. Zasađeno ukupno 111 sadnica.

5. Svi značajni događaji po završetku poslovne godine

Dana 23.02.2024. godine većinski vlasnik Društva, Messer SE&Co. KgaA objavio je Obaveštenje o nameri preuzimnja preostalih akcija Društva tj. 17,91% akcija Društva. Dana 25.03.2024. većinski vlasnik društva je izašao sa Ponudom za preuzimanje akcija. Ponuđač se obavezuje da plati 25.000,00 RSD po jednoj akciji. Ponuda važi od 26.03.2024. do 15.04.2024.godine.

6. Planirani budući razvoj i opis očekivanog razvoja Grupe u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Grupe, kao i glavni rizici i pretnje kojima je poslovanje Grupe izloženo

U planu poslovanja matičnog Društva za 2024. godinu planirani su prihodi od prodaje u iznosu od RSD 18.905.758 hiljada i investicije u iznosu od RSD 2.772.486 hiljada.

Plan Grupe je da održi pozitivnu finansijsku situaciju i ostvari planirane investicije kako bi održalo svoju poziciju na tržištu.

7. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Na aktivnostima u istraživanju i razvoju na nivou Grupe sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Iz oblasti ekologije:
 1. Primena CO₂ za uklanjanje H₂S i za korekciju pH u bunarskim vodama za proizvodnju pijaćih voda
 2. Testovi za moguću primenu CO₂ za korekciju pH u otpadnim i pijaćim vodama.

- Iz oblasti primena u industriji hrane:
 1. Hlađenje u transportu hrane : pomoću suvog snega (Siber system) i suvog leda
 2. Eksperimenti i probe u vezi pakovanja različitih vrsta prehrambenih proizvoda u različitim smešama gasova

- Iz oblasti industrije
 1. Primena azot suboksida kao propelanta za sprej boce
 2. Primena hlađenja svežeg betona pomoću azota

- Primena suvog leda:
 1. Primena suvog leda za hlađenje mašinskih sklopova – čaura
 2. Primena suvog leda za snimanje filmova i muzičkih spotova

8. Informacije o otkupu sopstvenih akcija

Matično društvo ne poseduje sopstvene akcije. Matično društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja

9. Postojanje ogranka

Matično društvo ima registrovane ogranke: Ogranak Fabrika Beograd u opštini Rakovica, Ogranak Fabrika Bor u opštini Bor, Ogranak Fabrika Kraljevo u opštini Kraljevo, Ogranak Fabrika Niš u opštini Merošina, Ogranak Fabrika Smederevo u opštini Smederevo, Ogranak Fabrika Novi Sad u opštini Novi Sad grad, Ogranak Fabrika Pančevo u opštini Pančevo, Ogranak Fabrika Niš, Centar u opštini Palilula Niš. I ogranak u Crnoj Gori Fabrika Petrovac u Petrovcu.

10. Finansijske instrumente koje Grupa koristi, ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja

U skladu sa MSFI 9 Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: ona koja se naknadno odmeravaju prema fer vrednosti (bilo kroz ostali ukupni rezultat ili kroz bilans uspeha) i ona koja se odmeravaju prema amortizovanoj vrednosti. Klasifikacija se vrši na osnovu:

- a) poslovnog modela Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- b) karakteristika ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po amortizovanoj vrednosti ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih tokova gotovine, i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplata glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj se postiže naplatom ugovornih tokova gotovine i prodajom finansijskih sredstava, i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplate glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ukoliko se ne odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Dodatno, prilikom početnog priznavanja, Grupa može neopozivo da naznači finansijsko sredstvo koje inače zadovoljava zahteve da se odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, po fer vrednosti kroz bilans uspeha ako se na taj način eliminiše ili značajno smanjuje računovodstvena neusaglašenost koja bi inače nastala.

Reklasifikacija finansijskih instrumenata se vrši samo onda kada dođe do promene poslovnog modela za upravljanje portfoliom u celini. Reklasifikacija ima prospektivni efekat i vrši se od početka prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

Grupa nije menjala svoj poslovni model ni u tekućem ni u uporednom periodu, te nisu vršene nikakve reklasifikacije.

Procena poslovnog modela

Poslovni model se procenjuje sa ciljem utvrđivanja da li se sredstvo sa isključivim plaćanjem glavnice i kamate klasifikuje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Poslovnim modelom se utvrđuje da li novčani tokovi nastaju iz prikupljanja ugovornih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba.

Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju tako da se neto iznos iskazuje u bilansu stanja ako i samo ako postoji trenutno zakonsko pravo na prebijanje priznatih iznosa i kada postoji namera za izmirenje na neto osnovi ili istovremene realizacije sredstva i izmirenja obaveze.

Pri početnom priznavanju, Grupa odmerava finansijsko sredstvo prema njegovoj fer vrednosti koja je, u slučaju finansijskih sredstava koja se ne odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uvećana za transakcione troškove koji se direktno pripisuju sticanju finansijskih sredstava. Transakcioni troškovi finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha prikazuju se kao rashodi perioda u bilansu uspeha.

Nakon početnog priznavanja, rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaje se za finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti i ulaganja u dužničke instrumente koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, uzrokujući neposredni gubitak.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva u blagajni, depozite kod banaka po viđenju, i ostala kratkoročno visoko likvidna ulaganja sa dospećem do tri meseca i manje.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u skladu sa zahtevima MSFI 9 se svrstavaju u kategoriju finansijskih sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti iz razloga što se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, pri čemu ti novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate i nisu iskazani prema fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja koja nemaju značajnu komponentu finansiranja početno se priznaju prema transakcionoj vrednosti i naknadno se iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjeње za očekivane kreditne gubitke. Transakciona vrednost predstavlja iznos koji će se dobiti za dobra koja su isporučena i usluge koje su pružene kupcu (faktorna vrednost).

Potraživanja od kupaca predstavljaju iznose koje kupci duguju za prodane proizvode i robu ili pružene usluge u redovnom toku poslovanja. Ukoliko se naplata očekuje u roku od godinu dana ili kraće (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže), klasifikuje se kao tekuća sredstva. U suprotnom, klasifikuju se kao stalna sredstva, tj. dugoročna potraživanja.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

Obaveze prema dobavljačima nastaju kada druga ugovorna strana izvrši svoje obaveze prema ugovoru, i početno se priznaju prema fer vrednosti, dok se naknadno iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Obaveze prema dobavljačima predstavljaju obaveze plaćene za robu ili usluge koje se nabavljaju od dobavljača u redovnom toku poslovanja. Ove obaveze se klasifikuju kao tekuće obaveze, ukoliko plaćanje dospeva u roku od godinu dana ili manje (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže). U suprotnom, klasifikuju se kao dugoročne obaveze.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja pošteni vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenim valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Grupa vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

11. Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koriste zaštite

Grupa u redovnim poslovnim aktivnostima se susreće i upravlja sledećim finansijskim rizicima:

- Valutnim rizikom,
- Kamatnim rizikom
- Rizik likvidnosti,
- Kreditnim rizikom i
- Tržišnim rizikom,

Menadžment Grupe na osnovu rezultata iz ranijih godina i na osnovu aktuelnih i prognoziranih ekonomskih, političkih i drugih događaja, donosi odluke kojima utiče na smanjenje ovih rizika. Zaposleni iz domena svojih odgovornosti redovno prate i obaveštavaju menadžment o postojećim i potencijalnim rizicima.

a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Grupa je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Grupa minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	633.324	8.469	4.033.924	4.675.717
Potraživanja po osnovu prodaje	661.446	-	3.344.285	4.005.731
Kratkoročni finansijski plasmani	2.163.144	-	418.669	2.581.813
Učešće u kapitalu	0	-	66.618	66.618
Dugoročni plasmani	140.843	-	31.700	172.543
Ostala potraživanja	63.742	-	66.611	130.353
Ukupno	3.662.499	8.469	7.961.807	11.566.234
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	1.303	1.303
Obaveze iz poslovanja	388.665	318	1.491.234	1.880.217
Dugoročne obaveze	0	-	17.891	17.891
Ostale obaveze	26.364	-	691.860	718.224
Ukupno	415.029	318	2.202.288	2.617.635
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2023.	3.247.470	8.151	5.759.519	9.015.140

Promena deviznog kursa dinara u odnosu na gore pomenute strane valute od 1% imalo bi sledeći uticaj na neto rezultat Grupe:

U hiljadama RSD	2023.
- EUR	32.474
- USD	81
Ukupno	32.555

Slabljenje dinara u odnosu na gore pomenute strane valute za 1% proizvelo bi povećanje neto rezultata Grupe u 2023. godini za RSD 32.555 hiljada dinara, odnosno smanjenje neto rezultata za isti iznos u slučaju jačanja dinara

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Poslovanje Grupe je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva i kamatonosne obaveze dospevaju na naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Grupe riziku promene kamatnih stopa:

Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	2023.	2022.
Finansijska sredstva	2.722.654	1.229.450
Finansijske obaveze	19.194	21.387
Razlika	2.703.460	1.208.063
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom		
Finansijska sredstva	380.949	595.908
Finansijske obaveze	-	-
Razlika	380.949	595.908

Grupa ima značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Grupe i tokovi gotovine u izvesnoj meri zavise od promena tržišnih kamatnih stopa. U slučaju promene kamatne stope za +/- 1 % neto rezultat Grupe bio bi veći (manji) za iznos od RSD 3.809 hiljada u 2023. godini, odnosno RSD 5.959 hiljada u 2022. godini.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Grupa upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Grupa neprekidno procenjuje rizik

likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.675.717	-	-	-	4.675.717
Potraživanja po osnovu prodaje	3.809.126	196.605	-	-	3.939.190
Kratkoročni finansijski plasmani	2.581.186	627	-	-	2.581.813
Učešće u kapitalu	-	-	-	66.618	66.618
Dugoročni plasmani	-	-	129.617	42.926	172.543
Ostala potraživanja	125.935	4.418	-	-	130.353
Ukupno	11.191.964	201.650	129.617	109.544	11.566.234
Kratkoročne finansijske obaveze	-	1.303	-	-	1.303
Obaveze iz poslovanja	1.859.005	21.212	-	-	1.880.217
Dugoročne obaveze	-	-	17.891	-	17.891
Ostale obaveze	253.451	-	464.773	-	718.224
Ukupno	2.112.456	22.515	482.664	-	2.617.635
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2023.	9.079.508	179.135	(353.047)	109.544	9.015.140

(d) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Grupe kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Grupe po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Grupa je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Grupe. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Grupi, razmatraju se sve mogućnosti naplate pre obustavljanja isporuke kupcima. Međutim, pored toga, Grupa ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Grupa od velikog broja kupaca ima obezbeđenje u vidu blanko menica registrovanih u NBS. Menice se u dogovoru sa rukovodstvom puštaju na realizaciju.

Potraživanja od kupaca

Na izloženost kreditnom riziku utiču individualne karakteristike svakog kupca.

Grupa primenjuje pojednostavljeni pristup MSFI 9 za odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka koji koristi rezervisanje za očekivane gubitke tokom veka trajanja.

Rezervisanje za potencijalne gubitke zasniva se na proceni verovatnoće nastanka događaja statusa neizimljenja obaveza dužnika (default), koji se primenjuje od strane Grupe kako na osnovu individualne analize kreditnog rejtinga svakog dužnika, tako i na osnovu obračuna prosečne ponderisane procene iznosa rezervisanja po grupi ili skupu dužnika.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke potraživanja od kupaca formiraju se u zavisnosti od intervala dana kašnjenja potraživanja u odnosu na stopu gubitka utvrđenu za svaki interval kašnjenja, a koja se ne procenjuju na pojedinačnoj osnovi. Rezervisanja se ponovo procenjuju najmanje jednom godišnje i koriguju radi održavanja izmenjenog nivoa rizika, odnosno statistike gubitaka.

Maksimalna izloženost Grupe po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kupci u zemlji - bruto	4.208.005	2.975.939
Kupci u inostranstvu	2.292.712	2.324.861
- Evro zona	1.907.729	1.865.949
- Ostali bruto	384.983	458.912
Ispravka vrednosti kupaca	(2.494.986)	(1.724.491)
Ukupno	4.005.731	3.576.309

Ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca sa priznatim kreditnim gubicima i prosečnim stopama za utvrđivanje kreditnih gubitaka na dan 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Ispravka vrednosti u		Ispravka vrednosti u		Ispravka vrednosti u	
	%	Bruto	%	Bruto	%	Bruto
	2023	2023	2023	2022	2022	2022
Individualna ispravka potraživanja:	54,1%	2.884.427	1.559.834	43,8%	1.717.669	752.466
Kolektivna ispravka potraživanja:						
Nedospela potraživanja	3,4%	2.169.347	72.273	4,0%	2.091.073	84.103
Docnja od 0-30 dana	14,4%	423.699	60.955	13,4%	431.038	57.747
Docnja od 31-60 dana	30,2%	140.247	42.298	27,0%	156.165	42.145
Docnja od 61-90dana	55,3%	94.470	52.228	47,3%	88.740	41.947
Docnja od 91-180 dana	91,5%	79.585	72.823	81,3%	130.927	106.450
Docnja od 181-360 dana	84,5%	126.631	107.052	96,4%	83.446	80.416
Docnja preko 360	90,6%	582.311	527.523	92,9%	601.742	559.217
Kolektivna ispravka		3.616.290	935.152		3.583.131	972.025
Ukupno		6.500.717	2.494.986		5.300.800	1.724.491

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje 31.decembra prethodne godine	1.724.491	1.916.112
Direktan otpis	-	(712.492)
Povećanje	1.171.925	938.314
Smanjenje	(394.561)	(413.000)
Kursne razlike	(6.869)	(4.443)
Stanje 31. decembra	2.494.986	1.724.491

12. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocenu njihove efikasnosti

Menadžment Grupe i odgovorni zaposleni iz stručnih organizacionih jedinica, mesečnim i kvartalnim analizama poslovanja sagledavaju cenovne, kreditne i likvidne rizike. Dnevnom sagledavanjem novčanih tokova kao i dnevnom praćenjem likvidnosti i kreditne sposobnosti svojih kupaca, Grupa kontinuirano prati i preduzima mere u cilju maksimalnog smanjenja rizika likvidnosti.

13. Izveštaj o korporativnom upravljanju

1) Messer Tehnogas AD Beograd (Matično društvo), 11090 Beograd, Banjički put br.62 je javno akcionarsko društvo, čije akcije se kotiraju na Beogradskoj berzi na Open Marketu (www.belex.rs).

Ukupan kapital Matično društva je podeljen u 1.036.658 običnih akcija. Većinski akcionar je Messer SE & Co. KGaA koji poseduje 81,93599% od ukupnog broja akcija.

Svaka akcija daje pravo na jedan glas. Za lično učešće na sednicama Skupštine potrebno je da akcionar sam ili udružen poseduje 0,1% od ukupnog broja akcija.

Korporativno upravljanje je organizovano u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o tržištu kapitala i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim propisima Republike Srbije. Takođe, Matično društvo je upravljanje dalje razradilo svojim Statutom, Kodeksom korporativnog upravljanja, Poslovníkom o radu Skupštine koji su objavljeni na sajtu Matičnog društva (www.messer.rs), kao i drugim internim aktima i pravilima ponašanja.

Cilj korporativnog upravljanja je postizanje jednakog tretmana svih akcionara, potencijalnih investitora i poslovnih partnera, što je bliže definisano Kodeksom korporativnog upravljanja i održiv razvoj i opstanak Matičnog društva uz ulaganje u nove projekte i zaposlene. Kompanija uvažava različitosti i smatra da se snaga Kompanije upravo postiže spojom svih vrsta različitosti i jednakošću u različitosti.

Matično društvo redovno vrši sva neophodna obaveštavanja akcionara, kako preko svog sajta, tako i preko sajta Komisije za hartije od vrednosti, Centralnog registra, Beogradske berze i APR-a.

2) Matično društvo o ima službu interne kontrole, na čelu koje se nalazi Interni revizor koji u svemu ispunjava zakonom propisane uslove za tu poziciju. Služba interne kontrole zajedno sa posebnom službom kontrolinga, svaka za sebe vrši proveru poslovanja Društva u skladu sa pozitivnim propisima i internim aktima Društva. Društvo poseduje interna akta vezana za pravila potpisivanja i kontrolu vršenja plaćanja, te vezano za primanje i davanje poklona. Interni revizor je nezavistan u radu i podnosi izveštaj Komisiji za reviziju Odbora direktora. Vrš se i interni auditi organizovani od strane internog revizora, kao i na nivou Grupe.

3) nije bilo nikakvih ponuda za preuzimanje.

4) Matično društvo ima Skupštinu akcionara, Odbor direktora i Izvršnog direktora. Društvo ima i sekretara Društva. Isti imaju ovlašćenja i odgovornosti u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i drugim relevantnim propisima, Poslovníkom o radu Skupštine i Poslovníkom o radu Odbora direktora. Odbor direktora se sastoji od Izvršnog direktora, jednog neizvršnog člana i tri neizvršna i nezavisna člana. Odbor direktora obavlja funkciju svih Komisija osim Komisije za reviziju Odbora direktora, koja je posebno imenovana i ima tri člana iz reda nezavisnih i neizvršnih članova Odbora direktora, koji ispunjavaju sve pozitivnim propisima predviđene uslove. Komisija za reviziju obavlja svoju funkciju u skladu sa pozitivnim propisima.

5) Pri izboru članova organa upravljanja pre svega je bitno da ispunjavaju pozitivnim propisima propisane uslove, da su kompetentni za tu funkciju, da imaju obrazovanje koje im omogućava kvalitetno vršenje funkcije, etičnost, moralnost i savesnost u radu. Pri tome kada god je moguće vodi se računa i o rodnoj ravnopravnosti, a naravno i akcenat se daje na posebne obuke i pripreme mladih kadrova za ozbiljne pozicije u budućnosti.

14. Svi značajni poslovi sa povezanim licima

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Grupa pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Grupe i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećim tabelama:

(a) *Potraživanja po osnovu podaje*

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer Bulgaria	127.836	91.543
Messer Hungarogaz KFT	65.961	54.201
Messer Croatia Plin	55.709	48.284
Messer SE&CO KGaA	55.017	40.791
Messer Tehnoplina	45.021	40.873
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	43.757	51.472
Messer Romania Gaz S.R.L	24.726	35.494
Messer Mostar Plin	5.248	4.083
Messer Gas Pak	3.515	7.391
Messer Medical	3.294	1.783
MEC Group	2.461	822
Messer Technogas Praha	-	1.586
Messer BV	-	76
Messer Austria	-	8
Messer Poljska	-	7
Ukupno	432.545	378.414

(b) *Potraživanja za date avanse za osnovna sredstva i robu*

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer SE & Co. KgaA	29.403	152.883
Messer Cutting welding	-	2.128
Ukupno	29.403	155.011

(c) Obaveze prema povezanim licima

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer SE&CO KGaA	170.490	215.480
Messer Gas Pak	14.061	57.575
Messer Austria	13.503	29.510
Messer Croacija	12.069	154.733
Messer Hungarogas	11.326	13.222
MEC Group	7.611	17.917
Messer Tatragas	2.226	-
Messer Tehnoplín	1.875	13.961
Messer Vardar Tehnogas	1.055	1.994
Messer Industriegase	114	322
Messer Technogas Praha	-	2.464
Messer Polska	-	1.425
Messer Bulgaria	-	939
Messer Medical Austria	-	821
Ukupno	234.330	510.363

(d) Prihodi od prodaje robe, usluga, proizvoda, ostali poslovni prihodi

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer Bulgaria	537.167	303.046
Messer Hungarogas	339.412	370.306
Messer Tehnoplín	328.557	205.069
Messer Croatia Plin	317.993	273.898
Messer Romania	300.734	209.415
Messer Vardar Tehnogas	249.660	188.816
Messer SE&CO KGaA	59.290	40.479
Messer Mostar Plin	65.719	54.148
Messer Medical	10.963	5.031
Messer Tatragas	6.901	17.442
MEC GROUP	4.456	659
Messer Ibérica de Gases SA	705	-
Messer Polska	352	-
OOO Elme Messer K	235	6.084
Messer Medical Austria	-	1.643
Messer Technogas Praha	-	1.585
Messer B.V	-	76
Messer Austria	-	52
Ukupno	2.222.144	1.677.749

15. Struktura kapitala, uključujući hartije od vrednosti koje nisu uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, odnosno MTP, sa podacima o vrstama i klasama hartija od vrednosti i pravima i obavezama koje iz njih proizilaze za svaku vrstu i klasu posebno kao i procenat koji predstavljaju u ukupnom osnovnom kapitalu

KAPITAL GRUPE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Akcijski kapital	1.865.984	1.865.984
Ostali kapital	4.880	4.880
Emisiona premija	13.371	13.371
Zakonske rezerve	367.036	367.036
Statutarne rezerve	915.195	915.195
Neraspoređena dobit	26.543.508	23.393.833
Gubitak	(65.231)	(65.231)
Učešće bez prava kontrole	292.810	285.728
Neralizovani gubici /dobici povodom HOV	(3.151)	7
Ukupno	29.934.402	26.780.803

Osnovni kapital

Osnovni kapital Matičnog društva se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembra 2023. godine akcijski kapital se sastoji od 1.036.658 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 1.800.

Većinski vlasnik Društva je Messer SE & Co. KGaA sa 81.94% akcija i prava glasa.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2023.:

	Broj običnih akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa u %
Messer SE & Co. KGaA	849.396	1.528.913	81,94
Akcijski kapital manjinskih akcionara	187.262	337.071	18,06
Ukupno	1.036.658	1.865.984	100,00

Matično društvo ima samo akcije koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu. Što se tiče vrste i klase akcija, Matično društvo ima samo obične akcije. Prava iz akcija su: pravo na upravljanje, pravo na dividendu i pravo na deo likvidacione mase ili stečajne mase.

16. Ograničenja prenosa hartija od vrednosti

Društvo nema ograničenja prenosa hartija od vrednosti.

17. Direktna ili indirektna učešća u osnovnom kapitalu podređenih društava

Učešće u podređenom društvu

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Učešće u kapitalu Cryon Zaprešići	63.181	63.261
Ostala učešća	3.437	3.437
Ukupno učešće u podređenom društvu	66.618	66.838

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravka vrednosti Učešća u kapitalu Tehnogas Hellas	(26.007)	(26.007)
Ukupno Tehnogas Hellas	-	-

18. Podaci o imaocima hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravima i opis tih prava

Društvo nema imaoce hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravilima.

19. Sistemi kontrole dodele akcija zaposlenima u slučajevima da zaposleni ne mogu direktno da ostvaruju pravo glasa

Društvo nema dodelu akcija zaposlenima.

20. Akcionarski sporazumi koji mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati društvu

Društvo nema akcijske sporazume koje mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati društvu.

21. Podaci o svim ograničenjima prava glasa

Nema ograničenja prava glasa.

22. Pravila vezana za imenovanje i razrešenje uprave Matičnog društva

Članove Odbora direktora imenuje Skupština u skladu sa članom 384. Zakona o privrednim društvima.

Prokuriste imenuje Odbor direktora u skladu sa odredbama Zakona o privrednim Društvima.

23. Načini izmene statuta Matičnog društva

Odluku o izmeni Statuta donosi Skupština.

24. Ovlašćenja uprave, a naročito ovlašćenja da izdaju akcije ili da za društvo steknu sopstvene akcije

Članom 9 Statuta Matičnog društva, tačkom 9.3 je predviđena mogućnost da Skupština Matičnog društva ovlasti Odbor direktora za izdavanje odobrenih akcija.

Statutom Matičnog društva, članom 10, tačkom 10.2 istog, je predviđena mogućnost da Odbor direktora u tačno specificiranim slučajevima može doneti odluku o sticanju sopstvenih akcija ili drugih hartija od vrednosti čiji je izdavalac Matično društvo.

Ovakvih slučajeva nije bilo.

25. Svi značajni ugovori Grupe kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak, kao i o posledicama takvih ugovora

Grupa o nema ugovore kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak, kao i o posledicama takvih ugovora

26. Svi ugovori između Grupe i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanog razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje

Grupa nema ugovore između grupe i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanog razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje

Beograd, 12.04.2024. godine.

Ernst Bode
Izvršni direktor

POTREBNO

III GODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA
(Izveštaj uprave o poslovanju društva)

U skladu sa članom 34. i 35. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS" broj 73/2019 i 44/2021), Zakonom o tržištu kapitala i ostalim podzakonskim akata, „Messer Tehnogas“ AD iz Beograda, Banjički put 62, MB: 07011458 objavljuje:

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2023. GODINU

1. Opšti podaci

Messer Tehnogas AD Beograd („Društvo“ ili „Matično društvo“) je javno akcionarsko društvo registrovano u Srbiji koje se bavi proizvodnjom i prometom tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme. Matični broj preduzeća je 07011458, PIB 100002942. Isto ima registrovan ogranak (deo stranog društva) u Crnoj Gori.

Sedište Društva je u Beogradu, Banjički put 62.

Web adresa Društva je www.messer.rs.

E-mail adresa Društva je postoffice@messer.rs.

Broj i datum Rešenja o upisu u registar privrednih subjekata BD 13962/2005, 28.04.2005.

Osnovna delatnost Društva je pod šifrom 02011, proizvodnja industrijskih gasova.

Broj izdatih običnih akcija je 1.036.658 a nominalna vrednost akcije je RSD 1.800,00.

Messer Tehnogas kao akcionarsko društvo je uključeno u organizovano trgovanje Beogradske berze u segmentu trgovanja Open Market.

Uplaćeni i upisani kapital društva je RSD 1.865.984.400,00.

Revizorska kuća koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj je: Revizorska kuća Crowe RS Advisory d.o.o Beograd.

Društvo je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasa, locirana u Rakovici u blizini Beograda.

Sadašnji većinski vlasnik je Messer SE & Co. KGaA koji je pravni sledbenik Messer Group odnosno Messer Griesheim GmbH sa učešćem u kapitalu od 81,93%, sa vlasništvom 849.396 običnih akcija na dan 31.12.2023.

Messer Tehnogas a.d., Beograd kao kontrolno (matično) društvo (u daljem tekstu: Matično društvo ili Društvo) i njegova zavisna društva čine grupu (u daljem tekstu: Grupa).

U okviru grupe, pored Matičnog društva, posluju još četiri zavisna društva i to:

- Messer GTM d.o.o., Kosovska Mitrovica, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer GTM je 100%.
- Messer BH Gas d.o.o, Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska koje ima dve Poslovne jedinice u Bosni i Hercegovini, jednu u Sarajevu i jednu Zenici, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer BH GAS je 100%.
- Messer Albagaz d.o.o., Tirana, Albanija, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer Albagas je 100%.
- Messer Slovenija, Ruše, Slovenija, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer Sloveniji je 99,13%.

2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica

Matično društvo je registrovano za proizvodnju i promet tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme.

Proizvodni portfolio tehničkih gasova Matičnog društva čine sledeći gasovi:

- Kiseonik,
- Azot,
- Argon,
- Ugljen-dioksid,
- Acetilen,
- Vodonik,
- Helijum,
- Suvi led,
- Azot - suboksid,
- Medicinski gasovi,
- Specijalni i čisti gasovi i gasne smeše,
- Rashladni fluidi i
- Ostali gasovi.

Pored prodaje industrijskih, medicinskih i specijalnih gasova, Matično društvo se bavi i prodajom prateće opreme iz oblasti gasova, opreme za sečenje i zavarivanje, kao i tehnologije habanja i trenja najvećim delom iz programa Castolin Eutectic.

Matično društvo posluje u skladu sa sledećim standardima: ISO 9001-2015, ISO 14001-2015, FSSC 22000, ISO 17025 i ISO 13485. Pored toga poseduje i GMP Evropske unije za medicinski kiseonik i medicinski azot – suboksid, kao i domaće sertifikate za medicinske gasove izdate od strane Ministarstva zdravlja Republike Srbije.

Matično društvo ima jednodomno upravljanje pa osim Skupštine akcionara ima Odbor direktora. Izvršni član Odbora direktora je Izvršni direktor i zakonski zastupnik Društva.

Odbor direktora za 2023. godinu sačinjavaju:

- Valentin Ilievski, predsednik;
- Dragijana Radonjić - Petrović, član;
- Dragan Đuričin, član;
- James Thornley, član; i
- Ernst Bode, član.

Menadžment za 2023. Preduzeća sačinjavaju:

- Ernst Bode, Izvršni direktor i zakonski zastupnik;
- Mirko Goranović, Direktor administracije

Članu odbora direktora James Thornley mandat je započeo 24.06.2023., do 23.06.2023. član odbora je bio Franz Gerfried Schmidt.

3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja Grupe, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje relevantne za određenu vrstu poslovne aktivnosti, a naročito finansijsko stanje u kome se ono nalazi, kao i podatke važne za procenu stanja imovine društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Poslovanje Grupe u 2023. godini u poređenju sa prethodnom godinom:

	31.12.2023.	31.12.2022.
KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA	RSD 000	RSD 000
Poslovni prihodi	21.965.754	16.967.579
Prihodi od prodaje	21.402.895	16.519.130
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	14.211	64.739
Povećanje vrednosti zaliha	125.691	32.234
Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine	1.693	11.413
Ostali poslovni prihodi	421.264	340.063
Poslovni rashodi	(16.977.188)	(13.672.171)
Nabavna vrednost prodate robe	(1.509.445)	(1.489.457)
Troškovi materijala, goriva i energije	(8.265.373)	(5.946.206)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali troškovi	(1.848.324)	(1.621.786)
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(2.036.777)	(1.626.026)
Rashodi od usklađivanja vrednosti imovine	(44.338)	(6.740)
Ostali poslovni rashodi	(3.272.931)	(2.981.956)
Poslovni dobitak	4.988.566	3.295.408
Finansijski prihodi	72.867	57.825
Finansijski rashodi	(27.322)	(49.732)
Prihodi od usklađenja vrednosti imovine	0	0
Rashodi od usklađenja vrednosti imovine	(777.364)	(525.314)
Ostali prihodi	172.062	84.039
Ostali rashodi	(181.044)	(95.438)
Dobitak/Gubitak iz redovnog poslovanja	4.247.765	2.766.788
Neto (gubitak)/dobitak poslovanja	(39.530)	(14.078)
Dobitak pre oporezivanja	4.208.235	2.752.710
Poreski rashodi perioda	(669.891)	(471.091)
Odloženi poreski rashodi/prihodi	25.834	13.871
Neto dobitak	3.564.178	2.295.490

Poslovanje Grupe u 2023. godini u poređenju sa prethodnom godinom:

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA	31.12.2023. RSD 000	31.12.2022. RSD 000
AKTIVA		
Stalna imovina		
Nematerijalna ulaganja	47.776	52.728
Nekretnine, postrojenja i oprema	19.939.779	19.426.764
Učešća u kapitalu	66.618	66.698
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	172.543	208.786
Ukupna stalna imovina	20.226.716	19.754.976
Zalihe	802.462	743.911
Potraživanja od prodaje	4.005.731	3.576.309
Druga potraživanja	67.439	186.509
Kratkoročni finansijski plasmani	2.581.813	1.077.936
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.675.717	3.490.816
AVR	62.914	42.229
Ukupna obrtna imovina	12.196.076	9.117.710
Odložena poreska sredstva	279.019	250.858
UKUPNA POSLOVNA AKTIVA	32.701.811	29.123.544
Vanbilansna aktiva	110.382	107.694
PASIVA		
Kapital		
Osnovni i ostali kapital	1.870.864	1.870.864
Rezerve	1.292.451	1.295.609
Učešće bez prava	292.810	285.728
Neraspoređena dobit	26.478.277	23.328.602
Ukupan kapital	29.934.402	26.780.803
Dugoročna rezervisanja	144.797	103.141
Dugoročni krediti	12.032	13.274
Dugoročne obaveze	5.859	5.866
Kratkoročne obaveze		
Kratkoročne finansijske obaveze	1.303	2.247
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	75.069	83.020
Obaveze prema dobavljačima	1.880.217	1.751.959
Ostale kratkoročne obaveze	418.571	244.240
PVR	224.584	134.598
Ukupne kratkoročne obaveze	2.599.744	2.216.064
Odložene poreske obaveze	4.977	4.396
UKUPNA POSLOVNA PASIVA	32.701.811	29.123.544
Vanbilansna pasiva	110.382	107.694

FINANSIJSKI POKAZATELJI GRUPE		
Prinos na ukupan kapital	14,19	%
Neto prinos na sopstveni kapital	11,91	%
Stepen zaduženosti	8,45	%
Stopa neto dobitka	16,23	%
I stepen likvidnosti	179,85	%
II stepen likvidnosti	438,26	%
Opšti racio likvidnosti	469,13	%
Neto obrtni kapital	9.596.332	HRSD

Broj radnika po organizacionim jedinicama Matičnog društva:

Ogranci	31.12.2023.	31.12.2022.
Beograd	136	128
Smederevo	50	45
Pančevo	43	35
Novi Sad	18	18
Niš	24	24
Bor	17	16
Kraljevo	52	52
Petrovac na moru	19	21
Ukupno	359	339

Prosečna broj zaposlenih u Grupi:

Grupa	2023.	2022.
Messer Tehnogas, Beograd	348	341
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	1	5
Messer BH Gas, Petrovo	23	24
Messer Albagaz, Tirana	22	22
Messer Slovenija, Ruše	96	92
Ukupno	490	484

4. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Na unapređenju uslova iz oblasti zaštite životne sredine sprovedene su sledeće aktivnosti:

Novi Sad:

1. Zamena postojećih sijalica u proizvodnim pogonima i kancelarijama sa energetske efikasnim led svetiljkama i panelima
2. Zasađenih 20 stabala drveća u fabričkom krugu

Smederevo:

1. Instalirana solarna elektrana u Smederevu, ukupne snage 800 kWp

Bor:

1. Ugradnja solarnih panela na krovu fabrike ASU3 100 kWp
2. Ugradnja novih led sijalica u upravnoj zgradi
3. Uklanjanje opasnog i neopasnog otpada iz kruga fabrike

Kraljevo:

1. Ugradnja prigušivača buke na rasteretnom vodu u punionici kiseonika 3.5
2. Ugradnja solarnih panela ukupnog kapaciteta Q=380 kW
3. Zamena peleta, kao goriva za grejanje, sa prirodnim gasom
4. Sukcesivna zamena stare klasične rasvete sa novom LED

Niš:

1. Sukcesivna ugradnja LED osvetljenja u DC Niš
2. Zasađivanje rodnog drveća (zasadi jabuka) na placu u Merošini
3. Sređivanje biodiska, uređaja za preradu sanitarnih voda

Pančevo:

1. Izgradnja solarne elektrane snage 60 kWp
2. Nabavka sistema za tretman otpadne vode u pogonu Rusanda

Beograd:

1. Razvoj protočnog sistema za tretman tehnoloških voda nastalih u pogonu azot-suboksida i smanjenje nivoa azotnih jedinjenja na dozvoljene granične vrednosti
2. Zasađeno ukupno 111 sadnica.

5. Svi značajni događaji po završetku poslovne godine

Dana 23.02.2024. godine većinski vlasnik Društva, Messer SE&Co. KgaA objavio je Obaveštenje o nameri preuzimnja preostalih akcija Društva tj. 17,91% akcija Društva. Dana 25.03.2024. većinski vlasnik društva je izašao sa Ponudom za preuzimanje akcija. Ponuđač se obavezuje da plati 25.000,00 RSD po jednoj akciji. Ponuda važi od 26.03.2024. do 15.04.2024.godine.

6. Planirani budući razvoj i opis očekivanog razvoja Grupe u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Grupe, kao i glavni rizici i pretnje kojima je poslovanje Grupe izloženo

U planu poslovanja matičnog Društva za 2024. godinu planirani su prihodi od prodaje u iznosu od RSD 18.905.758 hiljada i investicije u iznosu od RSD 2.772.486 hiljada.

Plan Grupe je da održi pozitivnu finansijsku situaciju i ostvari planirane investicije kako bi održalo svoju poziciju na tržištu.

7. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Na aktivnostima u istraživanju i razvoju na nivou Grupe sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Iz oblasti ekologije:
 1. Primena CO₂ za uklanjanje H₂S i za korekciju pH u bunarskim vodama za proizvodnju pijaćih voda
 2. Testovi za moguću primenu CO₂ za korekciju pH u otpadnim i pijaćim vodama.

- Iz oblasti primena u industriji hrane:
 1. Hlađenje u transportu hrane : pomoću suvog snega (Siber system) i suvog leda
 2. Eksperimenti i probe u vezi pakovanja različitih vrsta prehrambenih proizvoda u različitim smešama gasova

- Iz oblasti industrije
 1. Primena azot suboksida kao propelanta za sprej boce
 2. Primena hlađenja svežeg betona pomoću azota

- Primena suvog leda:
 1. Primena suvog leda za hlađenje mašinskih sklopova – čaura
 2. Primena suvog leda za snimanje filmova i muzičkih spotova

8. Informacije o otkupu sopstvenih akcija

Matično društvo ne poseduje sopstvene akcije. Matično društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja

9. Postojanje ogranka

Matično društvo ima registrovane ogranke: Ogranak Fabrika Beograd u opštini Rakovica, Ogranak Fabrika Bor u opštini Bor, Ogranak Fabrika Kraljevo u opštini Kraljevo, Ogranak Fabrika Niš u opštini Merošina, Ogranak Fabrika Smederevo u opštini Smederevo, Ogranak Fabrika Novi Sad u opštini Novi Sad grad, Ogranak Fabrika Pančevo u opštini Pančevo, Ogranak Fabrika Niš, Centar u opštini Palilula Niš. I ogranak u Crnoj Gori Fabrika Petrovac u Petrovcu.

10. Finansijske instrumente koje Grupa koristi, ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja

U skladu sa MSFI 9 Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: ona koja se naknadno odmeravaju prema fer vrednosti (bilo kroz ostali ukupni rezultat ili kroz bilans uspeha) i ona koja se odmeravaju prema amortizovanoj vrednosti. Klasifikacija se vrši na osnovu:

- a) poslovnog modela Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- b) karakteristika ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po amortizovanoj vrednosti ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj je držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih tokova gotovine, i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplata glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo će se odmeravati po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat ako su oba navedena uslova ispunjena:

- finansijski sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji cilj se postiže naplatom ugovornih tokova gotovine i prodajom finansijskih sredstava, i
- uslovi ugovora finansijskog sredstva na naznačene datume uzrokuju tokove gotovine koji su isključivo otplate glavnice i kamate na neizmireni iznos glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha osim ukoliko se ne odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Dodatno, prilikom početnog priznavanja, Grupa može neopozivo da naznači finansijsko sredstvo koje inače zadovoljava zahteve da se odmerava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, po fer vrednosti kroz bilans uspeha ako se na taj način eliminiše ili značajno smanjuje računovodstvena neusaglašenost koja bi inače nastala.

Reklasifikacija finansijskih instrumenata se vrši samo onda kada dođe do promene poslovnog modela za upravljanje portfoliom u celini. Reklasifikacija ima prospektivni efekat i vrši se od početka prvog izveštajnog perioda nakon promene poslovnog modela.

Grupa nije menjala svoj poslovni model ni u tekućem ni u uporednom periodu, te nisu vršene nikakve reklasifikacije.

Procena poslovnog modela

Poslovni model se procenjuje sa ciljem utvrđivanja da li se sredstvo sa isključivim plaćanjem glavnice i kamate klasifikuje po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat. Poslovnim modelom se utvrđuje da li novčani tokovi nastaju iz prikupljanja ugovornih novčanih tokova, prodaje finansijskog sredstva ili oba.

Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju tako da se neto iznos iskazuje u bilansu stanja ako i samo ako postoji trenutno zakonsko pravo na prebijanje priznatih iznosa i kada postoji namera za izmirenje na neto osnovi ili istovremene realizacije sredstva i izmirenja obaveze.

Pri početnom priznavanju, Grupa odmerava finansijsko sredstvo prema njegovoj fer vrednosti koja je, u slučaju finansijskih sredstava koja se ne odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uvećana za transakcione troškove koji se direktno pripisuju sticanju finansijskih sredstava. Transakcioni troškovi finansijskih sredstava koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha prikazuju se kao rashodi perioda u bilansu uspeha.

Nakon početnog priznavanja, rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaje se za finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti i ulaganja u dužničke instrumente koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, uzrokujući neposredni gubitak.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva u blagajni, depozite kod banaka po viđenju, i ostala kratkoročno visoko likvidna ulaganja sa dospećem do tri meseca i manje.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u skladu sa zahtevima MSFI 9 se svrstavaju u kategoriju finansijskih sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti iz razloga što se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, pri čemu ti novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate i nisu iskazani prema fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja koja nemaju značajnu komponentu finansiranja početno se priznaju prema transakcionoj vrednosti i naknadno se iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjeње za očekivane kreditne gubitke. Transakciona vrednost predstavlja iznos koji će se dobiti za dobra koja su isporučena i usluge koje su pružene kupcu (fakturna vrednost).

Potraživanja od kupaca predstavljaju iznose koje kupci duguju za prodane proizvode i robu ili pružene usluge u redovnom toku poslovanja. Ukoliko se naplata očekuje u roku od godinu dana ili kraće (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže), klasifikuje se kao tekuća sredstva. U suprotnom, klasifikuju se kao stalna sredstva, tj. dugoročna potraživanja.

Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

Obaveze prema dobavljačima nastaju kada druga ugovorna strana izvrši svoje obaveze prema ugovoru, i početno se priznaju prema fer vrednosti, dok se naknadno iskazuju prema amortizovanoj vrednosti, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Obaveze prema dobavljačima predstavljaju obaveze plaćene za robu ili usluge koje se nabavljaju od dobavljača u redovnom toku poslovanja. Ove obaveze se klasifikuju kao tekuće obaveze, ukoliko plaćanje dospeva u roku od godinu dana ili manje (ili u toku redovnog operativnog ciklusa poslovanja, ukoliko on traje duže). U suprotnom, klasifikuju se kao dugoročne obaveze.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja pošteni vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Grupa vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

11. Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koriste zaštite

Grupa u redovnim poslovnim aktivnostima se susreće i upravlja sledećim finansijskim rizicima:

- Valutnim rizikom,
- Kamatnim rizikom
- Rizik likvidnosti,
- Kreditnim rizikom i
- Tržišnim rizikom,

Menadžment Grupe na osnovu rezultata iz ranijih godina i na osnovu aktuelnih i prognoziranih ekonomskih, političkih i drugih događaja, donosi odluke kojima utiče na smanjenje ovih rizika. Zaposleni iz domena svojih odgovornosti redovno prate i obaveštavaju menadžment o postojećim i potencijalnim rizicima.

a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Grupa je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Grupa minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	633.324	8.469	4.033.924	4.675.717
Potraživanja po osnovu prodaje	661.446	-	3.344.285	4.005.731
Kratkoročni finansijski plasmani	2.163.144	-	418.669	2.581.813
Učešće u kapitalu	0	-	66.618	66.618
Dugoročni plasmani	140.843	-	31.700	172.543
Ostala potraživanja	63.742	-	66.611	130.353
Ukupno	3.662.499	8.469	7.961.807	11.566.234
Kratkoročne finansijske obaveze	-	-	1.303	1.303
Obaveze iz poslovanja	388.665	318	1.491.234	1.880.217
Dugoročne obaveze	0	-	17.891	17.891
Ostale obaveze	26.364	-	691.860	718.224
Ukupno	415.029	318	2.202.288	2.617.635
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2023.	3.247.470	8.151	5.759.519	9.015.140

Promena deviznog kursa dinara u odnosu na gore pomenute strane valute od 1% imalo bi sledeći uticaj na neto rezultat Grupe:

U hiljadama RSD	2023.
- EUR	32.474
- USD	81
Ukupno	32.555

Slabljenje dinara u odnosu na gore pomenute strane valute za 1% proizvelo bi povećanje neto rezultata Grupe u 2023. godini za RSD 32.555 hiljada dinara, odnosno smanjenje neto rezultata za isti iznos u slučaju jačanja dinara

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Poslovanje Grupe je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva i kamatonosne obaveze dospevaju na naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Grupe riziku promene kamatnih stopa:

Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	2023.	2022.
Finansijska sredstva	2.722.654	1.229.450
Finansijske obaveze	19.194	21.387
Razlika	2.703.460	1.208.063
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom		
Finansijska sredstva	380.949	595.908
Finansijske obaveze	-	-
Razlika	380.949	595.908

Grupa ima značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Grupe i tokovi gotovine u izvesnoj meri zavise od promena tržišnih kamatnih stopa. U slučaju promene kamatne stope za +/- 1 % neto rezultat Grupe bio bi veći (manji) za iznos od RSD 3.809 hiljada u 2023. godini, odnosno RSD 5.959 hiljada u 2022. godini.

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Grupa upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Grupa neprekidno procenjuje rizik

likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	4.675.717	-	-	-	4.675.717
Potraživanja po osnovu prodaje	3.809.126	196.605	-	-	3.939.190
Kratkoročni finansijski plasmani	2.581.186	627	-	-	2.581.813
Učešće u kapitalu	-	-	-	66.618	66.618
Dugoročni plasmani	-	-	129.617	42.926	172.543
Ostala potraživanja	125.935	4.418	-	-	130.353
Ukupno	11.191.964	201.650	129.617	109.544	11.566.234
Kratkoročne finansijske obaveze	-	1.303	-	-	1.303
Obaveze iz poslovanja	1.859.005	21.212	-	-	1.880.217
Dugoročne obaveze	-	-	17.891	-	17.891
Ostale obaveze	253.451	-	464.773	-	718.224
Ukupno	2.112.456	22.515	482.664	-	2.617.635
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2023.	9.079.508	179.135	(353.047)	109.544	9.015.140

(d) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Grupe kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Grupe po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Grupa je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Grupe. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Grupi, razmatraju se sve mogućnosti naplate pre obustavljanja isporuke kupcima. Međutim, pored toga, Grupa ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Grupa od velikog broja kupaca ima obezbeđenje u vidu blanko menica registrovanih u NBS. Menice se u dogovoru sa rukovodstvom puštaju na realizaciju.

Potraživanja od kupaca

Na izloženost kreditnom riziku utiču individualne karakteristike svakog kupca.

Grupa primenjuje pojednostavljeni pristup MSFI 9 za odmeravanje očekivanih kreditnih gubitaka koji koristi rezervisanje za očekivane gubitke tokom veka trajanja.

Rezervisanje za potencijalne gubitke zasniva se na proceni verovatnoće nastanka događaja statusa neizimirenja obaveza dužnika (default), koji se primenjuje od strane Grupe kako na osnovu individualne analize kreditnog rejtinga svakog dužnika, tako i na osnovu obračuna prosečne ponderisane procene iznosa rezervisanja po grupi ili skupu dužnika.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke potraživanja od kupaca formiraju se u zavisnosti od intervala dana kašnjenja potraživanja u odnosu na stopu gubitka utvrđenu za svaki interval kašnjenja, a koja se ne procenjuju na pojedinačnoj osnovi. Rezervisanja se ponovo procenjuju najmanje jednom godišnje i koriguju radi održavanja izmenjenog nivoa rizika, odnosno statistike gubitaka.

Maksimalna izloženost Grupe po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po geografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Kupci u zemlji - bruto	4.208.005	2.975.939
Kupci u inostranstvu	2.292.712	2.324.861
- Evro zona	1.907.729	1.865.949
- Ostali bruto	384.983	458.912
Ispravka vrednosti kupaca	(2.494.986)	(1.724.491)
Ukupno	4.005.731	3.576.309

Ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca sa priznatim kreditnim gubicima i prosečnim stopama za utvrđivanje kreditnih gubitaka na dan 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Ispravka vrednosti u		Ispravka vrednosti u		Ispravka vrednosti u	
	%	Bruto	%	Bruto	%	Bruto
	2023	2023	2023	2022	2022	2022
Individualna ispravka potraživanja:	54,1%	2.884.427	1.559.834	43,8%	1.717.669	752.466
Kolektivna ispravka potraživanja:						
Nedospela potraživanja	3,4%	2.169.347	72.273	4,0%	2.091.073	84.103
Docnja od 0-30 dana	14,4%	423.699	60.955	13,4%	431.038	57.747
Docnja od 31-60 dana	30,2%	140.247	42.298	27,0%	156.165	42.145
Docnja od 61-90dana	55,3%	94.470	52.228	47,3%	88.740	41.947
Docnja od 91-180 dana	91,5%	79.585	72.823	81,3%	130.927	106.450
Docnja od 181-360 dana	84,5%	126.631	107.052	96,4%	83.446	80.416
Docnja preko 360	90,6%	582.311	527.523	92,9%	601.742	559.217
Kolektivna ispravka		3.616.290	935.152		3.583.131	972.025
Ukupno		6.500.717	2.494.986		5.300.800	1.724.491

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje 31.decembra prethodne godine	1.724.491	1.916.112
Direktan otpis	-	(712.492)
Povećanje	1.171.925	938.314
Smanjenje	(394.561)	(413.000)
Kursne razlike	(6.869)	(4.443)
Stanje 31. decembra	2.494.986	1.724.491

12. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocenu njihove efikasnosti

Menadžment Grupe i odgovorni zaposleni iz stručnih organizacionih jedinica, mesečnim i kvartalnim analizama poslovanja sagledavaju cenovne, kreditne i likvidne rizike. Dnevnom sagledavanjem novčanih tokova kao i dnevnom praćenjem likvidnosti i kreditne sposobnosti svojih kupaca, Grupa kontinuirano prati i preduzima mere u cilju maksimalnog smanjenja rizika likvidnosti.

13. Izveštaj o korporativnom upravljanju

1) Messer Tehnogas AD Beograd (Matično društvo), 11090 Beograd, Banjički put br.62 je javno akcionarsko društvo, čije akcije se kotiraju na Beogradskoj berzi na Open Marketu (www.belex.rs).

Ukupan kapital Matično društva je podeljen u 1.036.658 običnih akcija. Većinski akcionar je Messer SE & Co. KGaA koji poseduje 81,93599% od ukupnog broja akcija.

Svaka akcija daje pravo na jedan glas. Za lično učešće na sednicama Skupštine potrebno je da akcionar sam ili udružen poseduje 0,1% od ukupnog broja akcija.

Korporativno upravljanje je organizovano u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o tržištu kapitala i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim propisima Republike Srbije. Takođe, Matično društvo je upravljanje dalje razradilo svojim Statutom, Kodeksom korporativnog upravljanja, Poslovníkom o radu Skupštine koji su objavljeni na sajtu Matičnog društva (www.messer.rs), kao i drugim internim aktima i pravilima ponašanja.

Cilj korporativnog upravljanja je postizanje jednakog tretmana svih akcionara, potencijalnih investitora i poslovnih partnera, što je bliže definisano Kodeksom korporativnog upravljanja i održiv razvoj i opstanak Matičnog društva uz ulaganje u nove projekte i zaposlene. Kompanija uvažava različitosti i smatra da se snaga Kompanije upravo postiže spojom svih vrsta različitosti i jednakošću u različitosti.

Matično društvo redovno vrši sva neophodna obaveštavanja akcionara, kako preko svog sajta, tako i preko sajta Komisije za hartije od vrednosti, Centralnog registra, Beogradske berze i APR-a.

2) Matično društvo o ima službu interne kontrole, na čelu koje se nalazi Interni revizor koji u svemu ispunjava zakonom propisane uslove za tu poziciju. Služba interne kontrole zajedno sa posebnom službom kontrolinga, svaka za sebe vrši proveru poslovanja Društva u skladu sa pozitivnim propisima i internim aktima Društva. Društvo poseduje interna akta vezana za pravila potpisivanja i kontrolu vršenja plaćanja, te vezano za primanje i davanje poklona. Interni revizor je nezavistan u radu i podnosi izveštaj Komisiji za reviziju Odbora direktora. Vrš se i interni auditi organizovani od strane internog revizora, kao i na nivou Grupe.

3) nije bilo nikakvih ponuda za preuzimanje.

4) Matično društvo ima Skupštinu akcionara, Odbor direktora i Izvršnog direktora. Društvo ima i sekretara Društva. Isti imaju ovlašćenja i odgovornosti u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i drugim relevantnim propisima, Poslovníkom o radu Skupštine i Poslovníkom o radu Odbora direktora. Odbor direktora se sastoji od Izvršnog direktora, jednog neizvršnog člana i tri neizvršna i nezavisna člana. Odbor direktora obavlja funkciju svih Komisija osim Komisije za reviziju Odbora direktora, koja je posebno imenovana i ima tri člana iz reda nezavisnih i neizvršnih članova Odbora direktora, koji ispunjavaju sve pozitivnim propisima predviđene uslove. Komisija za reviziju obavlja svoju funkciju u skladu sa pozitivnim propisima.

5) Pri izboru članova organa upravljanja pre svega je bitno da ispunjavaju pozitivnim propisima propisane uslove, da su kompetentni za tu funkciju, da imaju obrazovanje koje im omogućava kvalitetno vršenje funkcije, etičnost, moralnost i savesnost u radu. Pri tome kada god je moguće vodi se računa i o rodnoj ravnopravnosti, a naravno i akcenat se daje na posebne obuke i pripreme mladih kadrova za ozbiljne pozicije u budućnosti.

14. Svi značajni poslovi sa povezanim licima

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Grupa pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Grupe i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećim tabelama:

(a) *Potraživanja po osnovu podaje*

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer Bulgaria	127.836	91.543
Messer Hungarogaz KFT	65.961	54.201
Messer Croatia Plin	55.709	48.284
Messer SE&CO KGaA	55.017	40.791
Messer Tehnoplina	45.021	40.873
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	43.757	51.472
Messer Romania Gaz S.R.L	24.726	35.494
Messer Mostar Plin	5.248	4.083
Messer Gas Pak	3.515	7.391
Messer Medical	3.294	1.783
MEC Group	2.461	822
Messer Technogas Praha	-	1.586
Messer BV	-	76
Messer Austria	-	8
Messer Poljska	-	7
Ukupno	432.545	378.414

(b) *Potraživanja za date avanse za osnovna sredstva i robu*

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer SE & Co. KgaA	29.403	152.883
Messer Cutting welding	-	2.128
Ukupno	29.403	155.011

(c) Obaveze prema povezanim licima

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer SE&CO KGaA	170.490	215.480
Messer Gas Pak	14.061	57.575
Messer Austria	13.503	29.510
Messer Croacija	12.069	154.733
Messer Hungarogas	11.326	13.222
MEC Group	7.611	17.917
Messer Tatragas	2.226	-
Messer Tehnoplín	1.875	13.961
Messer Vardar Tehnogas	1.055	1.994
Messer Industriegase	114	322
Messer Technogas Praha	-	2.464
Messer Polska	-	1.425
Messer Bulgaria	-	939
Messer Medical Austria	-	821
Ukupno	234.330	510.363

(d) Prihodi od prodaje robe, usluga, proizvoda, ostali poslovni prihodi

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Messer Bulgaria	537.167	303.046
Messer Hungarogas	339.412	370.306
Messer Tehnoplín	328.557	205.069
Messer Croatia Plin	317.993	273.898
Messer Romania	300.734	209.415
Messer Vardar Tehnogas	249.660	188.816
Messer SE&CO KGaA	59.290	40.479
Messer Mostar Plin	65.719	54.148
Messer Medical	10.963	5.031
Messer Tatragas	6.901	17.442
MEC GROUP	4.456	659
Messer Ibérica de Gases SA	705	-
Messer Polska	352	-
OOO Elme Messer K	235	6.084
Messer Medical Austria	-	1.643
Messer Technogas Praha	-	1.585
Messer B.V	-	76
Messer Austria	-	52
Ukupno	2.222.144	1.677.749

15. Struktura kapitala, uključujući hartije od vrednosti koje nisu uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, odnosno MTP, sa podacima o vrstama i klasama hartija od vrednosti i pravima i obavezama koje iz njih proizilaze za svaku vrstu i klasu posebno kao i procenat koji predstavljaju u ukupnom osnovnom kapitalu

KAPITAL GRUPE

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Akcijski kapital	1.865.984	1.865.984
Ostali kapital	4.880	4.880
Emisiona premija	13.371	13.371
Zakonske rezerve	367.036	367.036
Statutarne rezerve	915.195	915.195
Neraspoređena dobit	26.543.508	23.393.833
Gubitak	(65.231)	(65.231)
Učešće bez prava kontrole	292.810	285.728
Neralizovani gubici /dobici povodom HOV	(3.151)	7
Ukupno	29.934.402	26.780.803

Osnovni kapital

Osnovni kapital Matičnog društva se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembra 2023. godine akcijski kapital se sastoji od 1.036.658 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 1.800.

Većinski vlasnik Društva je Messer SE & Co. KGaA sa 81.94% akcija i prava glasa.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2023.:

	Broj običnih akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa u %
Messer SE & Co. KGaA	849.396	1.528.913	81,94
Akcijski kapital manjinskih akcionara	187.262	337.071	18,06
Ukupno	1.036.658	1.865.984	100,00

Matično društvo ima samo akcije koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu. Što se tiče vrste i klase akcija, Matično društvo ima samo obične akcije. Prava iz akcija su: pravo na upravljanje, pravo na dividendu i pravo na deo likvidacione mase ili stečajne mase.

16. Ograničenja prenosa hartija od vrednosti

Društvo nema ograničenja prenosa hartija od vrednosti.

17. Direktna ili indirektna učešća u osnovnom kapitalu podređenih društava

Učešće u podređenom društvu

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Učešće u kapitalu Cryon Zaprešići	63.181	63.261
Ostala učešća	3.437	3.437
Ukupno učešće u podređenom društvu	66.618	66.838

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica

U hiljadama RSD	2023.	2022.
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravka vrednosti Učešća u kapitalu Tehnogas Hellas	(26.007)	(26.007)
Ukupno Tehnogas Hellas	-	-

18. Podaci o imaocima hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravima i opis tih prava

Društvo nema imaoce hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravilima.

19. Sistemi kontrole dodele akcija zaposlenima u slučajevima da zaposleni ne mogu direktno da ostvaruju pravo glasa

Društvo nema dodelu akcija zaposlenima.

20. Akcionarski sporazumi koji mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati društvu

Društvo nema akcijske sporazume koje mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati društvu.

21. Podaci o svim ograničenjima prava glasa

Nema ograničenja prava glasa.

22. Pravila vezana za imenovanje i razrešenje uprave Matičnog društva

Članove Odbora direktora imenuje Skupština u skladu sa članom 384. Zakona o privrednim društvima.

Prokuriste imenuje Odbor direktora u skladu sa odredbama Zakona o privrednim Društvima.

23. Načini izmene statuta Matičnog društva

Odluku o izmeni Statuta donosi Skupština.

24. Ovlašćenja uprave, a naročito ovlašćenja da izdaju akcije ili da za društvo steknu sopstvene akcije

Članom 9 Statuta Matičnog društva, tačkom 9.3 je predviđena mogućnost da Skupština Matičnog društva ovlasti Odbor direktora za izdavanje odobrenih akcija.

Statutom Matičnog društva, članom 10, tačkom 10.2 istog, je predviđena mogućnost da Odbor direktora u tačno specificiranim slučajevima može doneti odluku o sticanju sopstvenih akcija ili drugih hartija od vrednosti čiji je izdavalac Matično društvo.

Ovakvih slučajeva nije bilo.

25. Svi značajni ugovori Grupe kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak, kao i o posledicama takvih ugovora

Grupa o nema ugovore kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak, kao i o posledicama takvih ugovora

26. Svi ugovori između Grupe i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanog razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje

Grupa nema ugovore između grupe i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanog razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje

Beograd, 12.04.2024. godine.

Ernst Bode
Izvršni direktor

POTREBNO

IV IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE KONSOLIDOVANOG GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

Izjavljujem da je, prema mom najboljem saznanju, konsolidovani Godišnji izveštaj sastavljen uz primenu važećih računovodstvenih standarda i da daje istinit i objektivan pregled imovine, obaveza, finansijskog položaja, dobitika i gubitka, prihoda i rashoda Društva, uključujući i sva društva uključena u grupi sa kojima čini ekonomsku celinu kao i da Izveštaj uprave o poslovanju Društva omogućava pošten uvid u razvoj i tok poslovanja Društva, te u položaj Društva i položaj naših društava u grupi sa kojima činimo ekonomsku celinu, zajedno sa opisom glavnih rizika i neizvesnosti kojima je Društvo izloženo.

Ime i prezime	Naziv radnog mesta i dužnosti koje lice obavlja u Društvu
Olivera Rogović	Rukovodilac računovodstva <i>POTBENT Amberson</i>

V ODLUKA O USVAJANJU KONSOLIDOVANOG GODIŠNJIH IZVEŠTAJA

Godišnji izveštaj konsolidovanog društva za 2023. godinu, je razmotren i odobren 12.04.2024. od strane Izvršnog direktora. Godišnji izveštaj konsolidovanog društva u momentu objavljivanja još nije usvojen od strane Skupštine akcionara. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog oragana o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

VI ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA

Odluka o raspodeli dobiti društva za 2023. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti.

VII NAPOMENA

Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj konsolidovanog društva, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, regulisanom tržištu, odnosno MTP najkasnije do 30.aprila tekuće godine za prethodnu godinu, kao i da obezbedi da konsolidovani Godišnji izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje deset godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u konsolidvanom Godišnjem izveštaju.

U Beogradu,

Dana 16.04.2024.

Izvršni direktor

Ernst Bode

POTBENT